

sehir

TEMMUZ-AĞUSTOS-EYLÜL 2022

ISSN: 2548-0081

kültür sanat

46

KAYSERİ
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ

www.kayseri.bel.tr

Küçük Hafız Efendi

Sargöl

Karatay Vakfiyesi

Köşeyi Dönen Adam

Dadaloğlu

5. Şiir Yarışması

Konu: Gurbet

Son Katılım: 23 Eylül 2022 Cuma

Seçici Kurul/Ana Jüri

Prof. Dr. Mehmet Narlı / Balıkesir Üniversitesi Öğretim Üyesi-Şair

Prof. Dr. Nurullah Genç / İstanbul Ticaret Üniversitesi Öğretim Üyesi-Şair

Prof. Dr. Ömür Ceylan / İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Öğretim Üyesi-Şair

Ali Günvar / Yeditepe Üniversitesi Öğretim Üyesi-Şair

Ali Ural / Şair-Yazar

Hayati İnanç / Program Yapımcısı-Şair

Vedat Ali Tok / Şair-Yazar

Yavuz Bülent Bakiler / Şair-Yazar

Serdar Öztürk / KBB Genel Sekreter Yardımcısı

Salih Özgöncü / KBB Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanı

Ödüller:

Birinci: 6000 TL

İkinci: 5000 TL

Üçüncü: 4000 TL

Mansiyon: 1000 TL (3 Adet)

Detaylı Bilgi için: kayseri.bel.tr / 0352 207 16 37

Dr. Memduh Büyükkılıç
Kayseri Büyükşehir
Belediye Başkanı

ŞEHİR KÜLTÜR SANAT

2022 SAYI: 46 (Temmuz-Ağustos-Eylül)

Ücretsizdir

Yerel Süreli Yayın

ISSN: 2548-0081

E-ISSN: 2564-7113

İMTİYAZ SAHİBİ

Kayseri Büyükşehir Belediyesi adına

Kayseri Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri

Hüseyin BEYHAN

GENEL YAYIN YÖNETMENİ ve SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Salih ÖZGÖNCÜ

YAYIN KURULU

Ahmet Selman AKYURT

Erkan KÜP

Fehmi GÜNDÜZ

Gürcan SENEM

Mustafa ERDOĞDU

Salih ÖZGÖNCÜ

FOTOĞRAF KURULU

Ali SARAÇOĞLU

Abdullah KOÇ

Faik ÇİFTÇİ

Fatih S. Mehmet ÇOLAK

YAYIN KOORDİNATÖRÜ

Ahmet Deniz DOĞAN

GÖRSEL YÖNETMEN

Ali SARAÇOĞLU

REDAKSİYON

Rumeysa ERSÖZLÜ

KAPAK FOTOĞRAFI

Dursun ÇİÇEK

KAPAK TASARIMI

Ali SARAÇOĞLU

İLETİŞİM

Milli Mücadele Müzesi

Tacettin Veli Mah. İnönü Bulvarı No.72

38050 Melikgazi / KAYSERİ

t: (0352) 220 70 50 - 90

sehir38@kayseri.bel.tr

www.kayseribusam.com

şehir
kültür sanat

YAPIM

bilge tasarım atölyesi

Barbaros Mahallesi Oymak Caddesi

Sümer Hukuk Plaza A-Blok No: 8 Kat: 10/55

Kocasinan - Kayseri

t: +90 352 221 16 16

bilgi@bilgegrafik.com

TASARIM

Ahmet Deniz DOĞAN

BASKI

Orka Matbaacılık, İncecik Mah.

Çırağan Sk. No: 4 Melikgazi / KAYSERİ

info@orkamatbaa.com

T.: +90 352 322 17 00

Bu dergide yer alan yazı, makale, fotoğraf ve illüstrasyonların elektronik ortamlar da dahil olmak üzere çoğaltılma hakları yalnızca Kayseri Büyükşehir Belediyesine aittir. Yazılı izin olmadıkça makul alıntılar dışında bir kısmının ya da tamamının çoğaltılması yasaktır. Yayımlanan yazıların hukuki sorumluluğu yazarlarına aittir.

Dergimiz TÜRDEB -Türkiye Dergiler Birliği üyesidir.

başkandan...

Şehir'imizden Selamlar

Kültür ve sanat etkinlikleri ile dolu bir yaz geçiriyoruz. Kayseri artık kütüphaneler, müzeler ve festivaller şehri hâline geldi. Her ay bir kütüphanenin, bir müzenin açılışını yapıyor, bir festivale katılıyoruz. Kültür Daire Başkanlığımızın etkinlikleri başta olmak üzere, KAYMEK, Bilim Merkezi, SPOR ve Erciyes AŞ, Kent Tarihi ve Tanıtımı Daire Başkanlığımızın gerçekleştirdiği etkinlikler şehrimizin insanını güncel tutmaya devam ediyor. Bununla birlikte diğer ilçe belediyelerimiz, şehrimizdeki üniversiteler, İl Kültür Müdürlüğümüzün etkinliklerine de katılıyor, onların şehrimize katkılarını öne çıkarıyoruz. Sivil toplum kuruluşlarımızın kültür ve sanat etkinliklerine Belediye olarak bütün imkânlarımızla katılıyor ve destek sunuyoruz.

Biliyoruz ki açtığımız her kütüphane, düzenlediğimiz her sergi, gerçekleştirdiğimiz her etkinlik şehir olmanın bir sonucudur.

Çünkü şehir hayat demektir. Güncel olanı gündem yapmak demektir. Bu minvalde emeklerimizin takdir edilmesi ve aldığımız ödüller de bizi gelecek adına daha da motive ediyor.

Şehrimizde devam eden kazılar şehrimizin hafızasına heyecanımızı diri tutuyor. Elde edilen her veriyi müzelerimizde sergilemeye devam ediyoruz. Düzenli olarak yaptığımız kültür gezileri artık turistik bir ziyaretten ziyade hayatın bir parçası hâline geldi. Kayseri Kültür Yolu, Koramaz Vadisi başta olmak üzere tüm kültürel merkezlerimize yaptığımız gezileri insanımızın hayatının bir parçası yapmaya gayret ediyoruz.

Şüphesiz ki kültürel etkinliğimizin en önemli yansımalarından biri de yayımladığımız kitaplarımız ve dergilerimizdir. Onlar da planladığımız bağlamda insanımızın ve şehrimizin hayatına girmeye ve

dokunmaya devam ediyor.

Şehir Kültür Sanat dergimiz elinizdeki bu sayı ile 46. kez kütüphanenizde. Yine birbirinden önemli yazılar ve dosyalarla karşınızdayız.

Dergimizin portre bölümünde şehrimizin sembol şahsiyetlerinden Küçük Hafız Efendi var. Mustafa Işık hocamızın kaleminden okuyacaksınız. Dursun Çiçek hocam Kayserimizin en önemli mekanlarından

Sarıgöl'ü yazmış ve fotoğraflamış. Bir mekânın nasıl gezileceğini ve görüleceğini bir gezi yazısı formatında aktarmış.

Kayseri'de her ay tarihimize ve hafızamıza dair yeni bir eserle karşılaşmaya alıştık. Bunları da imkânlarımız nispetinde dergimize yansıtıyoruz. Bu sayıda Fehmi Gündüz, Köşeyi Dönen Adam başlıklı yazısı ile yine Kayseri'nin bir değerinin hikayesini anlatıyor bizlere. İlgili okuyacağınızı umuyorum. Yine aynı minvalde

Mustafa Cingil de Karatay Vakfiyesini kaleme aldı.

Söyleşi bölümünde şehrimizin genç akademisyenlerinden Ahmet Yalçın'la Kayseri Büyük Doğu Hareketi bağlamında çok önemli bir söyleşi var. Mustafa İbakorkmaz'ın soruları ve sunumuyla okuyacaksınız.

Kültür bölümünde Yusuf Özmerdivenli, Kaybolan Meslekler bölümünde Ahmet Sivacı, Anı-Hatıra bölümünde Süleyman Kocabaş, Şehrin Yüzleri bölümünde Vedat Önal, Şehir ve Hafıza bölümünde Hüdaverdi Aydoğdu birbirinden önemli yazılarıyla dergimize katkıda bulundu.

Kitabiyat bölümünde Erkan Küp, Mustafa Erdoğdu'nun geçen aylarda yayımladığımız kitabını tanıttı.

Bir sonraki sayımızda buluşmak dileğiyle bol kitaplı günler diliyorum...

Dr. Memduh Büyükkılıç
KAYSERİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI

PORTRE

Küçük Hafız Efendi
Mustafa Işık

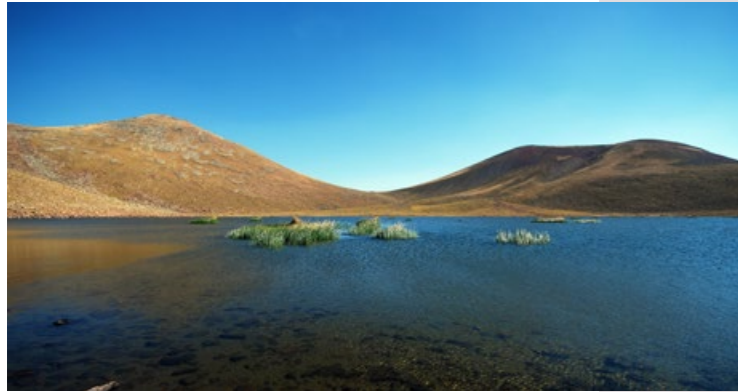
➔ 6

MEKÂN

Sargöl
Dursun Çiçek

➔ 12

ARKEOLOJİ

Köşeyi Dönen Adam
Fehmi Gündüz

➔ 20

TARİH

Karatay Han ve Muhteşem Vakfiyesi
Mustafa Cingil

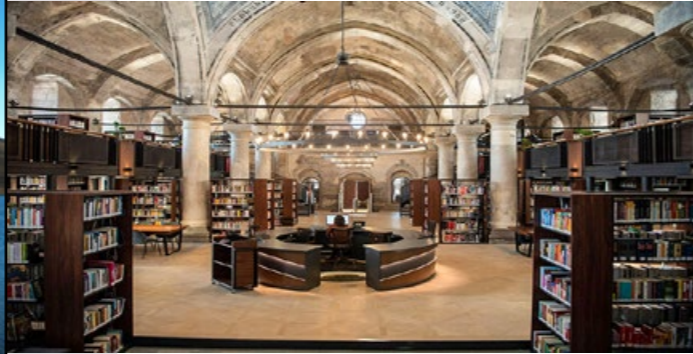
➔ 28

KÜLTÜR

Kütüphane ve Okumanın Önemi
Yusuf Özmerdivenli

➔ 36

SÖYLEŞİ

Yaşayan Büyük Doğu-
Ahmet Yalçın ile söyleşi
Mustafa İbakorkmaz

➔ 44

ANI

Develi Ovasından Hayvanlarla
Olan Hatıralarım
Süleyman Kocabaş

➔ 50

KAYBOLAN MESLEKLER

Sac Sobacılık da Tarih Oldu
Ahmet Sivacı

➔ 58

ŞEHİRİN YÜZLERİ

Kayseri'den Medine'ye Uzanan
Kutlu Bir Hizmet Kervanı...
Vedat Önal

➔ 66

ŞEHİR VE HAFIZA

Kayseri Tuğla Ocakları
Hüdaverdi Aydoğdu

➔ 72

EDEBİYAT

Bir Puslu Panorama
Hüseyin Gündüz

➔ 76

KİTAPİYAT

Kayseri ve Kayseri
Arkeoloji Müzesindeki Hitit
Dönemine Ait Eserler
Erkan Küp

➔ 80

SOFRA

Kayseri Baklavası
Şehir Kültür Sanat

➔ 84

KÜLTÜRDEN

Şehirden Kısa Kısa Haberler
Şehir Kültür Sanat

➔ 86

Küçük Hafız Efendi

Mustafa Işık

Ahmed Nazif Efendi'nin ifadesiyle, Kayserili son mahalli âlimlerden, Küçük Hacı Hafız Efendi olarak bilinen bu şahsın adı, Mehmed'dir. Elmalı köyünden Şeyh Ömer oğlu Hasan Ağa'nın oğludur.

1810 yılında Elmalı'da doğmuş,¹ çocukken yanına geldiği Kayseri'deki Salih Ağabeyinin yanında Kur'an öğrenmiş, 7 yaşında Dağlı Hafız Efendi'den hafızlık diploması almıştır. Günümüzde ilköğretimin 7 yaşında başladığı düşünülürse, bu yaşta hafız olmakla "Küçük Hafız" unvanını almayı hak etmiştir. Hafızlık, Kur'an okumayı öğrendikten sonra 2 yıllık zorlu bir süreçte kazanılan, 600 sayfalık Kitab'ın ezberlenmesi demektir.

Arapçayı ağabeyinden, mantık ve edebiyatı Darendeli Hacı Salih Efendi'den, lisans dersleri seviyesindeki tefsir, hadis, edebî sanatlar vb. dersleri Göncüzade Kasım Efendi'den öğrenmiş; ancak icazet/diploma almadan önce Kasım Allâme vefat etmiştir. (ö. 1842) Yine hocasının öğrencilerinden Hacı Torun Efendi'nin derslerine devam ederek diplomasını almıştır.² Göncüzade'nin Hunat Camii haziresine gömüldüğüne bakılırsa, bu medresede okumuştur. Hacı Torun Efendi hocasına bakılırsa, Melikgazi Medresesi'nde okumuştur.

1868 yılında, lise Arapça ve dinî dersler öğretmenliği imtihanı için İstanbul'a gitmiştir. Yazılı ve sözlü sınavı başarmış, ilim yaymayı sürdürdüğü müddetçe kendisine maaş bağlanmıştır.³

Ayrıntıları Koçer'de anlatılan bu imtihanın sözlüsünde sorulan soru ve cevabı, ilim adamları ile sermaye sahiplerinin konumunu anlatması bakımından ilginçtir. Sözlüde, bizim "namazlık" olarak bildiğimiz kısa surelerden "İhlâs" "Tebbet'in altında mı üstünde mi diye sorulur. Aslında "İhlâs Tebbet'ten önce mi sonra mı?" diye sorulması gerekirdi. Ayrıca sorunun basitliği de sorunun bir amacının olduğunu hissettirmektedir. Küçük Hafız Efendi Arapça bir şiir şeklinde cevap verir:

*Yetekaddemûne'l cuhelâ bi'l mâli ve'n neseb
Ve yeteahharûne'l ulemâ bi'l ilmi ve'l edeb
Nazmu'llahi teâlâ "Gul huv'allahu ahad"
Tahte "Tebbet yedâ ebî Leheb"⁴*

Anlamı:

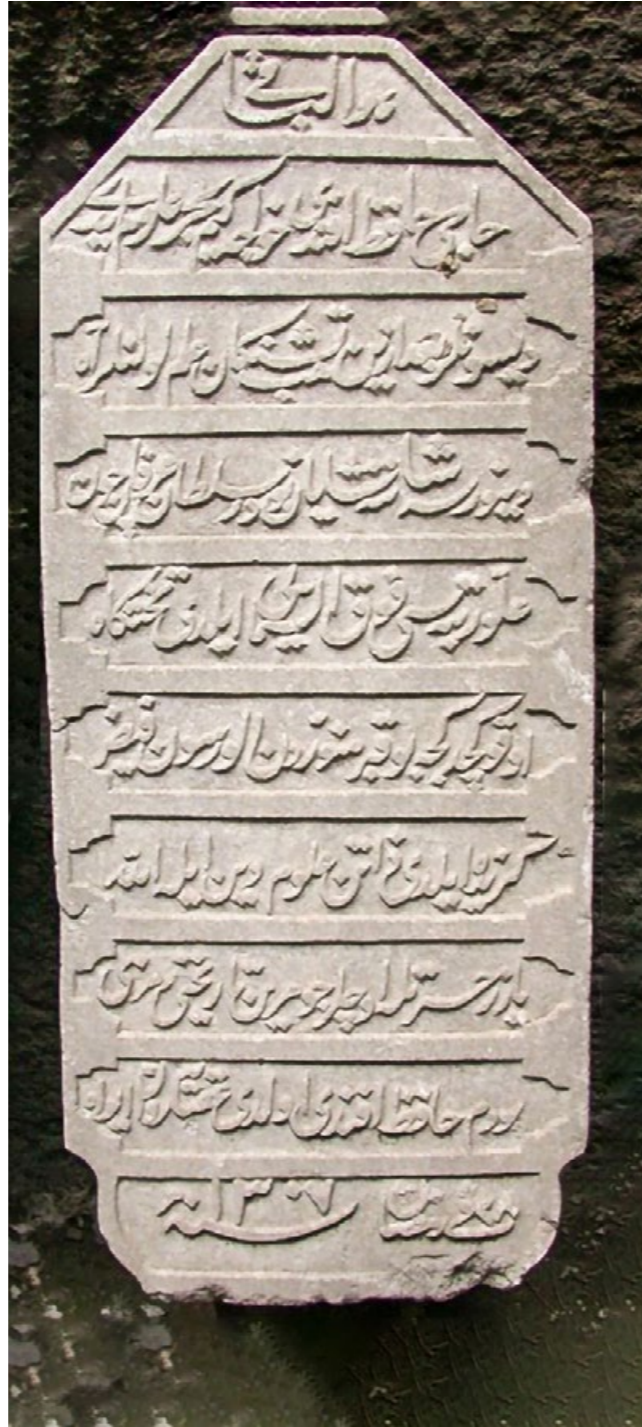
Cahiller mal ve soyları sayesinde öne geçiyorlar
Âlimler bilgi ve terbiyelerine rağmen geride kalıyorlar

- 1 Koçer, doğum yılını 1822 olarak vermektedir. M. Zeki Koçer, Kayseri Uleması, İstanbul, 1972, s. 46.
- 2 Ahmed Nazif, diploma tarihini 1837 yılı olarak vermektedir ki bu tarih ile Göncüzade Kasım Efendi'nin ölümü arasında 5 yıl bulunmaktadır. Bkz. Ahmed Nazif Efendi, Kayseri Meşhurları = Kayseriye Meşâhiri, Sadeleştirenler: M.ve H. Diriöz, Kayseri, 1991, s. 104.
- 3 Ahmed Nazif Efendi, Kayseri Meşhurları, s. 104.
- 4 Koçer, s. 46.

▲ Küçük Hafız başucu taşı

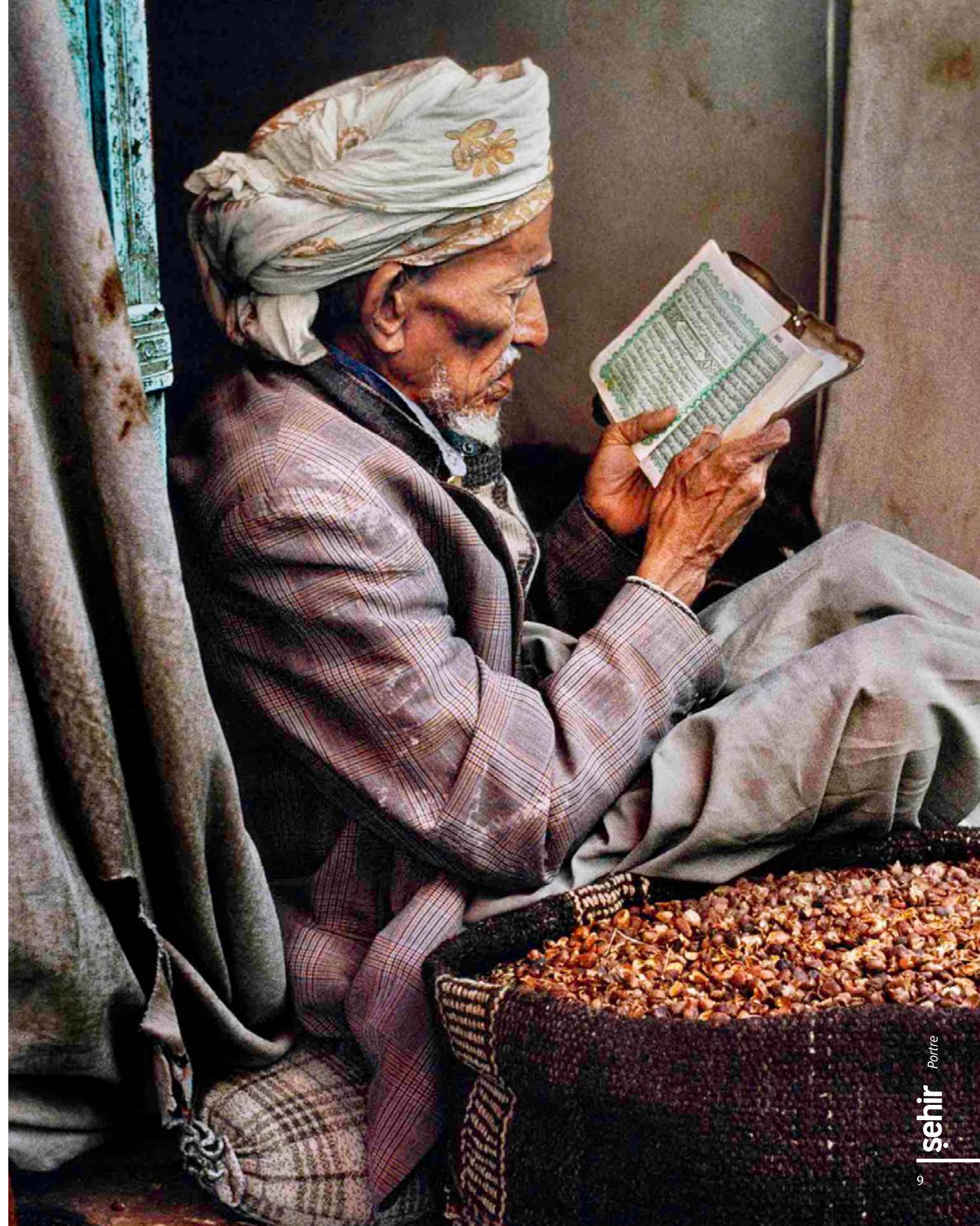
Yüce Allah'ın "Gul huv'allahu ahad / De ki: Allah tekdir" (İhlas) suresinin

▲ Küçük Hafız ayakucu taşı

"Tebbet yedâ ebî Leheb/Ebu Leheb'in iki eli kurusun" suresinden sonra geldiği gibi.⁵

5 Tefsir usulü/metodolojisinde, Kur'an surelerinin sıralanışında da bir hikmet aranır. Burada Hz. Muhammed'e karşı çıkan amcası Ebu Leheb'in anlatıldığı Tebbet suresinin önce gelişinin bir yorumu yapılmak-

Bu Arapça şiirin Osmanlıca söylenişine, son devir Osmanlı âlimlerine yetişen Mustafa Çuhadar'ın derlediği şiir demetinde rastlıyoruz:

*“Tasaddur etmeyi sanma ki bir âli nesebdendir
Oturmak pâ-y-i mecliste, hayâ ile edebdendir
Tasaddur eyledi Tebbet çıkıp mâ-fevki İhlas'a
Biri medh-i ilâhîdir, biri zemm-i Leheb'dendir.”*⁶

İmtihan heyeti bu cevabını çok beğenirler. “Kayserili Hacı Torun Efendi'nin Küçük Hafız denilen, unutma nedir bilmeyen bir öğrencisi varmış; o sen olmayasın?” derler. “Evet” cevabını verir. Ardından “Kayseri Sultani Lisesi'nde görev yapabilirsiniz; tayin emrin Kayseri mutasarrıflığına gönderilecektir.” derler. Burada yıllarca öğrenci yetiştirmişti.⁷

tadır. Bu konuyla ilgili “İtibar Savaşı” isimli makalemiz, (38 Kayseri Yazıları, Laçın, 2007, s. 71-74) adıyla yayımlanmıştır.

6 Çuhadar, Mustafa, Şiirlerle Hikmet Pınarları, (Kayseri) 2003, s. 44.

7 Koçer, s. 46-47.

1872 tarihli Kayseri Vergi Defteri kayıtlarında, Huvand/Gavremzade Mahallesi, Erzincanlızade Çıkmazı'nda müderisinden Küçük Hafız Efendi'nin kaydı geçmektedir. Yani oturduğu mahalle ve sokak burasıdır.

1873 tarihinde hacca gitmiş, Kayseri'ye dönüşte yine ilim yaymaya devam etmiştir.

Şöhreti her yere yayılmış; hatta derebeylerinden Kozanoğlu Ahmed Bey'in de kulağına varmıştı. Kozanoğlu Ahmed Bey Kurşunlu Cami bitişiğine “Kozanoğlu Medresesi”ni yaptırmış, ders verme görevini Küçük Hacı Hafız Efendi'ye bırakmıştır. Bu medresede 30 yıla yakın hizmet etmiştir.

“Ayaklı Kütüphane” adını alan Küçük Hafız Efendi'nin küçükken hafız olduğu için bu adı aldığını düşünsek de vücut yapısının da küçük ve zayıf olduğu belirtilmektedir. Bu durumda iki şekilde de “Küçük Hafız” olmaktadır.

Geçim darlığı yüzünden bir ara Mekteb-i Rüşdi'nin II. muallimlik görevini almış; ancak Kurşunlu, Hunat gibi camilerde ders verme görevini aksatmamıştır.

Fevâid-i Ziyâiyye'nin bir konusuna ait ders notlarının öğrencilerin elinde dolaştığı belirtilmektedir.

1889 Ramazan ayında, Şeyh İbrahim Tennûri Camii'nde vaaz vermekte, “Kaside-i Bürde” okutmaktadır. Kadir Gecesi duasını yapması beklenirken hastalanır, 12 saat sonra vefat eder.⁸

Ölümüne Remzi tarafından tarih düşürülmüştür

Mezarı Ahmed Nazif Efendi'nin “Âlimler Bahçesi” dediği, Hunat Camii'nin batı/cümle kapısıyla türbe arasında, türbeye yakın noktadadır. Eskiden buradan karşıya dar bir sokak geçirdi. Son düzenlemelerin birinde sokak kapatılmış, mezar kaldırılarak camiye katılmış, mezar taşı hacet penceresinin önüne bırakılmıştır. “Kayseri'de Mimari Eserlerde Geçen Ayet ve Hadisler” (Ankara, 2003) konusunu incelediğimiz süreçte rahmetlinin mezar taşını görmüştük. Ancak araştırma alanımıza girmediği için bilgi edinmekle yetinmiştik. Bu çalışmamızda ise fotoğrafını çekiyor ve sizlere takdim ediyoruz.

Hunat Camii batı girişi, kümbed yanındaki camekânlı boşlukta, duvara yaslı olarak durmaktadır. Sarık bulunan şahide/başucu taşında:

8 Ahmed Nazif Efendi, Kayseri Meşhurları, s. 105.

“Huve'l-Hallâku'l-Baki”

*“Bu Hacı Hafız Efendi Hâce allâme kim
Gitti dünyadan bekaya hem cinâne müstekim
Çok vakitler eylemişdi neşr-i ulûm-i funûn
Kıla makbul dergâhında Hazret-i Rabbi'l-Âlemin
Hub ahlak ile mevsuf hem tevazu ehli
Kesri hatır itmemişdir kimseyi zatu halim
Zûk idub cam-ı ecel şehri-i sıyamda heman
Garg-ı rahmet eyler elbet Hazret-i Rabbi'r-Rahim”
Geldi beşer tarihi cevherle*

.....(Kırık)” yazmaktadır.

Ayakucu taşında ise:

“Huve'l Baki”

*Hafız Efendi Hâce kim bahr-i ulûm idi, gitti
Disinler ba'd ez in hep teşnegân-ı ilm olanlar âh
Denirse şanına şayan budur sultan-ı irfan çûn kim
Uluvv-i rütbesi fevka's- semayı eyledi taht-gâh
Oku, geçtikçe bu kabri-i münevverden alırsın feyz
Guzide eyledi zatın ulûm-i din ile Allah
Yazar hasretle üçler cevherin tarihini Remzi
Bu dem Hafız Efendi oldu ukbâya revân, eyvâh.
Sene- 28 Ramazan 1307 (18 Mayıs 1890)*

Görülebileceği üzere, Küçük Hafız'ın mezar taşındaki yazı, kaynaklarda geçenden biraz farklıdır.

*Küçük Hafız Efendi Hoca bahr-i ilm idi gitti
Desinler ba'd-ez-in hep teşnegân-ı ilm olanlar âh
Denirse şanına şâyân budur şemsü'l maarif kim
Uluvv-i rütbesi fevkü's-semayı kıldı menzül-gâh
Oku, geçtikçe bu kabri-i münevverden alırsın feyz
Ki mümtâz eyledi zatın ulûm-i din ile Allah
Yazar hasretle üçler cevherin tarihini Remzi
Bu dem Hafız Efendi oldu ukbâya revân, eyvâh. 1307.”*⁹

Sözlü kültürün baskın olduğu ve Kayseri ulemasının da bu geleneği benimsediği süreçte, yazılı bir eserin olduğu bilinmemektedir.

Küçük Hafız; küçükken başladığı ilim yolculuğunda, 79 yıllık, uzun sayılabilecek bir ömre büyük hizmetler sığdırmış; Ahmed Nazif'in dediği gibi “din ilimleri sayesinde Allah onu yüceltmış” Küçük Hacı Hafız Efendi olarak Kayseri ve ilim tarihindeki yerini almıştır. ■

9 Hasibe Mazioğlu, Ahmed Remzi Akyürek ve Şiirleri, Ankara, 1987, s. 220; A. Emin Güven, Kayseri'de Yazma Mecmualar, Kayseri, 2000, s. LXXXV.

SARIGÖL

Dursun Çiçek

Erciyes Dağı Tekir göletini çok erken dönemlerde görmeme rağmen yayla ve dağ göllerinin farklılığını hem Orta Anadolu'daki Aladağlar Yedigöller'i hem de Bolu sınırları içindeki Yedigöller'i gezerken anlamıştım. Düzlerde ummanı andıran ve maddî yanıyla insanı ürperten göllere karşın dağ gölleri bir hayalden, bir masaldan, bir düşten çıkmış, mana yanı daha belirgin göller. Kimisi bir türkü söyler, kimisi bir masal anlatır. Kiminde Köroğlu at sürer, kiminde bir sevdâ efil efil eser. Kimi sızım sızım sızlayarak ağlar, kimi ayrılığın hasretiyle tir tir titrer. Bozlakların en yanık feryadı, hikâyelerin en derini, şiirlerin en yücesi buralarda tezahür eder. Dağ, bir dağ gölünün yanında hem daha derin hem de daha yücedir. Aladağlar'da Direktaş'ın hemen yanındaki Dipsiz Göl'de karşılaştığım bir yaylacı "Bizim dağlarımızın derinliğidir bu göller, belki de bunun için Dipsiz Göl derler buraya" demişti.

Yedigöller'deki bu hislerin bende tezahür ettiği en önemli göllerden biridir Sarigöl. Erciyes'in en yüksek yaylalarından birinde, sessiz, sakin, hüznü ama huzurlu bir biçimde Erciyes'in derinliğini yansıtırcasına içinde derinleşen bir göl Sarigöl.

Şeker Mahallesi'ndeki evlerinden çocukluğundan beri sürekli seyrettiği bu dağ ve etrafı Akif Emre için bir bütün fikrinin ve süreklilik hissini de odağıydı. Bir dağa gönül dağı demek ancak gönülden bakmakla görülebilecek ve anlaşılabilir bir şeydi.

Hikmetli göl dedi bir Şeyh Şaban köyü sakini Sarıgöl için... Hemen güneyinde Şeyh Şaban Veli ve Şem'un el Gazi (Evliya Tepesi, Emir Çoban türbesinde yattığına inanılan veli), Kızılören tarafında yani gölün batısında Ahmet Kumârî ve Omuzu Gürzlü Hazretleri başta olmak

üzere daha onlarca veliden ve şehitten söz edilir. Onların duası titreşir belki de gölün sularında.

Rahmetli Akif Emre Issık Göl'ü gördüğünde güzellik ile güzelliğin teması arasındaki farkı daha iyi anladığını anlatmıştı Kırgızistan ziyareti sonrası.

Ben de belki de bundan dolayı yalnızca fotoğraflarını gördüğüm Issık Göl'e benzetirdim Sarıgöl'ü...

Sarıgöl'e ilk, üniversite öğrenciliğim dönemlerinde gitmişim... Yılkıların Aksu Yaylası'ndan Sarıgöl'e kadar yayıldığı dönemler. Zaten öncelikli amacımız da

Yılkıları görmektir. O dönem (80'li yılların ortası) Su Deposu bölgesine kadar araçla gitmiş ve oradan önce Aksu Yaylası'na, oradan da solumuza Sütdonduran'ı alıp Sarıgöl'e gitmiştik.

Önce Aksu Yaylası'nda karşılaştığımız Yılkılar yörenin artık sembolü hâline gelmişti. Ozan Sağdıç bölge için henüz "Güzel atlar diyarı" demiş miydi bilmiyorum ama gerçekten de yol boyu karşılaştığımız atlar bildiğimiz atlardan farklıydı. Yol boyu yaylalara öbek öbek

Bu gidişlerimizin en güzeli ise şüphesiz şimdi ikisi de rahmetli olan kıymetli ağabeylerim Akif Emre ve Aydın Karakimseli ile yaptığımız gidişlerdir. Bilhassa Akif Emre'deki dağ ve Erciyes fikri bir dağın da ötesinde bir bakış, bir görüş, bir anlayış ve anlatış biçimiydi de.

dizilmiş yaylacıları ve ağılları görüyorduk. Sarıgöl'e giderken de sağlı sollu üç dört tane yaylacı vardı.

Sonraları ise defalarca gittiğim yerdir Sarıgöl. Hatta birkaç kez Sarıgöl'ü aşır Şeyh Şaban, Kulpak bölgesine buradan gitmişliğimiz vardır. Bu gidişlerimizin en güzeli ise şüphesiz şimdi ikisi de rahmetli olan kıymetli ağabeylerim Akif Emre ve Aydın Karakimseli ile yaptığımız gidişlerdir. Bilhassa Akif Emre'deki dağ ve Erciyes fikri bir dağın da ötesinde bir bakış, bir görüş, bir anlayış ve anlatış biçimiydi de. Özellikle de onunla dağlarda sohbet etmek, yaylalarda yürümek, dağ göllerinin etrafında omuz omuza fotoğraf çekip gölün kenarına oturup uzun uzun seyre dalmak tarifsizdi gerçekten de. Erciyes'in tam karşısında Şeker Mahallesi'ndeki evlerinden çocukluğundan beri sürekli seyrettiği bu dağ ve etrafı Akif Emre için

bir bütün fikrinin ve süreklilik hissini de odağıydı. Bir dağa gönül dağı demek ancak gönülden bakmakla görülebilecek ve anlaşılabilir bir şeydi.

Akif Emre'nin Kayseri'ye geldiği günlerde birinci gün dinlenmesini bekler ikinci gün hemen nereleri gezeriz onun planlarını yapardık. Yine bir keresinde geldiği günün akşamı arayarak ertesi gün nereye gideceğimizi sordu. Ben de "Sen nereyi istiyorsan oraya ağabey" dedim. "Sarıgöl'e gidelim" dedi. Aydın Ağabey'i de mutlaka haberdar etmemizi ve almamızı tembihledi.

Ertesi gün vakitlice yola çıktık. Çoban ve yaylacı hakkı dâhil azıklarımızı aldık. Hacılar'ın cenneti andıran bağ evlerinin aralarından geçerek Sütdonduran yoluna düştük. Kefeli'nin hemen sağında bir iki yerde aracımızdan inip tertemiz havayı

içimize çekerken etraftaki yaylacılarla selamlaştık.

Su deposu, Kefeli, Pireli Kartın, Aksu Yaylası geride kalıyor. Önce Sütonduran tepesinin duldasında Sütonduran Yaylası'na gidiyoruz. Buz gibi akan kar suyunun kenarında bağdaşımızı kurup oturuyoruz. Belki de en derin meseleler dağlarda konuşuluyor. Şehirde düz yolda

nefes alamayan Aydın Ağabey burada adeta gençleşiyor. Bir saatlik bir sohbetten sonra Sarıgöl için hareket ediyoruz.

Erciyes Dağı'nı solumuza alıp bir müddet daha gittikten sonra Sarıgöl karşımıza çıkıyor. Sarıgöl ferah, yalın ve sessiz bir göl. Yeni bitmiş bir türkü gibi hüznü. Etraftaki çobanların avazları, okudukları bozlaklar, çığırdıkları türküler

hâlâ canlı. Erciyes burada uzun ve yakıcı bir bozlak ama Sarıgöl hüznü bir türkü.

Sarıgöl, İncesu tarafına düşer. Hatta Kızılörenliler kendi gölleri olarak kabul ediyorlar. Hemen arkasında Şeyh Şaban ve Kulpak köyleri var. Şeyh Şaban köyündeki Evliya Tepesi'ne buradan ulaşmak istiyoruz.

Tam öğleye denk geldiği için yemeğimizi burada yiyoruz. Yemekten sonra gölün etrafını Akif Ağabey ile birlikte hem sohbet hem de fotoğraf çekmek için doluyoruz. Göl sarıya çalan yeşilimsi bir renkte. Mavisi bile sarıya çalıyor. Etraftaki kayalıklar da sapsarı. Adeta bir kaya gölünü andırıyor Sarıgöl. Yeşilbaşlı gövel ördekler arasa da gözlerimiz,

Etrafında beslediği binlerce yaylın hayvanının yedikleri otların altından ne farkı var ki? Mesele varlığa bakabilmekte, bakmayı bilmekte ve onu idrak edip görebilmekte.

olmadığını biliyoruz. Tıpkı Yılkılar gibi yeşilbaşlı gövel ördekler, turnalar aşağıdaki sazlıklarda. Sultan Sazlığı ve Hürmetçi Sazlığı ağırıyor onları...

Ovadaki göllerin ürkütücülüğüne karşılık dağ gölleri insana huzur veriyor. Hatta sessiz, derin hüznünde bile bir ferahlık var. Burada belki de güzelliğin içine dâhil oluyor insan. Temaşa karşılıklı bir hâl alıyor.

Hikâyeleri ve efsaneleri olmalı bu gölün diyoruz. Göle en yakın yaylaya (ki adı da Sarıgöl Yaylası) gidiyoruz. Yayla sahibi bizi karşılıyor. Hemen yoğurt, süt, ayran ikram etmeye çabalıyor. Yemeğimizi yeni yediğimizi belirtiyoruz ama buralarda istersen tok ol mutlaka ikrama icabet etmen gerekir. Yayla sahibi Mahmut bize ballı yoğurt ikram ediyor. İkramını yaparken “Bal da buranın yoğurt da buranın” diyerek keyfini bize hissettiriyor.

Sarıgöl'le ilgili bildiklerini anlatmasını istiyoruz. Önce kendi hikâyelerini anlatıyor. Kışın tamamen buzla kaplanan gölün üstünden Şeyh Şaban köyüne tipiye kapılarak nasıl gittiğini anlatıyor. Daha önce Kudret Hoca'nın yazılarından hatırladığım gölün dibindeki altının hikâyesini bilip bilmediğini soruyorum. Sarıgöl'e ismini de verdiği düşünülen Sarı Katır'ın ve sarı liralara hikâyesi...

Rivayete göre bir kış günü bir kervan (bu kervanın Roma kervanı olduğu da söylenir) buradan geçerken kervanın paralarının/altınlarının olduğu katır tam gölün ortasında çatlayan buzdan göle düşer ve kaybolur. Hem Sarı Katır hem de sarı liralara, yani altınlar gölde kalır. Bundan dolayı göle pek çok hazine arayıcısının geldiği, dalışlar yaptığı yöre halkı tarafından uzun uzun anlatılır. Birdenbire zenginleşenlerin hikâyelerinde bu hikâyenin ve efsanenin payı olduğu muhakkak. Hatta öyle ki bir keresinde

Ovadaki göllerin ürkütücülüğüne karşılık dağ gölleri insana huzur veriyor. Hatta sessiz, derin hüznünde bile bir ferahlık var. Burada belki de güzelliğin içine dâhil oluyor insan. Temaşa karşılıklı bir hâl alıyor.

bazıları gölün suyunu boşaltmayı dahi düşünmüşler sarı altınları bulmak için, bunun için çaba sarf etmişler lakin yetkililer tarafından engellenmişler.

Efsanenin, hikâyenin, masalın güzelliği bu. Herkes için bir aklıleştirir tüm rivayetler.

Hâlbuki bizatihi bu göl bir altın değil mi? Nitekim İncesu tarafındaki kayalığın yüksekine çıkıp baktığında Sarıgöl sapsarı bir altını andırıyor. Etrafında beslediği

Buralarda süt altın, kaymak altın, bal altın, yoğurt altın, toprak altın, koyun altın, insan altın, gönül altın.

Aracımızın bulunduğu yerde Aydın Karakimseli Ağabey ve İbrahim Kamberli namaz sonrası derin muhabbete dalmışlar. Aydın Ağabey'in sigarasının

Yol bizi bekler... Bekleyen yollar olmasa biter miydi yolculuklarımız?

binlerce yaylım hayvanının yedikleri otların altından ne farkı var ki? Mesele varlığa bakabilmekte, bakmayı bilmekte ve onu idrak edip görebilmekte. Ya da bakışı altın yapabilmekte. Buralarda, göl, su, toprak, bin bir çeşit otlar, çiçekler, tertemiz hava zaten altın...

Balı yoğurdumuzu yedikten sonra Mahmut'tan müsaade istiyor ve ayrılıyor. "Ne zengin insanlar" diyor Akif Ağabey, "En azından bizden çok zenginler. Çünkü vermesini bilen zengin. O kadar çok altını var ki belki de dağıttığının farkında değil."

dumanı bulutlara karışıyor. İbrahim dağda sigarayı bırakmanın hikmetinden söz ediyor. Aydın Ağabey nefesini de sigarayı da daha derin çekiyor. Kim kimi içiyor belli değil...

Menzilimiz Şeyh Şaban Veli ve Şem'un el Gazi. Göl suları kestirme yolu kapattığı için Kızılören yolundan ineceğiz. Önce Ahmet Kumârî, sonra Omuzu Gürzli, sonra Şeyh Şaban ve sonra da Emir Çoban türbesine, Şem'un el Gazi'ye gideceğiz... Yol bizi bekler... Bekleyen yollar olmasa biter miydi yolculuklarımız? ■

Köşeyi Dönen Adam

Fehmi Gündüz

“Tarih tekerrürden ibarettir.” sözü yaşamışlıkların tümü için geçerlidir. Anadolu’nun yaşamışlıkları Paleolitik Çağ’dan bu yana binlerce senelik bir zaman dilimini ortaya çıkarır ki taşınır ve taşınmaz birçok eser bu coğrafyada yerini almıştır.

Tarih öncesi çağlar (Prehistorya) ikiye ayrılır: Birincisi Taş Devri (Paleolitik, Mezolitik ve Neolitik), ikincisi Maden Devri’dir (Kalkolitik, Tunç ve Demir).

Tarihî çağlar ise yazının icat edilmesi ile başlar. İlk Çağ (MÖ 3000- 375), Orta Çağ (375-1453), Yeni Çağ (1453-1789) ve Yakın Çağ (1789-...) olarak bilinir.

Kayseri tarihine baktığımızda günümüz verileri dikkate alındığında insan elinden çıkan ilk eserlerin Kalkolitik Çağ’a kadar

Boğa figürünün arka bacakları ve üzerine binen gövdesi, kuyruğu ile insan figürünün büyük bir kısmı cepheden çalınmışken; insan figürünün bir ayağı tam köşeyi dönüyorken işlenmiştir. Bu köşeyi dönme betimi, ifade etmeliyim ki ilgi çekmesi ve biraz da hadiseye espri katmak amacıyla yazımızın başlığını “Köşeyi Dönen Adam” olarak belirlememizi sağladı

gittiğini görmekteyiz. Kayseri, tarihî çağlara ise MÖ 2000’de girmektedir. Asur Ticaret Kolonileri Çağı olarak adlandırılan bu dönem sadece Kayseri için değil Anadolu için de oldukça önemlidir. Çünkü Anadolu’da da böylece tarihî çağlar başlamış olur. Kaniş-Karum (Kültepe) olarak adlandırılan Kayseri’nin yaklaşık 25 km kuzeydoğusundaki yerleşim yeri bu sebeple çok önemlidir.

Bu yerleşimin 15 km kuzeydoğusundan çıkan ve yazımızın konusunu oluşturan “Köşeyi Dönen Adam” mimari parçasının müzeye kazandırılması ve ayrıca dönemi konusundaki değerlendirme tarihe düşen bir not olacağından benim için oldukça önemlidir.

NASIL BULUNDU?

Kayseri ili Sarioğlan ilçesi Palas Mahallesi’nde ikameti bulunan Ahmet Zengin adında bir vatandaşımızın 11.02.2022 tarihi saat 11.50’de Selçuklu Uygarlığı Müzesine gelip evinin bahçesinde kabartma bir eser olduğunu söylemesi ve personelin bana haber vermesi ile süreç başladı.

Kent Tarihi ve Tanıtım Daire Başkanlığı olarak hiç vakit kaybetmeden Kayseri Müzesi ile irtibat kurularak eserin bulunduğu yerden alınıp müzeye intikal ettirilmesi için gerekli koordinasyon sağlandı. Aynı gün İl Kültür ve Turizm Müdürlüğüne bağlı Kayseri Müzesi personelleri ile Kayseri Büyükşehir Belediyesi bünyesindeki Müzeler ve Tarihi Yapılar Yönetim Şube Müdürlüğü personelleri gerekli ekipman ve araç desteği ile Sarioğlan ilçesi Palas Mahallesi’ne intikal etti.

Ekip eserin olduğu mahalle vardığında Ahmet Zengin; “mimari parçanın kaybolmaması adına bahçe içerisine bıraktığını ve zarar vermeden taşıyamayacağı için müzeye haber verdiğini” ifade etmiştir. Yüksekliği 61 cm, genişliği 46 cm, derinliği 22 cm olan eserin ilk bakışta üzerinde bir insan ve bir hayvan figürü göze çarpmaktaydı (foto 1). Kayseri Müzesi personeline hiç vakit kaybedilmeden tutanak tutuldu (foto 2). Eserin sağlam bir şekilde Kayseri Kalesi içerisindeki müzeye intikali için gerekli ekipmanlar çıkarılarak (foto 3) eser palet üzerindeki eser taşımada kullanılan sünger üzerine yerleştirildi (foto 4). Yeşil bir halat desteğiyle de eser paletle sabitlendi (foto 5-6). Hemen sonrasında ise el birliğiyle kamyonetin arka kısmına taşındı (foto 7-8). Yaklaşık yarım saat süren yolculuk sonrasında (40 km) eser Kayseri Kalesi içerisine getirildi. Aynı gün saat 17.10’da Kayseri Kalesi Meydan Kapısı içerisindeki kabul bölümünden forklift yardımıyla kamyonetten indirilen eser asansör ile müze deposuna konuldu (foto 9-10).

Kayseri Müzesi personeline envanter defterine “2022-5” envanter numarası ile kayıt edilen ve fiziksel temizliği yapılan eser, alçı bir kaide üzerinde 23.03.2022 tarihinde sergilenmeye başlandı (foto 11-12).

ESERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Yapacağımız değerlendirme akademik değerlendirmeden ziyade durum tespiti yapmak ve eser hususunda ihtimalleri değerlendirmek üzerine olacaktır. Eser üzerinde iki figür net bir şekilde gözük-

▲ Foto 1

▲ Foto 2

mektedir. İlk figür uzun kıyafetli bir insana aitken ikincisi bir boğa figürüdür. Kaya parçası üzerine yapılan kazıma yöntemi ile bu figürler ortaya çıkarılmıştır. Bu kazıma işlemi iki boyutludur. Sahne bir cepheden diğer cepheye aktarılmıştır. Detaylıca baktığımızda insan figürü ile boğa figürü aynı zemin üzerine basmaktadır. Boğa figürünün gövdesinin orta kısmı insan figürünün arkasında kalmıştır. Boğa figürünün arka bacakları ve üzerine binen gövdesi,

▲ Foto 3

▲ Foto 4

kuyruğu ile insan figürünün büyük bir kısmı cepheden çalışılmışken; insan figürünün bir ayağı tam köşeyi dönü-yorken işlenmiştir. Bu köşeyi dönme betimi, ifade etmeliyim ki ilgi çekmesi ve biraz da hadiseye espri katmak amacıyla yazımızın başlığını “Köşeyi Dönen

Adam” olarak belirlememizi sağladı. Cepheden bakıldığında insan figürünün bir kolu kıyafetinin içinden geçerek el kısmından tekrar kıyafeti tutuyor şekilde betimlenmiştir. Buradaki parmaklar net bir şekilde görülebilmektedir. Boğa figürünün başı ve ön iki bacağı ile insan

figürünün bir kolu diğer cephede gözükmektedir. İnsan figürü bu koluyla boğa figürünün boğaz kısmından bağlı olan bir ip parçası yardımıyla onu kontrol altında tutmaktadır. İnsan figürünün baş kısmı yoktur ya da sahne dışında kalmıştır. Eserin alt kısmında ise bir

▲ Foto 5

Boğa rölyefinin insan rölyefine göre abartılı bir şekilde küçük olması ve insan rölyefinin uzun kıyafetli olması; eserin törensel bir betimleme veya kurban sahnesi olma ihtimalini güçlendirmektedir.

yere sabitlendiği hissi veren bir kaide göze çarpmaktadır (foto 13). Bunlara ek olarak eserin üst kısmında irili ufaklı toplamda 5 adet oyuk görülmektedir (foto 14).

Eserin bulunduğu yerin mevki olarak Kaniş-Karum (Kültepe) ören yerine sadece 15 km kadar bir mesafede olması bu bölgedeki Asur etkisini ilk başta öne çıkarmaktadır. Ancak eser üzerindeki motiflere baktığımızda ve Asur motiflerini genel olarak değerlendirdiğimizde bunun çok yakın bir ihtimal olmadığı kanaati oluşmaktadır.

▲ Foto 6

Anadolu'nun birçok yerinde Hititlerden kalan eserler günümüze kadar gelmiştir. Bu bağlamda Eserin Hitit Dönemi veya Geç Hitit Devletleri Dönemi'ne tarihlenmesi daha olasıdır. Özellikle Çorum Alacahöyük'teki ortostatlarla mukayese açısından önemlidir (foto

15). Buradaki ortostatlar Hititlerin dinî törenleri nasıl icra ettiklerini göstermesi açısından öne çıkmaktadır. Palas Mahallesi'nde bulunarak Kayseri Müzesi envanterine giren “Köşeyi Dönen Adam” betimlemesinin sahnesinin diğer yüzde de devam etmesi, sahnenin alt kısmın-

▲ Foto 7

▲ Foto 8

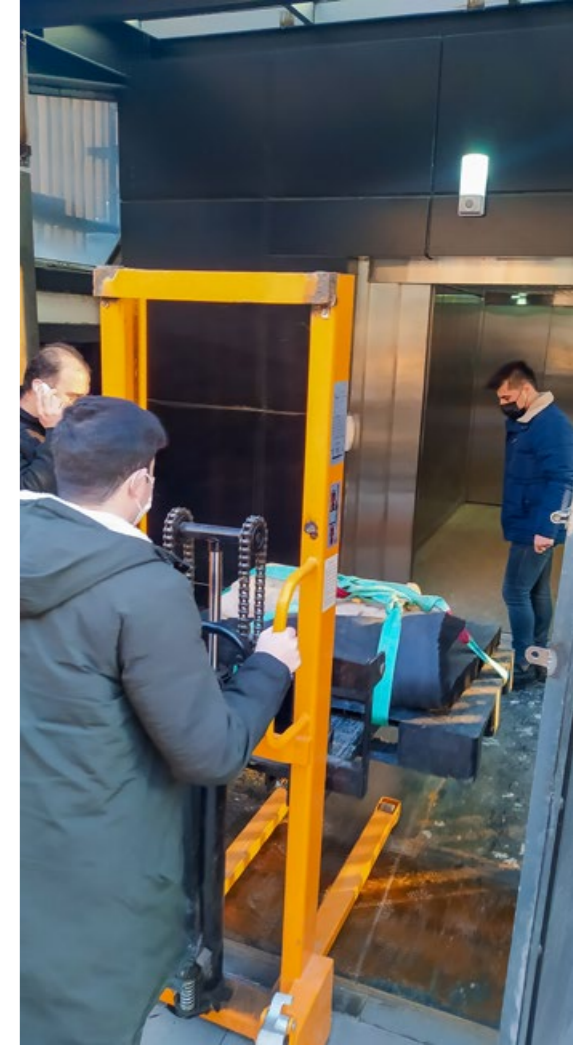
daki yüzeydeki çıkıntılı bölüm ve üst kısmındaki oyuk kısımlar orijinalinde bu eserin üst ve yan sahnelerinde anlatılmak

istenen başka rölyeflerin de olabileceğini göstermektedir. Buna ek olarak boğa rölyefinin insan rölyefine göre abartılı bir

şekilde küçük olması ve insan rölyefinin uzun kıyafetli olması; eserin törensel bir betimleme veya kurban sahnesi olma

▲ Foto 9

▲ Foto 10

ihtimalini güçlendirmektedir. Bu açıdan insan betimlemesinin rahip veya statü bakımından yönetici vb. olma ihtimalini de beraberinde getirmektedir. İnsan figürünün baş kısmı üstteki ortostatta olmalıdır. Altlı üstlü en az iki sıra ortostatın varlığını bize gösterir. Bu açıdan bakıldığında elimizdeki parçanın tüm sahnelerin sergilendiği bir ortostatın parçası olma olasılığını arttırmaktadır. Bununla birlikte sahnenin diğer yüzde devam etmesi bu parçanın yapının sol köşesine geldiğini de bize göstermesi açısından dikkat çekicidir.

Tüm bu ihtimallerin yanında bir ihtimal daha bulunmaktadır. Persler MÖ 6. yüzyılda önce Medleri tarih sah-

▲ Foto 11

▲ Foto 12

▲ Foto 13

▲ Foto 15

▲ Foto 14

▲ Foto 16

nesinden kaldırmaları ve sonrasında MÖ 546'da Lidya Devleti'ne son vermeleri ile Anadolu'da kendi dinlerini yaymak için fırsat bulmuşlardır. Dinleri Zerdüştlük'tür (MÖ 6. yy-MS 7. yy). Zerdüştlük, Ahura Mazda için tapınaklar yapmıyorlardı. Sunaklar üzerinde ateşler yakarak dua ediyorlardı. Ateşe tapmıyorlardı; ama genelde böyle bilinir. Onlara göre ateş, temizliğin ifadesidir. Persler, özellikle Kapadokya bölgesinde daha etkin olmuşlardır. Bünyan'da bulunan sunak buna en güzel örnektir. (Foto 16) Bünyan sunağı gibi Palas Mahallesi'nde tespit edilen eser de bir sunak veya sunak parçası ise; Pers etkisinin Anadolu'daki önemli eserlerinden biri olma özelliğini de göstermesi açısından onu öne çıkaracaktır. Persler zamanla yerlerini Sasanilere bırakmışlardır. Dinlerinde çok bir farklılık olmadığından gelenek ve göreneklerinin yanında dinî inanışlarını da aktarmışlardır. Özellikle 6. yüzyılın son çeyreğinde Kayseri ve civarında Bizans-Sasani mücadelesi yazımımızı desteklemesi açısından önemlidir. Staphen Mitchell'in Türk Tarih Kurumundan çıkan "Geç Roma İmparatorluğu Tarihi"

adlı eserinin 594. sayfasında geçen şu ifadeler konumuz açısından bağlayıcıdır: "Her an bozulabilecek mütareke, 576'ya kadar uzatıldı. Romalılar bu tehiri, askeri güçlerini yeniden inşa etmek ve disiplin altına almak için kullandılar ve bu dönem geleceğin imparatoru Mauricius'un gelişim yıllarıydı. Mauricius, askeri taktikler konulu bir eserin bizzat yazarı ve Roma'nın büyük savaşçı imparatorlarından birisiydi. Romalılar ve Sasaniler 576 yılında birbirlerine karşı saldırılara başladılar. Romalılar, Mezopotamya'da Amida yönünden Armenia'ya saldırıyorlar, Hüsrev ise, Fırat'ı geçerek kuvvetlerini Cappadocia'daki Caesarea (Kayseri) üzerine sürüyordu. Geri dönüş yolunda Sasani ordusu Melitene'yi (Malatya) yağmaladı, fakat nehrin doğusuna doğru çekilirken tuzağa düşürüldü. İranlılar, insan, ganimet ve kralın şahsi ateş sunağını kaybettiler. Romalı tarihçiler, bu tarihten itibaren Sasani krallarının artık askeri seferlere

bizzat katılmayacaklarını ifade eden bir yasanın getirildiğini aktarmaktadırlar. Bu yenilgiyle, Hüsrev'in kişisel saygınlığı büyük bir yara aldı ve isyan tehditleri ortaya çıktı..."

Bünyan'da bulunan sunak acaba kralın şahsi sunağı mıydı? Yoksa Palas Mahallesi'nden çıkan mimari parça bir sunak veya sunak parçası ise kralın şahsi sunağı mıydı, yoksa sunaktan bir parça mıydı? Bunu söylemek şu anki bilgi ve belgelere göre oldukça zor.

Söylenmesi çok kolay olan şey ise; yukarıda müzeye kazandırılma hikâyesi ve eserin hangi uygarlığa ait olduğuyla alakalı örneklerle karşılaştığımız bu eserin şu anda Kayseri Müzesinde sergilenmekte olduğudur. Meraklılar ve tarih severler için...

Karatay Han ve Muhteşem Vakfiyesi

Mustafa Cingil

Anadolu ve Mezopotamya coğrafyası, tarih boyunca özellikle yoğun ekonomik, ticarî ve askerî hareketliliklere bağlı olarak konaklama ihtiyaçlarının da daima beraberinde geldiği kadim topraklardır.

Farsça kökenli olan “kârban”, yolcunun konduğu ve gecelediği yer anlamını taşıırken, “kârbansaray” ise tüccarın oturduğu, iş gördüğü yer anlamına gelir. Farsça kökenli kârbansarayın Türkçeye “kervansaray” olarak geçtiği belirtilir.

Kervansaraylar hem kitabelerde hem de güvenilir kaynaklarda “ribat” olarak da geçmektedir. Ribatlar, İslam âleminde başlangıçta şehirlerin dışına kurulmuş koruyucu-kollayıcı amaç taşıyan askerî yapılar iken zamanla sınırların genişlemesi ile bu yapıların dâhili sınırlar içinde kalması sonucunda, uzaktan bakılınca kale görünümünde ancak içine girilince kervan kabilelerinin her türlü ihtiyaçlarını karşılayacak şekle dönüşmüş, sonrasında da hep bu amaçla inşa edilmiş hizmet yapılarıdır.

Kervansaray geleneği Orta Asya’da doğmuş, İran’da gelişmiş ve Türkiye

Selçukluları zamanında ise nihai şeklini alarak zirveye ulaşmıştır.

Türkiye coğrafyasında en önemli kervansaraylardan biri de Kayseri'nin Bünyan ilçesindeki Elbaşı bucağına bağlı Karadayı (Karatay) köyünde bulunan, Kayseri-Malatya karayolu üzerinde, Kayseri'ye 45 km mesafede bulunan

“Karatay Kervansarayı” ya da “Karatay Han” olarak bilinen abidevi yapıdır.

Karatay Kervansarayı, Türkiye Selçuklularının ileri gelen devlet adamlarından Celâleddin Karatay tarafından yaptırılmıştır. Dönemi ise Alâeddin Keykubâd'ın oğlu II. Gıyâseddin Keyhüsrev'in dönemi olup, 1240 yılında inşa edilmiştir.

Celâleddin Karatay, Türkiye Selçukluları döneminin en parlak zamanlarında çeşitli devlet hizmetlerinde bulunmuş, Uluğ Sultan Alâeddin Keykubâd'ın ölümünden (1237), özellikle de Moğollara karşı kaybedilen Köseadağ Savaşı'ndan sonra devletin iç ve dış olaylar karşısında uğradığı sarsıntıları ustaca kontrol altına almış büyük bir devlet adamıdır.

Bu dönemde...

Alâeddin Keykubâd ile Hunad Hatun'un oğlu olan II. Gıyâseddin Keyhüsrev'in üç ayrı eşinden üç ayrı çocuğu dünyaya gelir;

► Bizanslı Hristiyan eşi Berdüliye Hatun'dan II. İzzeddin Keykâvus

► Rum cariyesinden IV. Rûkneddin Kılıçarslan

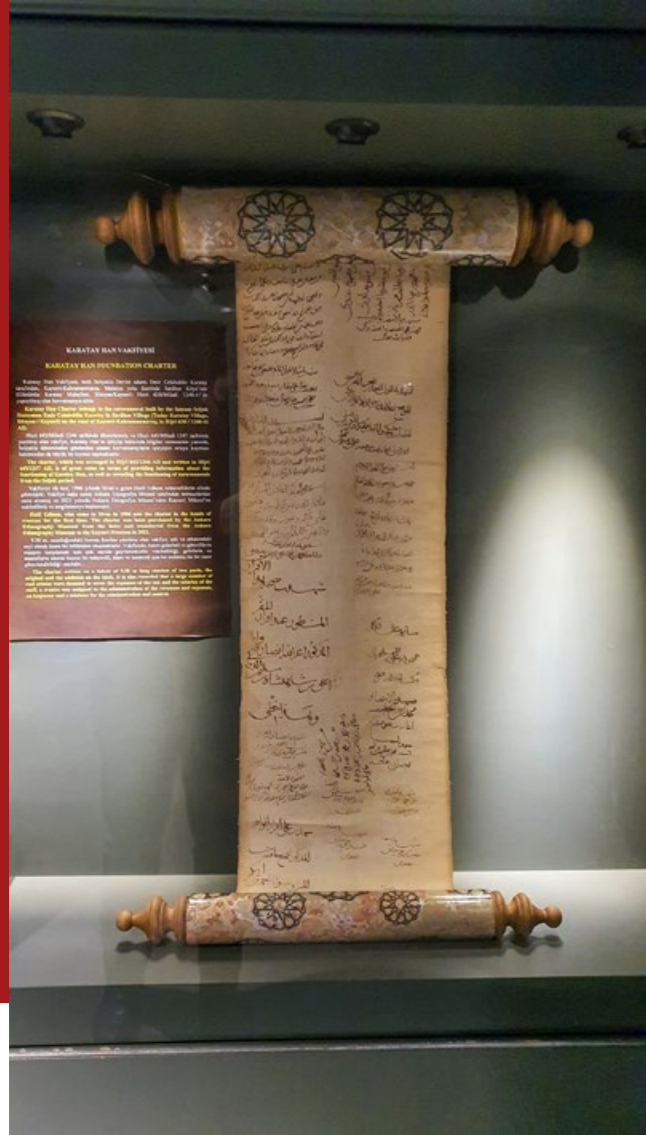
► Gürcü Hatun Tamara'dan ise II. Alâeddin Keykubâd.

Türkiye Selçuklu Devleti'nin Moğollara 1243 yılında Köseadağ Savaşı'nda yenilmesi ile başlayan tahakküm dönemi ve ardından

II. Gıyâseddin Keyhüsrev'in 1246 yılında Alanya Kalesi'nde ölümünden sonra Celâleddin Karatay, Moğollarla kurduğu akıllı siyaset sayesinde Keyhüsrev'in üç oğlunun aynı anda farklı yerlerde devletin başına geçmesini sağlar.

(Üç Kardeşler Dönemi 1246-1266)
Celâleddin Karatay tüm şahsi hırslarından uzak bir şekilde hepsini birden

aynı anda devletin başına geçirmek suretiyle hem kargaşaya son vermiş hem de devletin tamamen Moğolların eline geçmesine engel olmuştur.

Yaklaşık yirmi yıl süren ve “Üç Kardeşler Dönemi” olarak anılan bu dönem Celâleddin Karatay’ın 1254 yılında ölümünden sonra bir müddet daha sürdükten sonra sona ermiştir.

Celâleddin Karatay’ın doğum tarihi tam olarak bilinmemektedir. Abû'l Farec, Celâleddin Karatay’ın I. Alâeddin Keykubâd’ın kölelerinden olduğunu bildirir. Dönemin en önemli tarihçilerinden İbn Bîbi ise Rum asıllı bir köle olduğunu yazar.

Selçuklu dönemi vesikalarında müh-tedilerin (dönmelerin) “baba” adlarının daima “Abdullah” olarak kaydedilmesi... Celâleddin Karatay’ın da belgelerde daima “Karatay bin Abdullah” şeklinde zikredilmesi onun Müslüman ve Türk asıllı olmadığını düşündürür.

Celâleddin Karatay’ın muhtemelen Kilikya-Kayseri arasında bulunan bir bölgeden olup I. Gıyâseddin Keyhüsrev’in 1208-1209 yılında Ermenistan’a yaptığı sefer sırasında köle olarak getirildiği görüşü de yaygındır.

Celâleddin Karatay’ın menşeiini bu bölgede aramaya sevk eden nedenler-

den biri de yakınlarının yerleşik olduğu muhtemel bu bölgenin Selçuklu hâkimi-yetine yeni geçmiş olmasıdır. Bu sayede ailevi münasebetlerini de devam ettirme imkânı bulmuştur.

Celâleddin Karatay’ın vakıf mülkleri-nin çoğunlukla bu bölgede yer alması ve kervansarayını da yine buraya yaptırması Kilikya-Kayseri arasında bir bölgeden devşirildiği ihtimalini oldukça destekler.

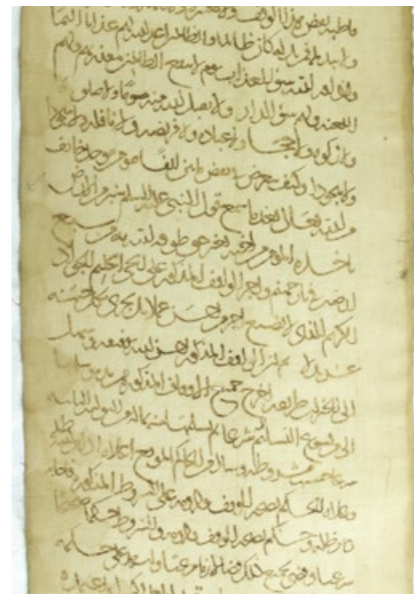
Celâleddin Karatay’ın; MS 850’li yıllarda Peçenek Türklerinin Karadeniz’in kuzeyinde yerleşik hâlde iken daha sonra Kıpçak Türklerinin baskıları ile önce Balkanlara göç etmeleri, ardından Bizans topraklarına yerleşmeleri ve nihayetinde de Bizans tarafından önce Hristiyanlaş-tırılıp askerî kabiliyetlerinden dolayı da doğu sınırlarını koruma görevi verilerek (Türkpoller) özellikle de Kayseri, Niğde ve Karaman civarına yerleştirilmeleri ile “Karaman Türkleri” olarak anılan Hristiyan/Ortodoks Türklerden olduğu da daha akla yatkın bir görüştür.

Ancak; kesin olan şudur ki, kervansa-raya vakfettiği Meşhed köyündeki evlerin onun kendi mülkü olduğuna da bakılırsa, Celâleddin Karatay “Kayserili”dir.

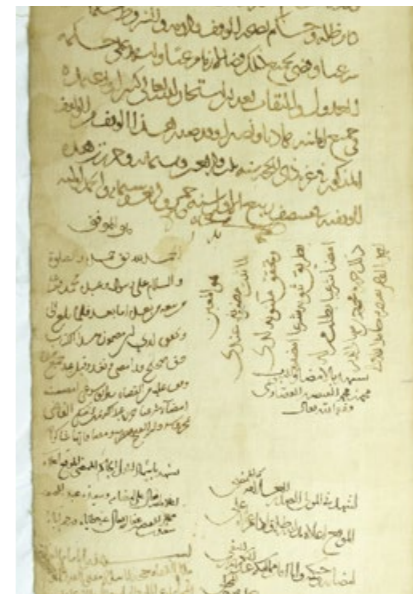
Bunun haricinde; kervansarayın vakfiyesinde akraba ve azatlı kölelerin-den aciz kimselere ödenekler ayırırken bunların Müslüman veya Hristiyan olarak kaydedilmiş olması onun akrabaları arasında hâlâ İslâm’ı kabul etmeyenlerin olduğuna işaret eder. Bu da kervansarayın bulunduğu muhitin kendi ve akrabalarının da yaşadığı bir muhit olduğunu gösterir.

Celâleddin Karatay İslâm’ı seçtikten sonra yüksek ahlakı, dindarlığı, adaleti ve faziletleri ile tanınmış ve herkesin hürmetini kazanmış biridir.

Öyle ki tamamen kendi imkânları ile yaptırdığı bu kervansarayın merasimle açılışına vardığı zaman, yapının azameti ve güzelliği karşısında gurura kapılıp kibirleneceği korkusu ile hayrının sevabından da mahrum kalacağı endişesi ile derhâl orayı terk etmiş, Kayseri’ye geri dönmüş ve merasime iştirak etmemiştir.

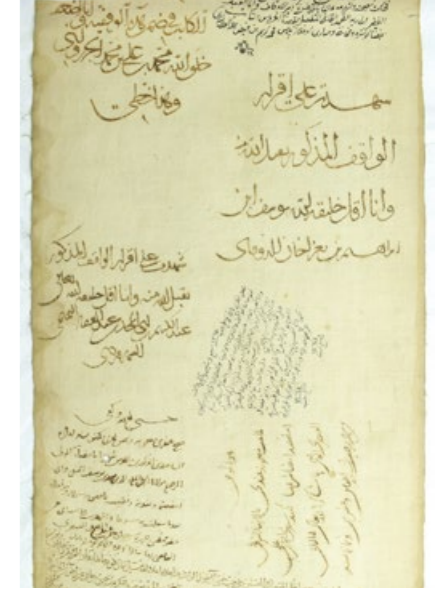

Celâleddin Karatay 1254 yılında Kayseri’de vefat etmiştir. Karatay’ın cenazesi dönemin geleneklerine uygun olarak Konya’ya götürülerek orada mumyalanmış ve kendisine ait medresenin yanındaki türbeye defnedilmiştir.

KARATAY KERVANSARAYI VAKFIYESİ’NİN İLGİNÇ HİKÂYESİ

Karatay Han Vakfiyesi’ni elinde bulunduran bir vakıf evladı, vakfiyeyi yabancılara satmak üzere Mersin’e giderken, Ulukışla’da vuku bulan bir kamyon kazasında hayatını kaybeder. Kaza mahallinde bulunan bu tarihî belge, niteliği de pek bilinmeden savcılık tarafından muhafaza altına alınır. Dönemin Vakıflar Umum Müdürlüğü başlarda bu

tarihî belge ile çok fazla ilgilenmez. Daha sonra bu tarihî belgenin bir “vakfiye”, daha doğrusu “Karatay Kervansarayı”na ait bir vakfiye olduğu fark edilince, Ankara Etnografya Müzesi bir hayli mücadele ve uğraşlardan sonra epeyce de kalabalık olan mirasçılardan vakfiyeyi o döneme göre oldukça yüklü bir bedel ödeyerek (400 TL) satın almaya muvaffak olur ve müzeye kazandırır.

Bu muhteşem vakfiye çok uzun yıllar Ankara Etnografya Müzesinin deposunda beklemekte iken, Kayseri İl Kültür ve Turizm Müdürü Dr. Şükrü Dursun’un özel gayretleri ile ait olduğu yere, yani Kayseri’ye, Kayseri Etnografya Müzesi’ne getirilme çalışmaları başlar.

Bu amaçla 21.12.2020 tarihinde resmî bir yazı ile talep muhataplarına iletilir. Vakfiyenin Kayseri’ye gönderilmesi hakkında olumlu yanıt ise 19.01.2021 tarihinde gelir. Bu olumlu haber üzerine başta İl Kültür ve Turizm Müdürü Dr. Şükrü Dursun, şimdiki müze müdürü Gökhan Yıldız ve o dönem aynı görevi vekâleten yürüten Hasan Elmağaç olmak üzere tüm ilgililer bir anda seferber olurlar.

Yaklaşık 780 yıllık bu tarihî vakfiyenin nakli sırasında herhangi bir zarar görmeden getirilmesi için gerekli tedbirler

veya nakdî yardım olarak dağıtılacağı anlatılmaktadır.

BEDDUA

Vakfiyenin sonunda vakfiye şartlarını bozanlar veya yerine getirmeyenle için “beddualar” vardır:

Her kim vakfımın şartlarından birini dahi değiştirir, hükümsüzlüğe sürüklerse veya yerine getirmeye çekinirse günah onundur.

Allah şüphe yok ki görür ve bilir.

Vakfa dokunan veya onun şartlarını gerçekleştirilmeden alıkoyan kimse; Allah'ın, kitapların, meleklerin ve bütün insanların lâneti kıyamete kadar o kim- senin üzerine olsun.

Allah ona yeter.

Her nefis kıyamet gününde farklı cezalara çarptırılacaktır.

Şu anda Anadolu tarihi açısından bu çok önemli, 9,5 m boyunda ve tek parça kumaş üzerine Farsça olarak yazılmış olan Karatay Vakfiyesi Ankara Etnografya Müzesinde iken, Kayseri İl Kültür ve Turizm Müdürü Dr. Şükrü Dursun ve ekibinin gayretleri ile Kayseri'ye getirilmiş ve Kale içindeki yeni müzede kendine ait özel bölümünde tüm ihtişamı ile sergilenmektedir.

Şimdi yeni müze gezilirken bu muhteşem Karatay Vakfiyesi'nin ziyareti, yukarıdaki bilgiler ışığında eminim çok daha keyifli olacaktır. ■

alınarak vakfiye Ankara'da elden teslim alınarak Kayseri'ye getirilir.

Kayseri Kalesi içerisinde yeni açılan Kayseri Etnografya Müzesinde vakfiye için özel hazırlanan bölüme yerleştirilerek Mayıs 2021 tarihinden itibaren de müzede sergilenmeye başlanır.

KARATAY KERVANSARAY VAKFİYENÂMESİ

Vakfedilen bir malın hangi hayır işlerinde kullanılacağını, ne şekilde yönetileceğini gösteren senet anlamındaki vakfiyenin (vakfiyenâme), İslam

medeniyeti tarihinde önemli bir yeri vardır. Vakıflar başlangıçta sözlü olarak yapılırken daha sonra bazı aksaklıklar yüzünden vakıf şartlarının yazılarak belirlenmesine ihtiyaç duyulmuş ve bu durum vakfiyelerin ortaya çıkmasını sağlamıştır.

Böylece vakfiyeler tesis edilen vakfın nasıl idare edileceği, harcamaların hangi gelirle karşılanacağı, vakıftan kimlerin ne şekilde faydalanacağı gibi hususlar vakfınâmelerde ayrıntılı bir biçimde belirlenip, belgelenmiştir.

Karatay Han'a ait vakfiyenâme Anadolu'daki diğer eserlere ait vakfiyelere göre çok daha kapsamlı olması ile oldukça öne

çıkır. Dahası vakfiye günümüze ulaşan tek kervansaray vakfiyesi olma özelliği ile de ayrı bir değer taşır.

Karatay Vakfiyesi'nde vakıf gelirlerinin detaylı bir şekilde teker teker yazılmasından başka;

Kervansarayda çalışacak personel ve bunların maaşları,

Gelen yolculara namaz kıldırma için bir imam tayini,

Gelen yolculara bedelsiz yemek verileceği,

Bu yemeklerin yapılacağı kapların temini için adlarının detaylıca ve birer birer zikredilmesi,

Her cuma akşamı bal helvası yapılıp bütün yolculara bedelsiz ikram edileceği,

Yolcuların diğer ihtiyaçları görüldükten sonra ayakkabılarının da tamir edileceği, edilemiyorsa da yenisinin verileceği,

Hana gelen hayvanların nallanması için gerekli nal ve çivisinin sürekli bulundurulup bedelsiz nallama yapılacağı,

Hasta hayvanların tedavisi için sürekli bir baytarın bulundurulacağı, iyileşmesi mümkün olmayan hayvanın yerine yenisinin verileceği,

Gelen hayvanların ihtiyacı olan arpa ve samanın bedelsiz verileceği,

Aydınlanma ve ısınma için gerekli yağın sürekli bulundurulacağı,

Yolcuların temizlik ihtiyacı için kervansaray içinde bir hamam olmadığı için köydeki hamamın vakfedilerek yolcular ve köy halkı için tahsis edileceği,

Hastalanan yolcuların bedelsiz tedavisi için kervansarayda bir revir ve eczanenin bulundurulacağı,

Ölen hastaların bedelsiz kefenlenip gömülecekleri gibi daha birçok hüküm detaylıca yazıldıktan sonra gelirden artan paraların civardaki müslim ve gayrimüslim köyleri ayırt etmeksizin buralarda bulunan fakir ve ihtiyaç sahiplerine aynı

Kaynakça

- *Celâleddin Karatay Vakıfları ve Vakfiyeleri*, Prof. Dr. Osman TURAN / TTK Belleten S. 45/1948
- *El-Evâmirü'l-Alâiyye Fi'l-Umûri'l-Alâiyye*, İbn Bîbi
- *Müsamematü'l-Ahbâr*, Kerîmüddîn Mahmud-i Aksarayî, Ç.: Prof. Dr. Mürsel Öztürk
- *Karatay Kervansarayı*, Halim Baki Kunter
- *Karamanlı Ortodoks Türkler*, Prof. Dr. Yonca İldeş Anzerlioğlu
- *Tarihsel Süreç İçinde Konaklama Merkezleri Han ve Kervansarayların Günümüzde İpek Yolu Projesine Dönüşümü*, Hande Şengül
- Fotoğraflar: *Mim. Ahmet Yılmaz Cingil*

Kayseri Büyükşehir Belediyesi
ŞEHİR KÜTÜPHANESİ'ne Doğru

Kütüphane ve Okumanın Önemi

Yusuf Özmerdivenli

Sisin üzerine doğan güneş ne ise ve onu nasıl dağıtırsa kütüphane de vatanımızın ufkuna çökmüş, milletin ruhuna bağdaş kurmuş koyu ve kalın cehalet için odur ve onu öyle dağıtacaktır.

Memleketimizin kalkınmasında okuyan nesillerin rolü çok büyüktür. Okuyan ve aydın neslin beslenmesinde kitapların ve kütüphanelerin en önemli etken oldukları herkes tarafından kabul edilmektedir

Bunun için kitapların evi demek olan kütüphanelere gereken önemi vermeli; bunları, okuyan insanların yuvası hâline getirip insanları faydalı bilgilerle besleyen kitaplarla doldurmamız. Türk insanı için zaman kahvehaneyle değil, kütüphane ile değerlidir

Kütüphaneleri sadece ilkokul ortaokul ve lise öğrencilerinin uğrak yeri olmaktan çıkarıp 7'den 70'e her yaş, her sınıf ve kademedeki vatandaşla en üst düzey amir ve memurların da geldiği, gelebileceği mekânlar hâline getirmeliyiz. Gelecek zamanda dünyaya onu kendi kitapları ve klasikleri ile meşgul eden ülkelerin hâkim olacaklarını unutmamalı, kütüphaneler-

imizi temel klasik eserlerle doldurup insanımıza ve insanlara mesajımızı iletmeliyiz. "Yaşamak, mesajı olmaktır" gerçeğini hiç unutmamalı, kütüphanemize girerken mabetlerimize girer gibi saygılı olmalıyız. Artık para, şan, şöhret peşinde koşanlara akıllı, uyanık; kitap peşinde koşanlara " kitap delisi" demeyi terk etmeliyiz.

Kitaplar hiç solmayan çiçeklere benzer. Kitap okumayanlar tek kanatlı kuş gibidirler. Eğitim ile geliştirebilecekleri ikinci kanatları olmadıkça uçamaz ve diplomalı işsizler olarak hayatın içinde kaybolup giderler. Eğitimin en etkin aracı kitaptır. Düzenli kitap okuyanlar, başta dilleri olmak üzere kültür alt yapılarıyla ve duruşlarıyla zaten yıldız gibi parlarlar.

Bugünün medeni dünyası bilgi ve teknik üzerine kurulmuştur. Bizi maddeten ve manen yükseltecek bilgiler kitap sayfaları arasındadır. Kitap almayı, okumayı, okuduğunu anlayıp üzerinde düşünmeyi bilen bir kimse; her zaman için dünyanın en mutlu insanı sayılır. Çünkü kitaplar ruhu zenginleştirir, insana sonsuz bir manevi güç ve ilham kazandırır, yapıcılığa doğru iter.

Yalnız, okumaktan okumaya fark vardır. Faydalı eserler yanında insan muhayyilesini bulandıran, ruha ve dimağa kötülük tohumları serpen eserler de vardır. Düşünce ve tenkit sayesinde yetişmiş bir insan, kendisine faydalı olacak eserleri kolaylıkla ayırabilir.

Kitap insan için cidden en iyi, en sadık bir arkadaştır. Gençliğin boşalmak isteyen enerjisinin doğurduğu taşkınlıkları, ancak gençlerimiz için bir hayat kılavuzu olan kitaplar frenler. İhtiyarlığın bezginliğini de yine kitaplar giderirler.

Çocuklar en değerli varlığımızdır, hepimizin çocukları var. Hepimiz çocuğumuzun üzerine titreriz. Anne ve baba için en büyük ideal yavrusunu iyi bir kişi olarak topluma kazandırmaktır. Çocuğumuzun terbiyeli, kültürlü, sağlıklı yetişmesi için hangi fedakârlıkları göze almayız ki?

“Ağaç yaşken eğilir” atasözümüz istikametinde, yavrularımıza iyi alışkanlıklar aşılayacak kitaplar okutmamızdır. İyi kitaplar çocuğa en güzel öğütleri verir. Büyüklere saygı... Küçüklere sevgi... Hayvanlara şefkat... Doğruluk... Temizlik... Tertiplilik... Cemiyet ve toplum kurallarına küçük yaştan itibaren saygılı

olmak vb. özellikleri, kendi örnek davranışlarınızın yanında kitaplarla kazandırabiliriz.

Okuyan insandan zarar gelmez. Çünkü o eni-sonu doğru-ları bulur. Gerçek manada ve çağdaş insan okuyan insandır. Okumayan insan çağdaş değil bedevidir, yabanıdır.

Okuyan insan seyrettiğini de en iyi şekilde değerlendirir, doğruyu eğriden ayırt edebilir. Okumayan insan ise seyrettiğini de tıpkı bazı mahlûkatın treni seyrettiği gibi seyrederek. Her seyrettiğinin tesirinde, etkisinde kalır.

Okumak başarının ilk adımı. Doğru düşünmenin, doğru plan yapmanın ve doğru çalışmanın da anahtarıdır okumak. İnsan beyni okuyarak beslenir ve bilgilerle güçlenir. Okumak, insanlara farklı bakış açıları sunar. Tıpkı bir pusula gibi insana yol gösterir.

Okumanın ne yaşı ne de zamanı vardır. Her zaman hatırlamamızda yarar var. Kutsal kitabımızın ilk emri “Oku” değil mi? Fatih Sultan Mehmet İstanbul’un fethi sırasında kütüphanesini yanında götürmüştür. Büyük Önder Mustafa

Kemal Atatürk savaş günlerinde bile çadırında sıklıkla kitap okumuştur.

Bilgi ve kültür sahibi olmak, doğru düşünmek, güzel konuşmak, açık ve tesirli yazmak isteyen herkesin başvurabileceği ilk ve en önemli kaynak kitaptır.

KİTAP KÜTÜPHANE VE OKUMA HAKKINDA SÖYLENENLER:

Bakınız kitap, kütüphane ve okuma hakkında atalarımız, büyüklerimiz, ilim adamlarımız neler söylemişler:

“Önce iyi kitapları okuyunuz, yoksa onları elinize almak için hiçbir istek duymazsınız.”

Thoreau

“Kitap okumak aynı zamanda insanın fena şeylere alışmasının da önüne geçer. Okumaya meraklı insanlar boş vakitlerinde kitaplarla meşgul oldukları için, onların içki, kumar ve dedikodu

“Umutla açılıp kazançla kapanan bir kitap iyi kitaptır.”
Alcott

“Tanrım bana kitap dolu bir evle, çiçek dolu bir bahçe ver.”
Konfüçyüs

“Kitap limandı benim için. Kitaplarda yaşadım ve kitaptaki insanları sokaktakilerden daha çok sevdim. Kitap benim has bahçemdi.”

Cemil Meriç

“Kütüphane kurmak mabet kurmak kadar kutsaldır.”
Victor Hugo

“Her kütüphane bin hapisane kapatır.”
Senaca

“Okuma; mesleğimizde ilerlemek, kültürümüzü genişletmek, güzel ve doğru düşünmek, konuşmak ve yaşamak için mutlaka şart olan bir çalışmadır.”

Prof. Dr. M. Es’ad Coşan

“Yeryüzünün en kuvvetli silahı artık ne tank, ne tüfek, ne cop, ne makineli tüfek, ne siyasi iktidar, ne de sermayedir. Bütün bunların sindiremeyeceği, tersine onların hepsini birden sindiren kitaptır.”

Selim Çorakçı

“Okumuyoruz ve okumadığımızın utandırıcı neticeleri de meydandadır. Düşüncede sığ, yeni terkipler yapmaktan mahrum bir yağın hâline geldik. Okumaya karşı sadece iştahsız değil, aynı zamanda nefret eder bir durumda birçoğumuz. Okuyanın bir kısmı da adeta her şeyi yüzünden okuyor ve fikir adına yeni bir şeyler üretmiyoruz. Bütün faziletlerde olduğu gibi okumayı da bizden öğrenen dünyanın karanlık ruh, karanlık akılları, bugün okuyor, anlıyor ve düşünüyorlar. Evde, arabada, otobüs durağında çantasında taşıdığı kitabı açıp okuyor ve kendi ölçüleri için zamanını en iyi şekilde değerlendiriyorlar.

Toprak sarsılıyor. Hep birden esfel-i safiline yuvarlanmak istemiyorsak gözlerimizi açmalıyız. İnsanlar sloganla güdülmemez. Düşünceye hürriyet, sonsuz hürriyet. Kitaplardan değil, kitapsızlıktan korkmalıyız.”

Cemil Meriç

“Beden için dağlara çıkıp spor yapmak ne ise, ruh için büyük kitapların okunmasına ayrılmış bir gece de odur.”

Andre Maurois

“Bir millette okumaya rağbet umumleşmedikçe gaflet ve bu gafletten doğacak felaket azalmaz.”

Atatürk

gibi fena şeylerle uğraşacak vakitleri kalmaz. Zaten kitapların gayesi insanlara dürüst terbiyeli ve çalışkan olmayı öğretmektir. İnsan ne kadar çok kitap okursa o kadar yükseleceğini bilmelidir.”

John K. Bangs

“Asrımızda iyi seçilmiş kitap koleksiyonu, hakiki bir üniversite tahsili değerindedir.”

Carlyle

“Faydalı kitap insan için iyi bir arkadaştır.”

Hız. Ali

“Kitapsız büyüyen çocuk susuz yetişen ağaca benzer.”

Çin Atasözü

“Evine iyi kitaplar al! Onlar zengin nimet yağmurları yağdırırlar ve öyle mutluluklar getirirler ki çocuklarına ve torunlarına kadar gider.”

Gellius

Bu derece önemi haiz olan kitapları çok sevmeliyiz. Onlardan yeterince yararlanmalıyız. Bu yararlanmanın uzun süreli olması için de onları iyi korumalıyız. Kitap sevgisi demek kitaba hor bakmamak, kitabı hırpalanmaktan korumak ve kitabı okumaktır. Kitapları iyi koruyabilmek için sayfaları ıslatmadan ve buruşturmadan bir gelinin duvağını açar gibi açmalıyız. Kitabı rulo yapmadan, bükmeden nazikçe taşımak, şurasına burasına yazılar yazmamak, sayfaları kıvrımmamak, gerekiyorsa okunan yerini belirtmek için arasına özel araç veya kâğıt koymak, ciltsiz kitapları katlamamak, formasız olarak sıkıştırma suretiyle ciltlenen kitapların sayfalarının dağılmamasına dikkat etmek, kitapları su, ateş, kitap faresi, kitap kurdu vb. zararlılardan uzak tutmak, emin bir yerde muhafaza etmek gibi hususları göz önünde bulundurmalıyız.

Doğrusu kitap, kütüphane ve okumaya dair söylenecek çok şey vardır. Bazı şeyler var ki anlatılmaz yaşanır. Büyük insanlarla sohbet etmek, hemen herkesin arzu edeceği bir olaydır. Bunun da bir tek yolu vardır: okumak, okumak, okumaktır. Yücelmek güçlenmek ve çağdaş uygarlık seviyesine ulaşmak için başka çıkar yol yoktur

KÜTÜPHANELER BİLGİ HAVUZLARIDIR

Kütüphaneler; kitapların okuyucu ile buluştuğu, kendine ait bir sistemi olduğu olan, arşiv ve dokümanter bilgilerin toplanıp araştırmacılara sunulduğu bilgi havuzlarıdır. Bilgiye susamış her kişi, bu havuzdan kana kana içme imkânına sahiptir. Kütüphaneler düşünce, sanat, bilim, teknoloji alanlarında ortaya konmuş eserler ile okuyucunun estetik zevkine hitap eden ve daha birçok arşiv belgesinin olduğu esrarlı mekânlardır. Kütüphaneler; okuma anlama idrakimizin, hayat felsefesini ne oranda etkilediğini gösteren somut göstergelerdir.

Prof. John Dewey 1974 yılında Maarif Vekâletine verdiği raporda “Her mektep faal bir kütüphane merkezi olmalı, her binanın inşasından evvel plan yapılırken kütüphane salonu düşünülmelidir.” diyerek eğitim sürecinin vazgeçilmez bir ögesi olan kütüphanenin, neden önemli olduğunu ortaya koymuştur.

Kütüphane biliminin beş yasası vardır. Bunlar:

- 1) Kitaplar okunmak içindir.
- 2) Her okuyucuya göre bir kitap vardır.
- 3) Her kitaba göre bir okuyucu vardır.
- 4) Okuyucunun zamanını boşa harcamamak gerekir.
- 5) Kütüphane gelişen bir organizmadır.

İnsanoğlu her devirde büyük çaba ve emeklerle meydana getirdiği kitabı saklamak, korumak ve yaşatmak gereğini duymuştur. Bunun sonucunda önceleri saraylarda, zenginlerin konaklarında ve ibadet yerlerinde kitaplar için özel

salonlar ayrılmıştır. Bunlar, belirli bir gruba hizmet eden ilk kütüphanelerdir.

Daha sonra insanların öğrenme, okuma ve araştırma ihtiyacını karşılamak için, gerek kişilerin, gerek kurum ve yöneticilerin, halka da açık kütüphaneler kurduğu görülür.

Kütüphanelerin tarihi, kitabın tarihi ile birlikte gelişim göstermiş ve hepimizce bilinen günümüzün modern kütüphanelerine ulaşılmıştır.

Kütüphaneler, sürekli ve büyük hızla gelişerek günümüzde her çeşit okuma, araştırma ihtiyaçlarına cevap veren kuruluşlar hâline geldiler.

Kütüphaneler; gelişen dünyamızda ileri adımlar atmak isteyen her ulus, her topluluk ve her kuruluş için ilk düşünülen ve gereksinen bir varlık oldu. Artık ondan uzaklaşması, vazgeçilmesi olanaksızdır. Bakınız Andre Mauris bu konuda ne diyor:

“Hiçbir şey kültür ufuklarımızın gelişmesi, kendimizden kaçıp hayatı kesinlikle değiştiren buluşlar yapmak ve kişiyi toplumu için daha değerli kılmak adına çareler bulmaktan daha önemli değildir. Bunu yapmak için en uygun yol ise kütüphanelerdir.”

Müslümanlar Kur’an’ın “Oku” emrini yerini getirmek istercesine kitap ve kütüphaneye ayrı bir önem vermişlerdir. Kitap sevgisi, kutsallık düzeyine ulaşmıştır. Bu yön ve gücünü, bugün de sürdürmektedir Müslüman halk toplulukları arasında. Bunun sonucu olarak: Yere düşen bir kitap, ekmek gibi öpülüp başa konur. Üzerine yazı yazılmış kâğıdı her yerde gelişigüzel kullanmak günah sayılır. “Kitaba el basarım”, “kitap çarpsın” deyimleri kitabın halk arasındaki üstün değerini gösterir.

İşte bu sevgiyi Müslümanlar, özel ve genel kütüphaneler kurarak değerlendirmişlerdir. Özellikle İslam halifeleri, hükümdarları, devlet adamları, din adamları, İslam düşünürleri ve bilim adamları tarafından sayısız kütüphane kurulmuştur. Bu güzel çabaya zamanla halkın da katıldığı görülür... Bu konuda, Olgapinto, Islamic Culture’da (1892) şöyle der: “Müslümanlar genel kütüphaneler kurmaya çok büyük önem vermişlerdir. Büyük kentlerde özel görünüşlerde kütüphane binaları kurmuşlardır. Bu binalar çeşitli taşlarla süslenmiştir. Duvarlarda raflar bulunuyor. Okuma salonu, istinsah odası, inceleme odası ayrı ayrıydı. Bazı kütüphanelerde okuyucuların dinlenmesi için bir de musiki odası ayrılmıştı. Yerler, doğuluların ince görüşlerine uygun olarak, halı ve hasırla döşenirdi.” diyerek Avrupalılara ecdadımızı örnek alarak anlatmıştı. Ecdadımız kitaba ve kütüphaneye büyük önem verirdi. Osmanlı Devleti’nin kuruluşundan çöküşüne kadar, İmparatorluğun çeşitli yerlerinde ve özellikle İstanbul’da gördüğümüz kütüphanelerin hemen hemen tümü, başta padişah olmak üzere valide sultanlar, sadrazamlar, vezirler şeyhülislam, devrin bilim adamları ve zenginler tarafından meydana getirilmiştir.

Fatih Sultan Mehmet; kütüphanelere, kütüphaneciliğe ayrı bir önem vermiştir. Her alanda ileriye gören Fatih; yalnız kütüphane kurmakla kalmamış, kütüphanelerin yönetimi ve gelişmesi için de esaslar ortaya koymuştur.

İmparatorluğun her köşesinde, her yeni yaptırılan cami, medrese, saray ve hatta tekkede mutlaka bir kütüphane kurulmuştur ve bu kütüphaneler halkın hizmetine açılmıştır.

Günümüzde Kütüphaneler

Günümüzde kütüphanelere gereken önem verilmekte olup her kuruluş kendi amacına uygun kütüphaneler kurmaya ve geliştirmeye çalışmaktadır. Okul kütüphaneleri, üniversite kütüphaneleri, halk kütüphaneleri, belediye kütüphaneleri amacına yönelik çalışma yapmaktadır. Mili Eğitim Bakanlığı Kütüphaneler Genel Müdürlüğü’nün sürekli bakım ve kontrolü altında gittikçe artan bir gelişim göstermektedir. Türk duygu ve düşünce ürünlerini araştırmacılarına sunan ve özellikle gelecek nesiller için koruyan birçok kütüphanemiz vardır. Ancak yeterli değildir, özel kütüphaneler bu çalışmalara destek olmaktadır. Bunlar çoğaldıkça kütüphanecilik, hizmet ve amacına ulaşmış olacaktır.

Bu derece önemi haiz kitap ve kütüphane konusunda Kayseri’imiz şanslıdır. Kayseri Büyükşehir Belediyesi, Kayseri’nin ekonomide gösterdiği canlılığını kültür ve sanatta da yaşatmaktadır. Kütüphaneler kurma konusunda da çok büyük hizmetler ifa etmektedir.

Sayın Büyükşehir Belediye Başkanımıza ve ekibine teşekkür ederim. Kayserimize çok güzel kütüphaneler kazandırdılar. Merkez Halk Kütüphanesi, Gevher Nesibe Halk Kütüphanesi, Sezai Karakoç Kütüphanesi, Argıncık Semt Kütüphanesi, Beyazşehir Kütüphanesi, Ziya Gökalp Semt Kütüphanesi, Kışıkçı’da Kayseri Lisesi’nin karşısında Şehir Kütüphanesi, Talas Mevlana Kütüphanesi ve Erkilet Kütüphanesi olmak üzere Büyükşehir’e bağlı 9 kütüphaneden onlarca, yüzlerce, binlerce kişi hizmet, ilim, irfan almaktadır.

Kitap okumaya, kitap almaya pahalılığını bahane edenlere birinci yol: Bu kütüphanelerden ücretsiz faydalanarak yüzlerce binlerce kitabı okuyabilirler. Bunun için kütüphanelerden herhangi birine uğrayıp bir üye kartı almak yeterlidir.

İnsan istedikten sonra kitap almak için başka fırsatlar da üretebilirler. Mesela günde 15 TL, 18 TL gibi paraları sigaraya verirken kitap almaya param yok diyenlere, örnek alınması ve uygulanması gereken bir anekdotu paylaşmak istiyorum:

1960’lı yıllarda Kayseri Lisesinde okurken arkadaşlarım babalarının verdiği harçlığı sigaraya yatırırılar, o günün parasıyla 50 kuruşa bir paket Samsun veya Maltepe alırlardı. Çünkü yabancı sigara Türkiye’ye giremezdi, yasaktı. Filtreli olduğu için bunları tercih ederlerdi.

Bana da “İç Yusuf bir taneden iki taneden bir şey olmaz” derlerdi. Ben de “Ben sigara içmeyeceğim. Kitap alacağım.”

dedim. Sigaraya vereceğim parayla 10.000 ciltlik bir kütüphanenin sahibi oldum. Sigara içsem püf yapıp gidecekti. Bu bana sigara içmemenin kazandırdığı maddi servettir. Sağlık yönünden kazandırdığını ancak Allah bilir. Yalnız bu konuda şunu söyleyebilirim: Benden 20-25 yaş küçük fakat sigara içen arkadaşlarla koşuya gider, merdiven çıkar, ah, oh demem. Bu da sağlık yönünden kazandırdığı olsa gerek. Herkes bu ve benzeri yolları deneyebilirler, uygulayabilir. Sigaraya vereceği parayı bir kenara koyup araba alanlar bile gördüm. 10.000 ciltlik kütüphanemin büyük bölümünü Kayseri Büyükşehir Belediyesinin Şehir Kütüphanesine, Kayseri Büyükşehir Belediyesinin Merkez Halk Kütüphanesine, Erciyes Üniversitesi Kadir Has Kütüphanesine vb. bağışladım.

Biz tarihimiz boyunca kitaba ve kütüphaneye gönül vermiş, her ilim ve müessese için bir köşesine kütüphane kurmuş ve bunları zengin vakıflarla beslemiş bir milletiz. Tarihimiz Türk milletinin kendine has kültür akışı ve içtimai hayatı içerisinde kitabın, kitap sevgisinin ve kütüphanelerin mevcut olmadığı bir anı kaydetmemiştir

İnsanoğlu, başlangıçtan beri kitapla ilişkisini kesmemiş; onu en yakın dost, en yakın arkadaş bilmiştir. Gerektiğinde kitabı en etkili bir silah olarak kullanmıştır.

Kitaba olan sevgi ve saygıdan oluşan bu üstün duygunun etkisi ile özellikle Türkler kitap ve kitaba ilişkin sanatlarını son derece geliştirmiş, yüceltmiş ve güzel sanatlar kolu hâline getirmiştir.

Bizlere görmediklerimizi gösterdiği, istemediklerimizi duyurduğu, bizden önce gelmiş geçmiş milyonların dönme-mize imkân olmayan dünyalarına götürdüğü için; kitabı çağlar arasında bir köprü, her derde deva bir ilaç, faniliğe meydan okuyan bir ölümsüz sayıyorum.

Uygarlık gökdeleni kitaplık denilen tuğlalardan örülüp yükselmekte; kumu harflerden, suyu mürekkepten olmaktadır.

Kitabın değerine paha biçilmeyen bir hazine olduğunu bilmeyenler, ilmin de insanlığın en büyük şerefi olduğundan habersiz olanlardır. Evet, ilim insanlığın en büyük şerefi, kitap ve kütüphane de onun kutsal kaynağı ve hazinesidir.

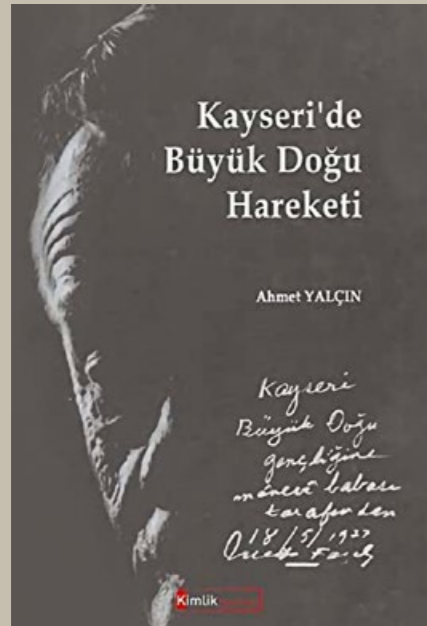
Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanımız Memduh Büyükkılıç’ın dediği gibi: “Hayal eden, merak eden, araştıran ve okuyan neslimiz gelecek adına ümit vaat etmektedir. Kütüphanelerimizin raflarında okurlarıyla buluşmayı bekleyen her bir kitap bu anlayışla hareket eden hemşerilerimizi beklemektedir. Unutmayalım ki bir insanın hayatta kendisine yapabileceği en büyük iyilik, iyi bir okur olmaktır.” ■

Yaşayan Büyük Doğu

Ahmet Yalçın ile Söyleşi

Mustafa İbakorkmaz

- Şehir dergisinde yaptığımız söyleşilerde şehrimizin kültür hayatını kayıt altına alma gayretindeyiz. Bu nedenle, bazen sizin gibi şehirde çok da tanınmayan ama tanınması gereken kişileri sayfalarımıza konuk ediyoruz. Okurlarımıza kendinizi kısaca tanıtır mısınız?
- 1977 Kayseri doğumluyum. Merkez İHL mezunuyum. Bursa Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi mezunuyum. Memuriyete Diyanette imam-hatip olarak başladım. Kayseri Dinî Yüksek İhtisas Kursu 2. dönem mezunuyum. Yüksek lisans ve doktora Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde tamamladım. 2019 yılında öğretim üyesi olarak Kayseri Üniversitesi İslâmî İlimler Fakültesine kabul edildim. Fakültemizde Kur'an-ı Kerim, Kalam ve İslam Mezhepleri Tarihi derslerini yürütmekteyim.

■ **Şehri sizlerin gözünden anlamak istiyoruz. Çocukluğunuzun geçtiği mahalleyi, çocukluk ve ilk gençlik yıllarınızdaki Kayseri'yi anlatır mısınız?**

- Çocukluğumun geçtiği yeri tarif etmekten acizim. Mahallemiz yıkıldı, bilmem kaçınıcı kez adı değiştirildi. Mahallemizden geriye şimdi sadece Peynirli Cami kaldı ayakta. Eski Kayseri mahalleleri tamamen silinmiş, yok edilmiş durumda. Tabii sadece mahalle değil silinen, mahallenin ruhuna sinmiş olan ne varsa hepsi silindi, yerle bir edildi. İki ucu arası yürüme mesafesi kadar olan Kayseri... Çok şey değişti, hunharca değiştirildi. Değişim karşısında ne mahalle ne de içinde yaşayan insanlar tutunabildi.

Çocukluğum ve gençliğim, aslında birer kıyamet alameti olan dev gibi binalar dikilerek sözde modernleşen Kayseri'nin ufuk boyunca uzanan kadim-gerçek şehri yutuşunu izleyerek geçti. Sürüler hâlinde büyükbaş hayvanların Demirci Yazısı'na doğru gittiği, cami avlusunda gölge-lenip arka bahçelerde oynadığımız, mahalle çeşmesinde su içtiğimiz çocukluğumdan bugüne çok şey değişti. Sadece kendi evinin bahçesi ya da yakındaki parka çıkmaya izni olan, çalışan annelerin tek çocuklarının; büyükanne ve büyükbabalarının eşliğinde oynatıldığı, sınırlandırıldığı, birer sirk maymunu gibi belli çizgilerin içine hapsedildiği modern park oyuncaklarına mahkûm edilmesini izliyoruz artık. Doğal olanın yapayla, sera bitkileriyle değiştirilmesini, plastikleşerek özün, içtenliğin, muhabbetin kayboluşunu seyrediyoruz. Bize ait olan evlerin, eserlerin, değerlerin adım adım çığnenmesini, yıkılmasını izlemek zorunda bırakılarak geçti. Şehit kanları ile sulanan, ezan sesleri ile takdis edilen şehrimin ve ülkemizin sigara izmariti, içki şişesi ve türlü kazurat ile kirletilişini elleri kelepçeli bir şekilde, sadece feryad ederek izlemek zorunda kalarak geçti ve hâlen de geçmekte.

■ **Bildiğimiz kadarıyla ilahiyatçısınız. Üniversite tahsili nedeniyle Selçuklu'nun erken dönem şehri olan Kayseri'den Bursa'ya uzanan bir yolculuğunuz olmuş. Kayseri ve Bursa kıyaslaması yapmanızı istesek neler söylersiniz?**

- Biri Erciyes, öteki Uludağ'ın bağrında iki şehir. Kayseri Selçuklu, Bursa Osmanlı. Ama her ikisi

de "akrebin kaskacındaki" iki şehir. Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinden çok sayıda eserin sahibi olan bu iki şehir, bu eserlere hayat verecek nitelikli insanlardan, kendilerine kalan mirasın anlamını bilen, muhafaza ve müdafaa şuurunda olan insanlardan yıllarca mahrum kalan iki şehir. Kayseri, Seyyid Burhaneddin ve daha nicelerini yaşatan, sahur vaazlarında bütün camileri dolup taşan; Bursa, Osman Bey'den II. Murad'a kadar padişahların, nice ilim erbabının son durağı. Toprak altında yatanlar kalksa, üstte sözde yaşayan bizlerin hâlimizi izahtan vareste olduğumuz mazlum ve mağdur iki şehir. Bursa'ya gittiğim zaman, onca Osmanlı eserine rağmen şehrin farklı yerlerine yerleştirilen tabelalarda "Bursa bir Avrupa şehridir" ibaresini görünce idarecilerin şehre ne kadar yabancılaştığını düşünmüştüm. Birer ilim merkezi olan medreselerinin artık sadece çay bahçesi ve ticaret mekânı sayıldığına, birer tüketim malı muamelesi yapıldığına esefle şahid oluyoruz. Son yıllarda iki şehrin tarihi mekânları yeniden ihya ediliyor ancak bu iki şehir ve aslında bütün şehirlerimiz ruhundan yara aldı. Şehirlerin dışını güzelleştirmek için sarf edilen mesai ve masraf, manası için de yapılmalı. Şehirlerin peyzajına ayırdığımız meblağın şehirlerimize anlam katacak projelere de ayrılması, asıl bunlara yoğunlaşılması elzem. Belki kaldırımlar bozulunca tamiratı mümkündür; ancak şehrin kalbi, estetiği, sanat anlayışı, ahlakı ve ahkâmı bozulunca yeniden inşası çok zordur.

Söğüt'ün duvarında Necip Fazıl'a ait bir yazı vardır "Cihan şu ve bu kıymetin değil, bizzat kıymet ölçülerinin çivili bulunduğu can evinden, ruhundan hastadır." Onun için alabildiğine kültür faaliyeti yapılmalı, ama öylesine değil, iman ve hayat görüşüne uygun, bizi biz yapan değerlerle yoğrulmuş, bizi bir millet kılan ölçülerle doldurulmuş faaliyetler ile şehirlerimiz ihya edilmeli. İhya kelimesini özellikle kullanıyorum. Hayatta olma hâlini sürdürmektir ihya. Gayri İslâmî hayat tarzının hâkim olduğu bir şehir için ihyadan söz edemeyiz.

■ **Akademik çalışmalarınız arasında Büyük Doğu hareketi hakkında yazdığınız makaleler bulunuyor. Bir de "Kayseri'de Büyük Doğu Hareketi" adlı kitap**

çalışmanız var. Büyük Doğu Hareketi açısından Kayseri'nin önemini bize anlatır mısınız?

- Anadolu'nun merkezinde yer alan Kayseri, tarihi boyunca İslâmî neşvesini hep korumuş bir şehir. İslam'ı medeniyet planında anlamak olan Büyük Doğu'nun şehrimizde sahiplenilmesi bu yüzden aslında. Dönemsel olarak yaşanan bazı gelişmeler bunu olumsuz etkilemiş olsa da Kayseri'de kökünü derinlere salmış bir iman tohumu var, her an yeşermeye hazır. Bu sebeple merhum Necip Fazıl'ın başlattığı Büyük Doğu yürüyüşü, o imanı yeniden harekete geçiren bir esinti olmuştur. Kayseri'nin inançlı insanı, Necip Fazıl'ın başlattığı hareketin hep içerisinde bulunmuş, emeğini esirgememiştir. Kayseri her daim Necip Fazıl'ı adım adım takip etme gayretinde olmuştur. Kayserili gençler 1940'lı yıllardan vefatına kadar onu hiç yalnız bırakmamıştır. Dergilerin ve kitapların basımında, konferansların tertip edilmesinde üzerlerine düşen görevi yapmışlardır. Hatta vefat ettiği gün Kayseri'den giden bir heyet cenazesini yıkama bahtiyarlığına ermiş, Fatih Camii'nde tabutu başında beklemiş, Eyüp Kabristanı'nda defin vazifesini üstlenmiştir. Vefatı sonrasında Necip Fazıl'ın fikirleri ile yaşamaya devam etmesini kendilerine görev bilmişler, kitaplarının basımı için ellerinden geleni esirgememişlerdir. Burada rahmetlinin "Eğer hassa ordusunu yeniden kuracak olsam onu Kayserililerden kurarım" cümlesi aslında bu şehrin Büyük Doğu için ne ifade ettiğini açıklıyor. Bu çalışmayı yapana kadar, Kayseri'nin Büyük Doğu için ne anlama geldiğinin doğrusu ben de farkında değildim.
- **Büyük Doğu günümüzde ne durumda kısaca değinmek gerekirse neler söylersiniz?**
- Büyük Doğu, İslam davasına "emir subayları" yetiştiren bir okul, "şahsiyet ve iç bünye kökünde Doğu ruhuna, usûl ve müspet bilgi dallarında Batı aklına erme" gayesinde bir ideolocya'dır. Günümüzde ve her daim İslam davası en yüce davadır. Bu davanın gerçek gönül erleri, Necip Fazıl'ın "Namaz, niyaz ve gözyaşı içerisinde pörsümeden bekleyiniz" sözüne tabi olmakta, Allah'ın adı en yüce olsun diye gayret etmektedir. Bugün Necip Fazıl'ın başlattığı Büyük Doğu hareketi, ülkemizdeki İslâmî duyarlılık sahibi kesimlerin hepsinin

içerisinde yerini alan bir hassasiyettir bence. Bir iman ve aksiyon adamı olan Necip Fazıl'dan etkilenmeyen mütebedeyyin neredeyse yok gibidir. Ancak bir de ehil olmayan, onun ifadesiyle "kavanozu dışından yalayan" kimseler var ki işte bunların elinde Necip Fazıl/Büyük Doğu bir tüketim malı hâline gelmiş görünmektedir. Maalesef Büyük Doğuculuk artık, belirli gün ve haftalarda ondan iki mısra paylaşılarak geçiştirilen bir istismar aracına dönüşmüştür. Necip Fazıl, inançları doğrultusunda sözünü esirgemeyen, ülkemizdeki tüm Müslümanların birlikte hareket etmesini gaye edinmiş bir mütefekkir olarak yeterince tanıtılmamış/anlaşılmamıştır. Bu sebeple Büyük Doğu, onun fikir babasını hakıyla tanıyarak davasını benimseyecek yeni nesiller beklemektedir.

■ **Bahsetmeyi uygun bulursanız bir de Söğüt Fikir Kulübüne değinelim isterseniz?**

- Söğüt Fikir Kulübü, 1949 yılında İstanbul'da başlayan bir gayretin Kayseri'deki adımının son ve yaşayan müessesesidir. Söğüt, gölgesinde oturlan bir ağaç değil, Osmanlı Devleti'nin kurulduğu bir merkezdir. Bilginin, tefekkürün, hasbiliğin adıdır. Söğüt "Müslümanca düşünmenin" okuldur. Eşya ve hadiseleri bütün alternatifleri ile okuyabilmenin kursudur. Tohumunu Necip Fazıl'ın attığı, ismini Ali Biraderoğlu Hoca'nın koyduğu Türkiye'deki en köklü ve kesintisiz yürümüş, hâlen dumanı tüten Büyük Doğu ocağıdır. Çocukluğunda ya da lise talebesi olduğu yıllarda buraya gelen kişilerin gayreti ile açık kalmaya devam eden, Kur'an, sünnet, fıkh, tasavvuf, siyaset ve daha pek çok konunun müzakere edildiği; hiçbir kompleks olmadan her çeşit kitabın okunduğu, Biraderoğlu Hoca'nın sistematik eleştiri yöntemini benimsemiş bir düşünce okuludur. Ali Biraderoğlu Hoca birkaç senedir Söğüt'e gelemiyor, ancak Söğüt her zaman taliplerine açık. 70 yıldır devam eden cumartesi sohbetleri hâlen yürütülüyor. Hunat Camii arkasında mütevazı bir mekânda kütüphanesi, sohbet ve seminer salonu ile resmîyetten uzak bir şekilde mevcudiyetini sürdürüyor.

■ **Kayseri'de hâlen yaşayan Büyük Doğu düşüncesinin gönüldeşleri ile görüşüyor musunuz? Burada**

anacağımız isimlerden bazılarıyla sonraki sayılarımızda söyleşi yapma imkânı buluruz belki.

- Evet, hâlen Büyük Doğu davasına gönül vermiş ağabeylerimizle irtibatımız devam ediyor. Gerçek Büyük Doğucular vefalı insanlar. Çok ileri yaşta olmalarına rağmen hâlen zaman zaman arayıp hâl hatır soruyorlar. Ahmet Saraçoğlu Amca, Ali Biraderoğlu Hoca, Bekir Yıldız Ağabey, Taner Yıldız, Mustafa Cabat, Ahmet Gengeç, Recep Bekarlar, Akif Özcan, Kadir Akdeniz, Fetullah Dinçsoy, Mustafa Tekelioğlu, Ahmet Sönmez, Dursun Çiçek, Ahmet Tahir Gül, başta olmak üzere ismi şu an yadıma gelmeyen, Kayseri'deki Büyük Doğu davasına gönül veren, Söğüt Fikir Kulübünü kuran ve hâlen yaşatan büyüklerim var. Ben tanıştıktan sonra vefat eden, bir kısmını da korona döneminde kaybettiğimiz, Büyük Doğu davasına gönül veren çok kıymetli ağabeylerimizi de yeri gelmişken rahmetle yâd ediyorum.

Daha başka isimleri de zikredebilirim, ancak herkese açık bir dava ocağı ve bir düşünce merkezi olarak Söğüt'e, Kayseri'de çok sayıda kişinin bir şekilde uğradığına şahid oldum. Kayseri'de Büyük Doğu kitabında bu isimlerden bir kısmını bulabilirsiniz.

- **Necip Fazıl Kısakürek yaşadığımız dönemde hak ettiği yeri korumaya devam ediyor mu? Yoksa Türkiye'nin düşünce hayatında Necip Fazıl'a bir vefasızlık söz konusu mu?**
- Davası İslam olanların, bu uğurda samimiyetle gayret edenlerin değeri hiçbir zaman kaybolmaz. Necip Fazıl gibi şahsiyetler nadir bulunan cevherler gibidir, herkesten onların kıymetini bilmesini beklemek mümkün değildir. Bir de bu konuda şahsî istidat meselesinin olduğunu düşünüyorum. Necip Fazıl, Allah ve ahlak demenin memnû olduğu bir dönemde yola çıkan ve yolu açan bir kişi olarak değerini yitirmeyecek, İslam düşünce tarihi içerisinde yerini almış şahsiyettir. Ancak Türkiye'de Necip Fazıl'ın üzerinin edebiyatı ve şiiri ile örtülerek gerçekte onun kim olduğunun bilinmemesi için bir çaba sarf edildiğini hissediyorum. Yıllar evvel onun için "şairin teki" denildiğini duymuş ve çok garipsemiştim. Sultan-ı Şuara ödülünü almıştır. Şiiri, dili çok kuvvetlidir, ancak otuz yaşından sonra fikri ve kalemi bu milletin kaybettiklerine yeniden kavuşmasıyla meşgul olmuştur. Ekranlarda Necip Fazıl'ı anlatanların dahi aslında ondan bîhaber olduğunu, onu kendi sözlerine garnitür yaptıklarını görüyoruz. "Bu dava hor, bu dava öksüz, bu dava büyük" diyen Necip Fazıl, "Biz, hiç kimseyi şahsımızla kaim bir davaya çağırıyoruz" derken meseleyi özetliyor aslında, ancak sonraki nesillerin Türkiye'nin içinden geçtiği süreçleri sağlıklı anlayabilmesi için Necip Fazıl'ı tanınması lazım. Peki, bu vazife yerine getiriliyor mu? Evet diyemeyeceğim. Bu aziz milletin özüne dönmesi için bedeller ödemiş bir adama, onun ifadesiyle "sahte kahraman" muamelesi yapılıyor.
- **Biliyorsunuz, Necip Fazıl ödülleri veriliyor. Bu etkinlik Necip Fazıl'ı gündemde tutmak adına bir işlev üstleniyor mu?**
- Yapılan faaliyetleri küçümsemek haddimiz

değil. Ancak, hayatını İslam davasına adanmış, bu uğurda bedeller ödemiş Necip Fazıl'ın ortaya koyduğu bir hareket, duruş ve düşünce var. Onun açtığı yolda yürüyen, Büyük Doğu düşüncesini daha ileri noktalara taşıyan, yorumlayan Ali Biraderoğlu gibi hocalarımız var. Ne dediği anlaşılmayan bir adamı gündemde tutmanın ne anlamı var. Birinci nokta: Necip Fazıl'ın layığıyla anlaşılması için uğraşmak. Esasen onu anar gibi yapmak, belki de ona yapılacak en büyük haksızlık. Yılda bir gün ya da hafta icra edilen Batı menşeli günler gibi, anneler, babalar, falanlar, filanlar günü. Bu tavır Necip Fazıl'ın "sahte kahramanlar" konferanslarında dile getirdiği; adını caddeye, sokağa, tiyatro binasına verme tavrı. Ne dediğine, ne yaptığına bakmadan, "adını caddeye verdik ya daha ne istiyorsun". Bir de düğün salonlarına Necip Fazıl ismini vermek, en çirkini de bu. Ona yapılabilecek en ağır saygısızlık. Büyük Doğu dergisinin ilk kapatılış gerekçesi "Allah'a itaat etmeye itaat edilmez" hadis-i şerifini yazmak. Düğün salonları Allah'a ibadet edilen mekânlar mı ki buralara bile Necip Fazıl ismi veriliyor. Bu, onun ismini tahfif, dolayısıyla mukaddesatı tahfiftir. Onun gündeme gelmesi ve gündemde kalması için yapılabilecek çok şey var. Yeter ki hüsnü niyetli olunsun...

Bir Necip Fazıl Üniversitesinin ya da Necip Fazıl Enstitüsünün kurulması onun ve ilgili olan bütün konuların işlendiği bir merkeze dönüşmesi Büyük Doğu ideolojisinin anlaşılmasında, Necip Fazıl'ın tanınmasında sistemli faaliyet yürütülmesi bakımından anlamlıdır.

- **Biraz konuyu değiştirelim. Akademik hayatınızın yanı sıra bir dönem vaizlik görevi yapmışsınız. Özellikle cezaevi vaizliğiniz sırasında ilginç gelen, unutamayacağınız anılarınız olmuştur mutlaka. Bunlardan arzu ettiğiniz birini bizimle paylaşmısınız?**
- Evet, on seneden fazla Kayseri'de vaiz olarak görev yaptım. Bunun son altı senesi cezaevi din hizmetleri biriminde geçti. Cezaevi benim için benzersiz hizmet ve deneyim mekânı oldu. Kapalı kapılar arkasında Allah'ın adının nasıl samimiyetle anıldığına, bu milletin evlatlarının günahkâr da olsa imanına ve hocasına sahip çıktığına şahid oldum. Mahkûm arkadaşlarla

sohbet yaptığımız sınıfımızda bir kardeşimiz: "Hocam! İnsan olduğumu sizin yanınızda hatırlıyorum" demişti. Kalpten gelen bu ifadeyi unutamam. Yine aynı arkadaş tüm ısrarlarıma rağmen yanımızda Kur'an öğrenmek için bir gayret göstermedi. Ancak dersleri de hiç ihmal etmezdi. Bir gün "Hocam müsaade ederseniz bir de ben denesem" dedi ve başladı Kur'an okumaya. Meğer yanımızda ilgisiz durup koğuştaki ders çalışmış ve öğrenmiş Kur'an'ı. Sonra bu arkadaş, çok insanın Kur'an öğrenmesine vesile oldu.

- **Şu anda Develi İslâmî İlimler Fakültesi'nde Dr. öğretim üyesi olarak çalışıyorsunuz. Develi de eski bir yerleşim yeri, buranın kültürüne dair dikkatinizi çeken bir şeyler var mı?**
- Bir yerde kültürün gelişmesi oradaki idarecilerin, ileri gelen kimselerin ve sivil toplum yapılarının gayretlerine bağlı. İlim sadece örgün eğitim kurumlarına mahsus sayılmamalı. Her ilim erbabı ilminin zekâtını vermeli. İslâmî ilimler bu sayede gelişmiş ve günümüze ulaşmıştır. Develi, tarihi Kayseri kadar eski bir Anadolu köşesi. Şehir ile bağları kuvvetli bir kaza. Vilayet olma heyecanı yaşadıklarını da hatırlıyorum. Kayseri Üniversitesinin il dışındaki en büyük yerleşkesi Seyrani kampüsü Develi için maddi ve manevi bir kazanç. Develi'de kültürel ve sportif çeşitli faaliyetlerin olduğunu biliyorum. İlmî gelişmişlik düzeyi artmadan hiçbir yönden gelişilemez. Develi'ye dair söyleyecek çok sözüm var ancak, bu konuda biraz muktesit olmak istiyorum.

■ **Yeni kitap çalışmalarınız var mı?**

- Akademik hayatın olmazsa olmazı makale ve kitap yazmak olarak görülür ancak dersler mesaimin çoğunu oluşturduğu için yeni kitap ve makale konusunda istediğim ivmeyi yakalayamam da biri tercüme olmak üzere iki çalışmam devam ediyor. İnşallah Şia konusundaki tercüme kitap yakında çıkacak.

■ **Bu güzel söyleşi için teşekkür ediyoruz.**

- Ben teşekkür ediyorum.

Develi Ovasından Hayvanlarla Olan Hatıralarım

Süleyman Kocabaş

Şehir dergimizin 40'inci sayısında hayvanlarla olan hatırladıklarımın yanı sıra yılanlarla ilgili hatıralarımı anlatmıştım. Elinizdeki sayısında ise, bunun ikinci bölümü olarak diğer hayvanlarla olan hatıralarımı anlatacağım. Bu cümleden olarak; kültür hayatımızda “alışılmışın dışında”, hayvanların da insan hayatına giren hatıralarının “göz ardı” edilmemesi gerektiği, üstelik de bunların “ilme katkıları”nın olacağı düşünülmesi yanında, biraz da tarihçi yazar olarak, tarzım olmamasına rağmen, hayvanlarla yaşanan hatıralarla da “hayvanlar tarihi”ne bir katkıda bulunma ve siyasi tarih yazıcılığının sıkıcılığı ve streslerinden bir an için kurtulmaya yönelik bu hatıralarımı sizlerin hizmetine sunuyorum. Bunları

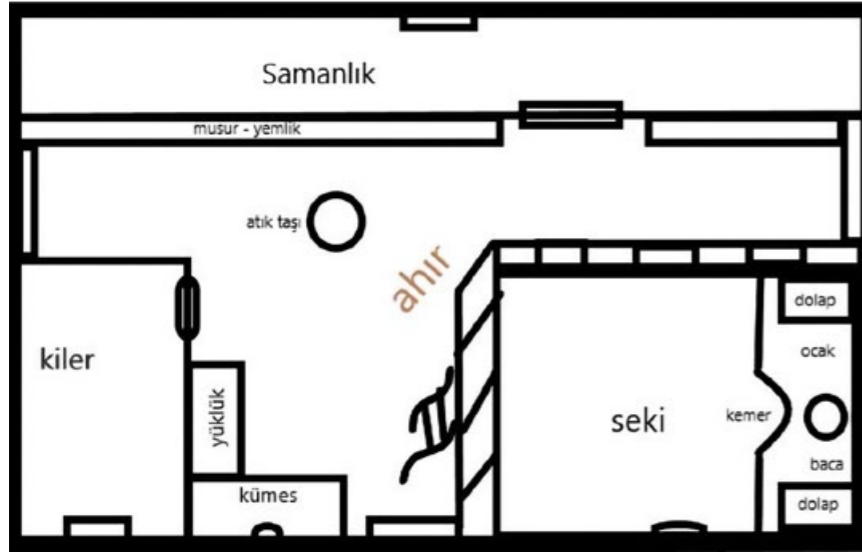
okuyarak sizlerin de benim kadar bir rahatlık duyacağımıza inanıyor, üstelik de bu yolla şehrimizin kültür hayatına ve tarihine yeni bir malzeme kazandırmış oluyorum.

“Ahır Sekisi” Bileşkesi Evlerde Hayvanlarla Birlikte Yaşayışımız

Babamın ahır sekisinin basit planlı çizimimizde de görüldüğü üzere, ahır sekisi demek, çiftçi ailesinin genelde “kışın ısınma ihtiyacı” sebebiyle hayvanlarla birlikte yaşadığı “bileşke yapılanmalı ev hâli” demektir. Bileşke; kerpiçten yapılmış, kereste olarak hezen ve mağ (mertek) döşemeli, damları sazlar ve üstü toprakla örtülü düz çatılı, duvar-

ları ve kapıları ile hayvanların yaşadığı ahır ve insanların yaşadığı seki açık bileşkesi ana yapılanma unsuru olduğu hâlde, tali/yardımcı yapılanmasından bir samanlığı, bir kileri, bir kümesi bulunan evdir. İnsanların yaşadığı seki kısmı, ahırdan yaklaşık 1 metre yükseklikte toprak dolgu bir alan olup içinde adına “pukari” denilen kemerli bir tandır ocağı ve yanlarında iki dolap ve bir orta boy penceresi bulunur.

Osmanlı döneminde, genelde fakir çiftçi aileleri kışın ısınma ihtiyaçlarını ahır sekileri yaparak kendileri ile bir arada yaşayan hayvanların vücutlarından çıkardıkları ısılarla karşılardı. Ahır sekisi yapımı genelde 19. asırda yoksulluğun ve fakirliğin artmasıyla çoğaldı. (Ekâbir

ve zengin aileler, müstakil odalarında gelenekten olarak pahalı olan mangal yakarak ısınırlardı) Ahır kısmına; “musur” denilen ve duvarların kenarlarında yer alan yemliklere “hayvan yuları” tabir edilen urganlarla sığırlar, buzağular, atlar ve eşekler bağlanırdı. Bunların dışkuları ve her gün, gün ortasında ahırın tam ortasında bulunan “boh taşı” denilen çukur kısma kürenerek, “boh sepetleri” denilen sırtta taşınan sazdan yapılmış sepetlerle evin avlusuna taşıyırdı. Hayvanlar, “sulanmak ve havalandırmak” için denilerek günde bir defa dışarı çıkarılarak evin kuyusunda sulanırdı, “havalansınlar” amacıyla ikinci vaktine yakın zamana kadar evin avlusuna tıklılırdı. Bu arada, ahır boşken, ahır küremek, hayvan dışkısı dökmek ve hayvanlara yeni yemlerini hazırlamak için yapılan işlemlere de “ahır görmek” denilirdi. Hayvanların başlıca yemleri, Sultan Sazlığı’ndan biçilerek getirilip damlara “yığın” hâlinde konulan çeşitli yemlik saz otları ve harmanlardan “saman çekmek” adıyla getirilip samanlıklara konulan samanlardı.

Basit planlı çizimini verdiğimiz bizim çiftçi ailemizin ahır sekisi; babam Mustafa Kocabaş’ın bana anlattıklarına göre, bizim dedelerimizden, Şehir dergimizin 43’üncü sayısında “Son Devir Osmanlı Ulemasından” olarak hayatını anlattığımız

Müderri Süleyman Fehmi Efendi’nin (1853-1919) babası Ali Efendi zamanında, 19. asrın ortalarında yapılmıştı. Köye “Ali Efendi ahır sekisi yaptırmış” haberi yayılınca, Ali Efendi köyümüzün en başta gelen âlim, fazıl, âkil kişisi ve kanaat önderi olduğu için köylümüz ona büyük saygısı ve bağlılığı sebebiyle işe onun elini vurdurmadan köyün “imece” usulüyle ahır sekisini kendisi yapıp ona teslim etmiş. Bu ahır sekisini “ömrünü dolduğu” için bitişindeki oda ile birlikte 2006’da yıkararak arsasını, eşi emem Şerif’in torunu Senem olan komşumuz Ulvi Dinç’e sattım. Yeni evimizi, “yazlık” olarak, bu arsaya 50 metre uzaklıktaki bahçemize (köy değirmenininin karşısında) yaptırıldı.

Ahır sekisinin ısısını, hayvanların vücutlarından çıkardıkları ısılar yanında, dışkularından çıkan “buharlı ısılar” sağlardı. Bunların kokularından, “bağışiklik” kazanmak suretiyle alışmış olduğumuzdan rahatsızlık duymazdık. Kışın ortasında, dışarıda 1 metre kar varken, eksi 30-40 derecede bile ahır sekisi hamam gibi sıcak olurdu.

Bizim ahır sekimize bağlı, üç öküzümüz, 10-15 yerli karasığırımız, iki eşeğimiz bulunurdu. Annem, kemerli tandır ocağımızda, yazın hayvanların dışkularından elde ettiğimiz adına

“kerme, yapma” denilen kurutulmuş tezek yakacaklarla yemeklerimizi pişirirdi. Tandırın geniş çevresine ısınmak için de otururduk. Bu sırada bizimle oturan annelerimiz, ninelerimiz bizlere masallar, harp gazilerinden dinledikleri harp hatıraları anlatırlar, “okul öncesi öğretim” olarak İslam’ın “32 Farz”ını vs. öğretirlerdi.

Geceleri ev soğumasın diye geniş bacanın dış ağzı, saz otlarından, büyük daire şeklinde (çapı yaklaşık 120 cm) örme suretiyle yapılmış, adına “kapalak” denilen, tam merkezinden tandıra doğru uzun bir ağaç bağlanmış bir düzeneğe içten kapatılır, sabah yeniden açılırdı. Henüz gaz yağı çıkmadığından içinde bezir yağı yakılan çıra sekisi oldukça düşüş ışıkta aydınlatırdı. Aile fertlerinin gece gündüz bütün hayatı genelde hep bu dar seki üzerinde geçirdi. Aileye, tarım dışında “ek gelir” sağlayacak olan halı, kilim, sazlardan hasır dokumak, sele, sepet örme de bu sekide yapılırdı.

Köyümüzde ahır sekilerinden hayvanlarla birlikte yaşamaktan, Başbakan Adnan Menderes döneminde (1960-1960) ekonomik kalkınmaya yönelik tarımda da yaşanan “büyük devrim” sonucu köylünün zenginleşmeye başlamasıyla birlikte kurtulmaya başladık. Aileler ahır sekilerinden müstakil olarak adına “oda” denilen evler yaptırmaya başladılar. Bizim “oda”mız 1952’de yapıldı. İçinde oturmaya başlayınca “Dünya varmış, saray gibi evimiz oldu” dedik.

Öküzlerimiz ve Dünya’nın “Sarı Öküzün Boynuzunda” Oluşu

Tarihte “öküz” deyip de geçmeyelim. 20. asrın başlarında “çeki ve taşıma gücü” olarak modern tarım aletleri icat edilip kullanılana kadar bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de kırsal alanda, daha doğrusu bu alanda “tarım ekonomisi”ne dayalı büyük nüfusa sahip çiftçi köylünün en büyük dayanağı “çeki hayvanı” olarak öküzü, bunun yanında manda öküzü, hem çeki hem de taşıma unsuru olarak

atı, taşıma vasıtalarından olarak devesi, katırı ve eşeği; kırsal alanın, günümüzün tabiriyle “canlı ziraat kuvvet makineleri, tarım aletleri” idi.

Özellikle bunlar içinde öküz hep başat rol oynadığı için, öküzün çiftçinin hayatındaki büyük önemini belirtmeye yönelik olarak, bir atasözü veya deyim mesabesinde hep “Dünya sarı öküzün boynuzunda” denilmiştir. Bu söze maalesef Cumhuriyet döneminin ilk yıllarında milletimizin dinî inançlarına alerjisi olan bir kısım öğretmenler tarafından, gerçek anlamının dışında, üstelikte hocaları, hacıları karalayarak “itibarsızlaştırma”ya yönelik olarak derslerde, “Çocuklar, hocalar ve hacılar, dünyanın yuvarlak olmayıp düz olduğuna, sarı öküzün boynuzunda bulunduğu ve depremlerin ise sarı öküzün boynuzunu sallaması sonucu yaşandığına inanırlar. İşte bunlar böyle geri kafalı insanlardır” diyerek onları haksız yere suçlamaya yönelik bir anlam ve mana yüklenirdi.

Daha sonra gerçekleri öğrenince, bunun böyle olmadığını gördük ve anladık.

Yine hayvanlarla olan hatıralarımıza girebilecek, halkımızın yıllardır bir atasözü veya deyim olarak bakabileceğimiz “Buğdayla koyun, gerisi oyun” sözünü de “Dünya sarı öküzün boynuzunda” ile ilişkilendirerek üzerlerinde birlikte duracak ve önemlerini birlikte anlatacağız.

Yüzyıllardır, özellikle kırsal alanda köylümüzün dilinden hiç düşmeyen, ekonomik hayatına da “ana tema” olarak yansıyan “Buğdayla koyun, gerisi oyun”un; yaşamak, hayatını sürdürmek için “asgari geçim şartları” anlamını geldiğini burada vurgulamalıyız. Buğday; “asgari ve temel geçim şartları”ndan olarak, beslenmesinde sofrasındaki başat ve temel gıda tüketim unsuru olarak ekmeğini karşılar. Ekmeği ile içtiği çorbası, ekmeği ile kaşıkladığı mantısı, pilavı, erişttesi, yaptığı böreği, çöreği, helva tatlısı, sütlacı, dolazı, baklavası, eğlencelik çerezi vb. hep buğdaydan gelir. Bu hâliyle bir insanın hayatında

bitkisel üretim olarak bir buğdayın oluşu asgari olarak beslenmesi için yeter. Etini, sütünü, yağını, yoğurdunu, peynirini, giysilerini de asgari olarak koyun beslemesiyle karşılar. Koyun besleyemeyenler bunlara sığır besleyerek sahip olurlar.

Buğday ve diğer hububatların (çavdar, arpa, yulaf) üretiminde öküz demek, bu üretimi karşılayacak ana unsur demektir. Ambarına kadar gelecek ve hayatını garanti altına alacak olan buğdayını, hep öküzlerinin sırtından karşılar. Buğdayın tohumunu tarlasına öküzleri ile, sapan veya yeni icat edilen pullukla sürerek eker. Tırpan ve orakla biçtiği saplarını harman yerine kağnısı vasıtasıyla öküzleri ile taşır. Daneyi saptan ayırmak için dövenini öküzleri ile sürer. Dane ve samanını evine kağnısına yüklü öküzleriyle getirir, hayvanların yiyeceği saz otlarını Sultan Sazlığı’ndan kağnısı ile evinin damına taşır. Ve daha ufak tefek neler neler; işlerini hep öküzlerinin çeki gücü sayesinde yapar. Bugün köylünün/

çiftçinin çeki ve taşıma işinde ana tarım kullanım aleti traktörün önemi neyse, bu icat edilmeden önce öküzün önemi de aynı derecede idi. Yani, öküz çiftçinin, kırsal alanın başlı başına “hayatı” demektir. O olmadan hayatı olmazdı, dünyası olmazdı. İşte bu sebepten “Dünya sarı öküzün boynuzunda” denilmiştir. Kötü ve maksatlı bir “algı operasyonu” olarak dünyanın düzlüğü veya yuvarlaklığı ile hiçbir alakası, ilişkisi yoktur.

Babam Mustafa Kocabaş; ömrü boyunca bütün çiftçilik hayatını öküzleri ile, onlar sayesinde sürdürmüş, evimizin ana geçimini bunlarla sağlamıştı. Babam, bu sebepten öküzlerimizin önemi vurgulamak için bunlara “Evimizin direkleri” derdi. Birine “yedek” dediğimiz üç tane öküzümüz olurdu. Babam bunlara çok büyük önem verir, ahır sekimizin en iyi köşesine bağlar, kara sığırlarımıza nazaran bunların bakımlarını daha iyi yapar, sık sık kaşağılar, onlara verdiği samanlara daha iyi beslenmeleri için kırdırılmış arpa katardı.

Hayatımızın bir parçası ve evimizin temel direkleri oldukları için öküzlerimizi çok severdik. Kendilerine iyi baktığımız ve sevdiğimiz için onlar da bize içgüdüleriyle sevgilerini gösterirdi. Bu sebeplerden, tabii olarak onlardan ayrılmamız da çok hüznü olacaktı. Nitekim de 1978 yılının güzünde oldu. Bu tarihte ben ve kız kardeşim okullarımızı bitirip devlet memurları olarak atanmış, köyden kopmaya başlamıştık. 1912 doğumlu babam da artık yaşlanmıştı. “Evlatlarım, sizler artık yerlerinizi buldunuz. Benden bu kadar, çiftçiliği bırakacağım. Tarlamız çok. Kiraya vereceğimiz bunların gelirleri geçimimize az-çok yeter” dedi.

Babamın dediği oldu. Öküzlerimizi 1978 güzünde İncesulu kasaplara sattık. Hayatımızın bir parçası olan onlardan ayrılışımız çok hüznü oldu. Ailece etraflarına toplanıp sırtlarını ve başlarını sıvazladık. Annem sulanmış yufka ekmek getirip onlara yedirirken, “Bunlar sizin emeğiniz ve hakkınız, yiyiniz, haklarınızı

helal ediniz” sözlerini sarf ile gözlerinden yaşlar aktı. Kasaplar gelip güneşin batacağı sırada öküzlerimizi götürürlerken arkalarından ağlamaklı baktık. Güneşin batışı ile birlikte öküzlerimizin gidişini ben bir yazar olarak, bizim aileden “Bir devrin batışı” hüznü içinde değerlendirdim.

Diğer Hayvanlarla Olan Hatıralarım

Baykuşlarımız: Bahçemizden hiç eksik olmayan kanatlı hayvanlarımızdan birisi de köylümüzün adına “hacikuş” dediği baykuş idi. Halk arasında baykuş ötüşleri için hep “Ya hayra öter ya da şerre öter” derler. Yaşadıklarımızla şahidi olduğumuz üzere baykuş hep bizim ailemizin lehine öterdi. Annem ve babam benim 7 Eylül 1963’te Pazarören İlköğretmen Okulu sınavını kazanmamı akşam namazından sonra baykuşumuzun pencereimize gelip uzun uzun ötüşünden öğrenmişlerdi. Gece yarısı eve geldiğimde uykudan uyanarak kapıyı açan annem, açar açmaz beni “Gözün aydın kazandın” diye kucaklayarak tebrik etmişti. “Anne, telefon yok, üstelik de bu kısa zamanda mektup gelmez, nasıl öğrendiniz?” diye sorunca, “Bahçemizin hacikuşunun ötüşünden öğrendik” demişti. Ağustos 1970’te de üniversite sınavımı kazanmamın öncü müjdesini yine böyle bir baykuş ötüşünden öğrenmiştim. Bahçemizde “o ağacın

altı” adıyla aramızda ünlü dutun altında kitap okurken baykuşumuzun yanına iyice yaklaşarak uzun uzun ötmesinden bir saat sonra kız kardeşim koşarak “Abi, abi sana bir mektup var” diye gelmiş, mektubu açınca bu sınavı da kazandığımı öğrenmiştim.

Kadı Lokmalarımız: Köylülerimiz arasında, adına “tıvga” denilen hastalığı hiçbir doktorun tedavi edememesi sonucu, yakalanma yaşları 2-3 aylık olan çocuklar bu hastalıktan mutlaka ölürlerdi. Hastalığın belirtisi, bir bakteri veya bir virüsün etkisiyle, çocuğun kalbine kirli kan taşıyan toplardamarlar çalışmaz hâle gelir, bu hâl deri yüzeyine yakın bulunun bu damarların siyahlaşması sonucu kan toplanması sonucu kendisini gösterirdi. Annem bunun tedavisini kimden öğrenmiş bilemiyorum, “tıvga”ya yakalanmış çocukları kendi bilgisi ve “cerrahi operasyonu” ile mutlaka kurtarırdı. 1950-1970 zaman diliminde 10’a yakını bizim köyden ve 10’a yakını da komşu köylerden olmak üzere yılda yaklaşık 20 çocuğu iyileştirirdi.

Avlumuzun gübrelüğünde üreyen ve yaşayan, başparmak büyüklüğünde, 12 ayaklı, siyah yapılı kurtlardan topladığı 15-20 kurdu bir dibekte döverek merhem hâline getirir, hasta çocuğun damarlarından kirli kanı jilet vurarak çıkarır ve çocuğun başı hariç jiletlenmiş her yerine merhemi sürdükten sonra beyaz temiz bir bezle sarardı. Çocuk üç gün bu sargıda kalarak iyileşirdi. Annem, bu hizmeti karşılığı ücret almazdı.

Tarla Akreplerimiz: Tarlalarımızda; birisi herkesin bildiği, çok bulunan, çok ayaklı ve kıvrımlı, diğeri nadir bulunan, iri bir limon büyüklüğünde, sapsarı, örümcek benzeri, 6 ayaklı, köylümüzün adlarına “böğ” dediği iki çeşit akrep yaşardı. 1968 yılı haziran ayının ortalarıydı. Babam ayakkabılı ben ise yalın ayak, elimizde çapalar bostan işliyorduk. Bir an geldi, arkamdan hiçbir kimse beni çağırmadığı ve diğer herhangi bir sebep de olmadığı hâlde birden, aniden arkama döndüğümde

bir de ne göreyim; sariyakrep bana hızla geliyor olup 1 metre ya var ya yok beni sokmak için yaklaşmıştı. Yana kaçıp “baba böğ” diye bağırdım, babam onu yemeni ayakkabısı ile çiğneyerek öldürdü. Benim gibi o da çok heyecanlanmıştı. “Oğlum, senin arkana ani dönüşün Allah’tan oldu. Seni Allah korudu. Allah’ın takdir ettiği vade gelmedikçe insan ölmez. Yaşanacak ömrün varmış. Eğer bu böğ seni soksa öldürürdü. Çok zehirli bir böğ.” demişti.

Sultan Sazlığı sülüklerimiz: Sultan Sazlığı’nın durağan veya yarı akışkan sularında, yaklaşık bir karış boyunda ve serçe parmak kalınlığında, omurgasız su yılanları benzeri siyah sülükler yaşardı. “Kan emici” özellikleriyle tanınan sülükler, çok eski zamanlardan beri insan vücudundaki istenmeyen kanları emdirmek için kullanılırdı. Annem Fatma Hatun Kocabaş’ın narin ve duyarlı dudakları; harman görürken aşırı sıcaklar ve harman tozlarının etkileriyle toplardamarlarının tam olarak çalışmaması sonucu kirli kan toplanmasıyla balon gibi şişer, ortalarından kan fışkıracak hâle gelir, annem yemek yemekte zorlanırdı. Köylülerimiz arasında buna hastalık adı olarak “yalama oldu” denilirdi.

Harmandan kalktıktan sonra annem bana Sultan Sazlığı’ndan bir şişenin içinde 15-20 adet sülük getirterek evimizin önünde üçer üçer özellikle alt dudaklarına vurmak suretiyle kirli kanlarını emdirirdi. Sülükler, eme eme balon gibi şişince kendiliklerinden bırakarak yere düşerler, bunları yemek için beklemekte olan tavuklarımız yutarak kursaklarına indirirlerdi.

Bir zaman geldi, annem kimden öğreniyse bilmiyorum, adına “gö daş” dediği şeffaf bir mavi taşı yutmamak suretiyle tükürüğü ile slattığı dudaklarına sürerek bu hastalıktan kurtulmaya başladı. Bu sırada ben de “yalama” olmuşum. Bu taşı sürerek iyileştim. Daha sonra öğrendik ki bu taş, zehirli bakır sülfat taşı imiş. Toz hâline getirilerek, zirai ilaç olarak tohumluk ilaçlamasında kullanılırdı.

▲ F.: Mehmet Aslan

Annemin, hayvan hatıralarından sayılabilecek, tıvga dışında, folklorun (halk bilgisi) “halk hekimliği”nden gelen, çeşitli hayvanların aksamalarını (kısımlarını) kullanarak birçok hastalığı tedavi etmesinden de bahsedeceğim. Yeni doğmuş çocuklara, tıvga hastalığına yakalanmamaları için eşek sütü içirilmesini tavsiye ederdi. Bana da eşek sütü içirdiğini söylerdi. Benim de her harman mevsimi sonu boyun kısmımda orta limon büyüklüğünde çıkan çıbanı, pişirilmiş soğandan başka dişi manda dışkı sararak uçundan patlatıp iyileşmesini sağlardı. Ayağı burkulup iç adale (kas) zedelenmesi sonucu ayağı balon gibi şişenlerin bu kısımlarını jiletleyerek hafifçe kanını akıttıktan sonra, sığır sırt eti sararak 1-2 günde iyileştirirdi. Bir keresinde benim de ayak burkulmamı böyle tedavi etmişti. Boğaz ağrılarının da çaresini bulmuştu. Kırılardan hasta sahiplerine toplatıp getirttiği köpek dışkılarını un hâline getirerek, bir kamışla hastanın boğazına üfler, ağrının kesilmesini sağlardı. Bütün bu sebeplerden anneme köyde “Doktor ve Cerrah Hatun (Hatun) Hala”

derlerdi. Annemin bütün sardıkları ve üfledikleri, antibiyotik özellikler taşıdığı için hastalıkları iyileştirirdi.

Köpekler ve kedilerimiz: Her çiftçi ailesinde köpek ve kedi sahibi olmak, beslemek geleneği vardı. Bunlar, kurtlar, hırsızlar ve farelerden korunmak yanında, köy çocuklarının da “oyuncakları” mesabesinde olan hayvanlardı.

Bizim de adını “karabaş” olarak koyduğumuz, kangal köpeği benzeri bir köpeğimiz vardı. “Marifetleri”ni hep görürdük. Zaten herkesin bildiklerinden olarak beş vakit ezan okunması saatlerinde, yönü camiye dönük, poposunun üzerine dik oturmak suretiyle ezan bitene kadar hep ulur, halk arasında bu onun “ibadet edişi”ne yorumlanırdı. Zaten Kur’an-ı Kerim’de de birçok ayette insanların yanında diğer bütün canlıların da “Allah’a ibadet ettikleri”nden bahsedilir.

Köpeğimizin, kendi “içgüdüsel” duyarlılıklarından olarak, kağnımızın kendisine özel cızılması sesine de bir aşinalığı vardı. Sabahın erken saatlerinde tarlalarımızdan harman yerine sap ve Sultan Sazlığı’ndan ot getirirken

▲ F.: Levent Göbüt

cızılama sesini algılayınca koşarak gelip yarı yolda bize “hoş geldiniz” dercesine kağnımızın etrafında kuyruk ve başını sallayarak dönmek suretiyle bizi karşılar ve bizimle beraber gelirdi.

Kedi olarak birçok kedilere sahip olmuştuk. Son kedimiz 13 yıl yaşayan sarı ve dişi bir kedi idi. Kediyi evimizde biz çocuklar “eğlencelik ve sevimlik” olarak kullanırken anne ve babam da “kedi severlikleri” yanında evimizdeki fareleri avlayıp yemesi için evimizde kedi bulundurlardı.

Kedimiz ile ilginizi çekecek iki hatıramı anlatacağım. Dişi kedimiz, kilerimizde içinde arpa bulunan büyük sepetin içine dört tane “kedi kunnamış” denilen yavru doğurmuştu. Üç gün olmuş, daha yavruların gözleri açılmamıştı. Kilere bir şey almaya girince bir de ne göreyim, kilerin açık penceresinden giren bir erkek kedi yavruları yiyor. Hemen koşup anneme haber verdim. O da koşarak geldi, elinde değnekle erkek kediyi kovaladı. Dört yavrudan birisini yemiş, ikincisini de yemeye başlayacağı sırada kurtarmıştık.

Annem, kedinin bir daha gelmemesi için pencereyi kapattı.

“Hayvanlar, kendilerinin dünyaya getirdikleri yavrularını yemezler” derler. Kediler bundan müstesnadır. Evimizdeki bu erkek kedinin yediği kendi yavrusu olabilir. Belki de onun bunu içgüdüsel algılama duygusu zayıf olduğu veya hiç bulunmadığı için yavrusunu yiyebilecekti.

Sarı kedimizin, odamızın içinde avladığı bir fareyi bir yiyişi vardı ki izlemeye değerdi. Annem yamalık yamalıyordu, ben de pencerenin önünde kitap okuyordum. Fareyi odanın köşesinde kısıtıp yakalayan kedimiz, ağzında fare yanımıza geldi. Bize karşı, “fare yakaladım” sevinci ile yüzü sanki güler gibi idi. Fareyi hemen yemedi. Halının üstünde onunla oyunlar oynayarak marifetlerini bize bir bir gösterdi. Fareyi ağzı ile tavana fırlatıyor, ardından atlayıp onu havada kapıyordu. Sonra, tam bir ölü numarası yaparak yere sere serpe yatıyor, yanındaki hareketsiz fareyi gözünün yarı açık ucuyla seziyordu. Kedinin bu hâliyle öldüğünü sanan fare kaçma denemesine başlayınca kedi birden hareketlenip onu yeniden yakalıyordu. Bunlara benzer daha birçok oyun sergiledikten sonra, başından başlayarak

fareyi çıtır çıtır yedi. Annemle “sana afiyet olsun” dedik.

Köpek ve kediler içgüdüleriyle beden temizlikleri ve çevre temizliğinin bilincinde idiler. Vücutlarını dilleriyle yalayarak temizlerlerdi. Çişlerini yapacakları zaman rastgele veya gelişigüzel yerlere değil, buldukları mekânların kuytu köşelerine,

▲ F.: İlhan Kılınç

ön ayaklarıyla toprağı kazdıktan sonra yaparlar, ardından üstlerini örterlerdi.

Leyleklerimiz ve turnalarımız: Bunlar, kanatlı göçebe kuşlardan olup fare, köstebek ve yılan yiyerek beslenen hayvanlardandır. Kışları “sıcak memleketler” denilen Doğu Akdeniz sahili ülkeleri ve Mısır’a göçerler, her mayıs ayının başları ve ortalarında geri gelirlerdi.

“Bizim leyleklerimiz” diyebileceğimiz, erkek-dişi bir çift leyleğimizin evimizin bitişiğinde bulunan bir elektrik direği üzerinde yuvası vardı. Bu direk buraya 1967’de köye elektrik geldiğinde dikilmiş; bu yılda leylekler bunun üzerine bağ-bahçe ve tarlalardan gagalarıyla çalı-çırpı ve ot artıkları getirerek 60-70 cm çapında 40-50 cm yüksekliğinde yuvalarını yapmışlardı. Kimse dokunmadı, bozmadı, günümüzde bile hâlâ duruyor. Yuveyı yapan aynı leylekler her yıl gelip bu yuvalarına yeniden yerleşerek göçecekleri eylül ayının ilk haftasına kadar burada evleri mesabesinde kalırlar, yaşarlardı. Bu süre içinde iki yavru yaparak göçerken uçarak götürürlerdi. Dişi leylek, haziran ayının ortalarında iki yumurta yumurtlayarak 22 gün süreyle üzerlerinde kuluçkaya yatar. Beslenmesini erkek leylek yapar, kirlardan toplayıp kursağında getirdiği fare, köstebek, yılan parçalarını, yemek için gagasını açmış bekleyen dişi leyleğin

ve daha sonra yumurtadan çıkmış iki yavrunun ağzlarına kusardı.

Bunların dışında, leyleklerle ilgili onların maharet ve meziyetlerine yönelik olarak hayvan hatıralarından iki özelliklerine şahit olmuştum. Babamla yaz aylarında yonca tarlamızı her sulamaya gittiğimizde leyleklerimiz de gelirler, yuvalarına su girmesi sonucu boğulma tehlikesi geçirerek bundan kurtulmak için su yüzüne çıkan köstebekleri avlayarak yerlerdi.

Leylekler zaten bir çeşit yarı evcil hayvanlar oldukları için bizden hiç sakınmadan 2-3 metre yaklaşarak, su üstüne çıkmış çırpınmakta olan köstebekleri yerlerdi. Kedilerin fareleri avladıkları gibi, yiyip yutmaları hemen olmaz, onunla birçok oyun maharetleri sergiledikten sonra yerlerdi. Babamla büyük bir ilgiyle seyrettiğimiz hâlde, oyun için yakaladıkları köstebekleri gagalarında havaya fırlatıyorlar, ardından da uçup yere düşmeden yakalıyorlar, suya bırakıyorlardı. Bunu birkaç defa yaptıktan sonra köstebekleri kuyruklarından başlayarak bütün olarak yutup kursaklarına indiriyorlardı. Kursakları balon gibi şişip dolana kadar birkaç köstebek daha yuttuktan sonra havalanıp yuvalarına dönüyorlar, birkaç gün bunları sindirmeye yönelik olarak yuvalarında yatıyorlardı.

Yine tarlalarda leyleklerimiz bir de “yılan avlaması”na şahit olmuştum. Babamla, köyün çayırılık merasında bulunan harman yerimize taşımak için kağnımıza sap yüklüyorduk. Biraz uzaktan, bir yılanla bir leyleğin birbirlerine saldırdıklarını gördük. Korunmak için birbirlerine sürekli saldırıyorlardı. Yılanın zoru, leyleği sokup öldürmekti. Bir an geldi, leylek yılanı tam ensesinden kavrayarak havalandı. Yılan kurtulmak için çırpınıyordu. Leylek 30-40 metre yükseldikten sonra yılanı ağzından yere bıraktı. Sonra yere inip onu bütünüyle yutup kursağına indirdi. Babama sordum: “Leylek en sonunda niye böyle yaptı?” “Oğlum, leylek yılanın sağ iken kendisini zehirleyerek öldürebileceğinden korkarak onu öldürerek yutar. Havalanıp yere bırakınca, yılan yumuşak omurgalı hayvan olduğu için omurgalarının iyice kırılması sonucu felç olup ölür. Ardından avcı leylek tarafından yutulur.” cevabını vermişti.

Fare, köstebek ve yılan avlamakla beslenen turnalar; leylekler gibi beyaz tüylü değil, gri tüylü hayvanlardı. “Lak, lak, şak şak...” şeklinde leylekler gibi ötmezler, kendilerini özgü, yerde ve gökyüzünde de öttükleri hâlde, müzikal hoş bir ötüşleri vardı. Semalarda leylekler gibi düzensiz bir hâlde uçmazlar; bir askerî bölüğün saf düzeninde yürüyüşüne benzer, sıra hâlinde, başlarında anaç liderleri erkekleri olduğu hâlde, tam bir ikili sıra yapılanmasında uçarlardı. Bunların leylekler gibi yuvaları olmaz, kendilerini emniyette hissettikleri tarla kısımlarına veya dağ yamaçlarına tüneyerek göçene kadar buralarda kalırlardı.

“Küresel ısınma ve iklim değişikliklerinden” denilen ve son yıllarda ortaya çıkan hâllerden dolayı Develi Ovası’na 1980’li yılların başlarından itibaren turnalar artık gelmez, bunlara rastlanmaz oldu. Günümüz itibarıyla leyleklerin yoğun varlığında da bir azalma kendisini gösterdi. Zannımca bir çeyrek asır sonra bunlar da gelmeyecekler, bunlara da rastlayamayacağız.

SAC SOBACILIK DA TARİH OLDU

Ahmet Sıvacı

Genellikle yoksul evlerin vazgeçilmez ihtiyaçlarıydılar. Kaldı ki daha da gerilere gidildiğinde sac sobaların görevini, üstü kalın minderlerle kapatılmış ya da yangın açısından bir tür emniyet sağlanmış, ne varsa o yakılan mangallar sağlıyordu. Gelişen teknoloji nedeniyle sac sobalar yerlerini daha da geliştirilmiş döküm ayaklı, kapaklı, boruları bile emaye kaplı, görseiliği olan turbo sobalara bıraktılar. Dedik ya! Değişimi durdurmak mümkün mü? Değişim rüzgârlarını dindirmek mümkün mü?

Günümüzde doğal gazlı ya da değişik yakıtlı kaloriferle ısınmak hayatın bir parçası hâline geldi. Özellikle sac sobacılık neredeyse bitti değil, bütünüyle bitti. Ustaları ya sonradan turbo sobacılığı öğrendiler ya çekip gittiler. Her ne kadar diğer emaye sobalar üretiliyorsa da bazı ustalar direndikçe

direndiler. Oysa arz-talebe göre çırpınmak boşunaydı.

Evlerin başköşesinde bir dönem yer alan sac sobalar tarihe karışıyor artık. Bugün Kayseri genelinde birkaç sobacı zor da olsa ayakta durmaya çalışıyor el görsün diye. 70'li yıllarda kış günlerinin vazgeçilmezi olan sac sobalar, bugün sadece marangozhanelerde, inşaat şantiyelerinde boy gösteriyorlar.

Vatandaşlar artık kaloriferli evlere veya tuğlalı sobalara ilgi gösteriyor. Bu sebeple soba satışları yok denecek kadar az. Neden az olmasın ki? Lüks, konfor, rahatlık varken eskiye dönüş kadar yanlış ne olabilir? On yıl öncesine kadar en küçük sobacı esnafı bile haftada en az iki yüz tane soba yaparak kışa hazırlardı. Ancak şimdi sobacılar çok az sayıda soba hazırlıyorlar. Kırsal kesimde yaşayan vatandaşların bile sac sobaya ilgisi her geçen gün düşüyorsa sorumlu kim?

Geçmiş yıllarda 20'den fazla imalatçının olduğu Kayseri'de mesleğini sürdüren imalatçılar, yaz mevsimi ile imal etmeye başladıkları sobaların stokunu yaptıktan sonra satışına da başlıyorlardı.

Yılda 500 ila 600 civarında sac soba satışı yaptıkları yıllardan sonra son yıllarda ancak 150 civarında satış yapabildiklerini belirten sobacılar, mesleklerinin değişen teknolojiye ve zamana yenik düşmeye başladığını ifade ediyorlar. Ama üzgün, ama geleceği, değişimi kabul etmek zorunda kalarak.

Sac sobalarda daha önceleri tezek ve odun kullanıldığı bir gerçek kuşkusuz. Daha sonraki yıllarda tercihlerin kömürden yana olduğu da bilinen bir şey. Kömür kullanımı yaygınlaşınca soba satışlarının düşmesi sac sobacıları doğal olarak zor durumda bıraktı dersek acı da olsa bir gerçeği ifade etmiş oluruz kuşkusuz. Buna karşılık sac soba üreticileri, değişime ayak uydurmak zorunda

olduklarının bilinciyle, kömür kullanımı için sac sobaları kovalı ve ızgaralı olarak üretmeye başladılar. Ancak daha geniş atölyelerde ve fabrikalarda üretilen tuğlalı sobaların ve kaloriferli ev sayısının artması sac sobaya talebi her geçen gün yine azalttı. Şimdi bırakın şehirde, köylerde bile sac soba kullanımının çok fazla kalmadığını söylemek hiç de yanlış olmayacak. Hangi köye giderseniz gidin en yoksulunda bile sac soba görmeniz mümkün değil. Neden olsun ki! Üç-beş fazla olsun ama görsellik açısından da ısıtma, yakma açısından da çok daha fayda sağlayan ötekisi olsun.

Zaten, doğal gaz ve kömür sobalarının tercih edilip üretilmesiyle birlikte odun sobası da talaş sobası da çok daha fazlasını söyleyelim- sobalı evler de tercih edilmeyen, unutulmak istenen, oldukça kaba bulunan araçlar oldu, tarihin derinliklerine yol alırken, ki ileride kömür sobaları bile tarihteki

yerini alacak. Kırsal kesimlerde hatta kasabalarda, ilçelerde, daha doğrusu varoşlarda istenmeyenlerden.

Satışların istenilen oranda olmadığını ve imalatın satışla karşılanmadığını dile getiren sac soba ustalarına bir dokunun bin ah işitin.

“Odun sobası ısınma gerci olarak kullanılmıyor artık. Çünkü artık her yerde kömür var. İnsanlar soba yakarak ısınmak istiyorlar. Bu daha cazip geliyor. Eskiden odun sobalarında tezek yakılırdı ama şimdi tezek diye bir şey kalmadı. Kimse tezeğin ne demek olduğunu bilmek dahi istemiyor. Bu bakımdan odun sobaları sadece köylerde, bazen mutfak veya banyo gibi yerler için kullanılabilir. Bunun dışında kimse odun sobasını almaz. Artık köylerimizde de insanlar kömür sobası kullanıyor.

Elektrikli sobalar da çokça tercih edilmeye başlandı. Bu bakımdan sobaların yok olmaya başlaması normaldir. Bizler sadece bulundurmak için üretebiliyoruz. Kış boyunca

üretim masrafını çıkarmak ve dükkânlarımızı açık bırakmak için üretebiliyoruz. Bunun dışında kimse odun sobasını üretmek dahi istemez. Satılmayacak olan bir şeyi üretmek olmaz elbette. Köylülerimiz gelip odun soba istiyorlar. Zaten bizler de kömür sobasına yönelmiş bulunuyoruz.”

Sac sobanın yerini kalorifer, doğal gaz ve elektrikli ısıtıcıların almasıyla teknolojiye yenik düşen sac sobaları eski ilgiyi kaybedince ekonomik sıkıntılar da baş gösterdi denilmesini kimler kabul etmez ki!

Doğunun çetin geçen kış şartlarında ısınmanın güçlüğüyle yapıldığı dönemlerde

temel ihtiyaçlarının karşılanmasında büyük öneme sahip olan sac sobaların kalorifer ve doğal gazın kente ulaşmasıyla eski ihtişamını kaybetmesinin, baba mesleğinden başka bir zanaat edinmiş ustaları kara kara düşündürmeye başlaması da ayrı bir gerçek ne yazık ki. Geçim derdi. Ekmeğin derdi. Kim kime çalışmadan üç kuruş verir ki! Altın bilezik takma adlı zanaatın her türü bir gün gelecek değişim göstermeyecek mi?

Geleneksel olarak baba mesleğini sürdürmeye çalışan sac soba ustalarından bazıları, 30 yıldır sobacılık yaparak geçimini bu şekilde kazandığını belirtiyor.

Isınmanın güçlkle yapıldığı dönemlerde temel ihtiyaçlarının karşılanmasında büyük öneme sahip olan sac sobaların kalorifer ve doğal gazın kente ulaşmasıyla eski ihtişamını kaybetmesinin, baba mesleğinden başka bir zanaat edinmiş ustaları kara kara düşündürmeye başlaması da ayrı bir gerçek ne yazık ki. Geçim derdi. Ekmeğin derdi...

Kayseri kış memleketi olduğu için yıllar önce sobacılık mesleğinin herkesin gözüdesi olduğunu ve vatandaşlardan rağbet gören bir meslek olduğunu söyleyen ustalar, zamanla sobacılık mesleğinin eskisi gibi ilgi görmediğinden hatta bittiğinden dolayı ne tür bir iş yapacaklarını bilemediklerini, belli bir yaşa geldiklerinden bundan sonra herhangi bir zanaatta çırak olamayacaklarını, bunun onlara oldukça zor geleceğini üzülen ifade ediyorlar.

İnsanların merkezi ısınma sistemleri ile ısınmak istediğini ve bu nedenle sobacılığın da gün geçtikçe teknolojiye yenik düştüğünü ifade ederek ellerin-

den geldiğince mesleklerini âdet yerini bulsun türünden de olsa sürdürmeye çalıştıklarını söylüyorlar. Artık ustaların elinde yetişen elemanın da olmadığını dile getiren ustalar, son yıllarda gençlerin bu meslekte çalışmak istemediğini ve başka mesleklere yöneldiğini de sözlerine ilave ediyorlar. Ayrıca talep-arz olayının altını çiziyorlar.

Eskiden hemen hemen her evde bulunan sac sobaların hem kaloriferin hem de tuğlalı diye tabir edilen modern sobaların yaygınlaşmasıyla eski önemini yitirmiş olması, kabul edileceği üzere yalnızca teknolojinin gelişim göstermesi değil, bunun yanı sıra, adına konfor da

dense tercihlerin o yönde olmasını haklı çıkarıyor. Kırsal kesimde bulunan yerlerde fazlasıyla kullanılan sac sobaların, iyileşen zaman şartlarının etkisiyle eskisi kadar kullanılmaz, tercih edilemez olmasının önüne geçmek söz konusu değil.

Eskiden kış mevsimi başlamadan aylar öncesinde başlayan sac soba hazırlığı günümüzde neredeyse gününbirlik yapılıyor. Çünkü eskisi gibi büyük bir rağbet görmüyor. İlerleyen zamanla birlikte yapılaşmaya bağlı olarak ısınmada kalorifer ve elektrikli ısıtıcılara yenik düşmeye başlayan sac sobalar, artık kaba ve faydası az olarak kabul edilmiş durumda.

Sac sobalara eskisi kadar ilgi gösterilmemesi soba imalatçıları için bir devrin kapanması anlamına geliyor. Geçmişte, yaz mevsiminde başlayan soba stok işiyle birlikte kış mevsimine kadar yüzlerce soba yapılırken, şimdilerde yazın başlayan bu mesai, kış mevsiminin başında gününbirlik ve sipariş üzerine devam ediyor. Eskiden yüzlerce soba satışı yapılırken şimdilerde ise bir sezon içinde yüz soba bile satılmayışını zanaat erbabı kabul etmek istemese de bu gerçek onun karşısında her sabah, dükkânlarının kepenklerini açınca kendini gösteriyor.

Sac sobaların eski ihtişamının kaybetmesinin yanında, ustaların elinde yetişecek elamanların, daha doğrusu çırakların bile artık olmadığını, okul hayatının çok daha tercih edildiğini ifade eden sobacılar:

“Biz burada çeşitli soba türleri yapıyoruz. Eskisi kadar bu sobalar tercih edilmese de biz yine de hazırda bekletiyoruz. Sac sobanın yanında banyo kazanı da üretip satıyoruz. Yaz mevsiminde ise mangal ve semaver üretimi yapmaktayız. Ancak tüm bunlara rağmen mesleğimizin eski cazibesi kalmadı. Bizler de yıllardır bu işi meslek edinmişiz. Başka iş de elimizden gelmediği için az da olsa kazandığımızı şükrediyoruz.” şeklinde konuşuyorlar. Ama onlara *“Nasıl sac soba yapabiliyorsunuz?”* diye bir soru yönel-

tildiğinde gözler ışık saçıyor, nefesler sıklaşıyor, heyecan artıyor:

“Önce sobanın kalıplarını kartonlara çiziyoruz. Sacımız makinede büküldükten sonra rulo hâline getirilir, çizilen kalıba göre makasla sacımız kesilir. Daha sonra kaynak yapımı için soba punta makinesinde puntoların ayakları, kapakları ayrıca yapılduktan sonra puntolanarak sobaya yapıştırılır. Ardından sobanın arka kısmı olan teknesi de puntolanduktan sonra sobamızın yapımı tamamlanır.”

Kayseri Eski Sanayi’de bir başka sac soba ustası da aynı heyecanla anlatıyor: *“Eski senelere göre hiç iş yok. Yaz aylarında yaylaya giden köylülere soba alıyorlar sadece. Soba satışlarımız kış sezonu ekim sonlarında başlayarak kış boyu az da olsa devam ediyor. Köylülere, yaz ayında yaylaya çıktıkları vakit sac soba alıp hem yemeklerini pişirmekte*

hem de ısınmada kullanmaktadırlar. Tabii eskiden bu sezonda soba yetiştiremiyorduk. Özellikle fırınlı olan sac sobalar çok yoğun bir şekilde satılıyordu. Eski günleri mumla arıyoruz. Bazı haftalar, havaların yağışlı olmasından dolayı satışlarımız yoğun oluyor ama bu şekilde devam edeceğimizi tahmin etmiyoruz, eski senelere göre hiç iş yok diyebiliyoruz, eskiden daha yoğun çalışıyorduk. Şu an ise bir hafta sonra işlerimiz duracak. İşlerimizin bu derece bitmesi doğal gaz ve turbo sobaların artık daha yaygın olmasından dolayı. Bunun dışında eskiden köylerde tezek ve odun kullanılıyordu şimdi ise yardım kömürü kullanılıyor, kömür kullandıkları için artık sac soba yerine turbo sobalar tercih ediliyor.”

Bir zamanların gözde meslekleri arasında yer alan ve sipariş yetiştirmekte zorlanan sobacıların sayısı, son yıllarda

giderek öyle azalıyor ki bir elin parmakları kadar bile olmuyor.

Demirciler-sobacılar sokağında 30 yıldır sac soba ustalığı yapan bir başka usta, meslekte artık son dönemlerin yaşandığını söylemekten de çekinmiyor. 15 yıl önce vatandaşlara soba yetiştirmekte zorlandıklarını ifade eden usta, *“Son yıllarda Kayseri’nin varoşlarına döşenen doğal gaz sistemi, elektrikli sobalar ve fabrikasyon sobalar yüzünden mesleğimiz bitme noktasına geldi. Sac sobaları genelde kırsal alanda yaşayan vatandaşlarımız alıyor. Mesleğimiz gün geçtikçe azaldığı için yetiştirmek için çırak bile bulamıyoruz, başka iş imkânım olsa artık bu işi yapmayacağım.”* diyor. Kayseri Eski Sanayi’de hâlen sobacılar sokağı bulunuyor ve bir elin parmakları kadar olsa bile bazı ustalar

bütün zorluklara rağmen mesleklerini sürdürmeye çalışıyorlar.

Ertaş Sobacılık'ın sahibi Yaşar Orhan Usta da bunlardan biri. Yaşar Usta Kayseri'nin Kemeraltı Mahallesi'nden. 1954 yılında İsmail Ağa ile Hatice Hanım'ın beş çocuğundan biri olarak dünyaya gelmiş.

Şerife, Elmas, Emine ve Sevim diğer kardeşleri. İlkokulu Birlik Mensucat İlkokulunda okuduktan sonra sanayide sobacı Mahmut Erkiyim Usta'nın yanına çırak verilir. 1970 yılında Fatma Hanım ile hayatını birleştirir. Bu evlilikten daha sonraki yıllarda İsmail, Hatice ve Dilek doğarlar.

İsmail bir fabrikada çalışıyormuş ve Yaşar ile Fatma isimlerinde iki çocuk babasıymış. Kızı Hatice'yi de yuvadan uçurmuş Yaşar Usta. Hatice Hanım'ın

Samet ve Mehmet adlarında çocukları bulunuyor. Diğer kızı Dilek de evli ve onun da Seda ve Esra isimlerinde iki kızı var. Yeniden geriye dönüyoruz ve Yaşar Usta'nın 1974 yılında Hakkârî'ye jandarma olarak askere gidene kadar sobacılık zanaatını öğrendiğini öğreniyorum. Askerlik dönüşü yine aynı yerde kendi işini kurar.

O günleri şöyle anlatıyor Yaşar Usta: "1978 yılında dükkân açtığımda sac bulmakta zorluk çekiyordum bütün sobacılar gibi. Sac bulunuyordu ama alm gücü yoktu. Adana'dan tanesi beş kuruşa, eski, kullanılmış varilleri satın alır, onları soba yaparak on beş kuruştan köylere satardım. Bir varilden dört soba malzemesi çıkardı. Sac kalınlıkları 1 milimetre olurdu. Müşterilerim genellikle Boğazlıyan, Yahyalı, Sarıkaya gibi yerlerden

gelirdi ya da ben oralara götürürdüm. Hey gidi günler hey!"

— O yıllarda çok mu iyiydi işler?

— Üretim zordu ama kazancımız iyi sayılırdı. Haftada on tane soba imal ederdim. Üstelik bilek gücüyle. Örneğin sacı silindir şeklinde bükebilmek için bir alet yoktu. Kordon yoktu. Şekil verebilmek için sürekli çekiçle dövmek zorunda kalırdık. Öyle ki sobanın deliklerini keski ile açardık. Birleştirmek için punto kaynağı yoktu. Bu işlemi perçin ile yapardık. Tabii ki önce çizgi denilen bir metal kalemlerle sac üzerinde çizilirdi. Oysa şimdi üretim çok kolay. Çeşitli aparatlar var. Kısa sürede bir soba çıkarabilmek mümkün. Ancak talep yok. Olmasını da ben de diğer sac soba yapan meslektaşlarım gibi beklemiyorum.

Yaşar Usta'nın dükkânına göz gezdiriyorum. Değişik tezgâhlar, araç ve gereçler var. Ama boş durduklarını da söylemek gerekiyor. Ona bu tezgâhlar olmadan bir sac soba borusunu nasıl imal ettiğini soruyorum:

— Boru yapabilmek için kalınlığı 0,5 milimetre olan varilleri tercih ediyordum. Kollu makasla kesiyordum. Bükmek için ise boru demiri kullanıyor sonra da perçin ile birleştiriyordum. Zaten o yıllarda sadece 50 cm yüksekliğinde ve 1 metre çapında olan odun sobaları imal edilirdi. İçine döküm atölyelerinden aldığımız ızgaraları koyardık. Soba kapakları da yine el becerisi ile yaptığımız şeylerdi. 1978 yılında matkap, oyma makinesi, şekil ve süs vermek için kullanılan ve adına kordon dediğimiz aparatlar çıkınca üretim daha da kolaylaştı. Haftada yirmi beş tane sac soba imal etmeye başladım. Bunun yanı sıra Karabük Ereğli'den sac temin edilmeye başlandı.

— Bunun yanında değişik ürünler de imal etmeye başladın mı?

— Elbette. Davlumbazlar, havalandırma ve fırın bacaları gibi şeyleri galvanizli sacdan üretmeye başladım. Hatta çırak bile yetiştiriyordum.

Yaşar Usta şimdi sadece galvanizli sacdan havalandırma yaptığını söylüyor. Sac sobalara artık rağbet edilmediğini, yılda sadece 50 tane yaptığını, onu bile köylere zor satabildiğini ifade ediyor.

Peki emaye sobalar? Onlara da mı ilgi yok?

— Onlara da ilgi yok eskisi gibi. Bildiğiniz gibi özellikle doğal gaz günlük hayatımıza girdiğinden emaye de olsa sobaya sadece çok dar gelirli aileler ilgi gösteriyor. Onlar da kömür değil ne bulurlarsa onu yakıyorlar. Böyle giderse ki gideceği belli, bir gün sac soba üretimini durduracağım. Her sabah geliyor, iş olsun diye bir şeyler yapıyorum işte.

— Ya davlumbaz işi?

— O işin de pek tadı yok. Haftada beş tane yapıyor ancak ayda sadece iki tane satabiliyorum. Üstelik fırınların bacalarına takılıp dumani süzen ve kurumun içeride

kalmasını sağlayan filtre dediğimiz imalat da aynı. İşler kesat sizin anlayacağınız.

Yılların sac soba üreticisi Yaşar Orhan Usta haklı olarak dertli. Her sobacı ustası gibi. Hatta her imalatçı usta gibi. Teknoloji acımasız. Günlük hayatta çok şeyler değiştiriyor. Hani bir söz var ya "Çıkan ne ise yakışan o" diye. İşte tıpkı öyle. Bu işte kimsenin günahı yok. Zaman bunu gerektiriyor. Katlanmak, kabul etmek gerek. Üstelik bu sadece sobacılıkta mı? Her yerde ve her işte. Dahası günlük değişimler, yenilikler söz konusu.

Hey gidi günler hey...

Yaşar Orhan Usta Kayseri Eski Sanayi'de, Demirciler-Sobacılar Sokağı'nda, mesleğini yapmaya çalışan ve sayıları tükenmek üzere olan esnaftan biri. Belki bir dönem sonra sobacı diye, sac sobacı diye ne böyle bir zanaat kalacak ne de onu yapan esnaf. Gelecek nesiller belki hiç bilmeyecekler ve kayıtlardan öğrenebilecekler. Teknolojinin nimetleri gereği hafızalardan silinip nostalji olacaklar o kadar.

Kayseri'den Medine'ye Uzanan Kutlu Bir Hizmet Kervanı...

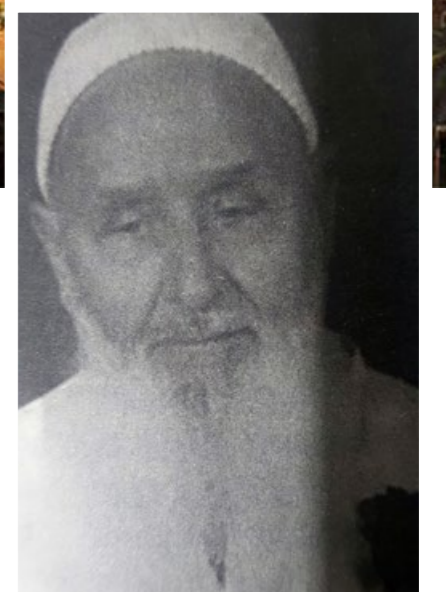
Salih Dede ve Hüseyin Amca'nın
Seyyid Burhaneddin Hazretleri'nin
Türbesinden Medine-i Münevvere'ye
Kadar Uzanan Hikâyesi...

Vedat Önal

2016 yılında Medine-i Münevvere'de göreve başladığım yıl, bir Kayserili olarak Medine'nin Kayserili eşrafı ile ilgili bilgiler araştırmaya ve Medine'de bulunan hemşehrilerimizle tanışmaya çok istekli ve meraklıydım. O yıllarda Medine'de oldukça çok olan ve çeşitli işlerle meşgul bulunan Kayserili hemşehrilerimizle ve Türkiye'nin diğer şehirlerinden dostlarla sohbetlerde Kayserili olan bir isim hep öne çıktı. O da Salih Dede idi. Tam ismiyle Salih Koç, yıllar önce Medine'ye gelip yerleşmiş ve burada 2011 yılında vefat etmiş, Allah dostu ve Peygamber aşığı bir hemşehrimiz.

Medine'de yaşayan Türklerin çok yakından tanıdıkları, sevdikleri ve birçok Türk umreci ve hacının ziyaretleri sırasında kendisini görmek istediği, ziyaret ettiği bir mübarek şahsiyetti. Edindiğim bilgiler, kendisi vefat ettiği için, üçüncü ağızlardan anlatılan ve birbirinden kopuk, parça parça bilgilerdi. Bütün anlatılanlar, Salih Dede'nin Medine'deki evinin nasıl bir imaret, bir vakıf gibi çalıştığını, adeta bir kervansaray gibi geleni gideni

1977’li yıllarda Medine’ye yerleşmiş olan Hüseyin Amca, bu tarihten sonra Medine ve Resulullah aşkı ağır bastığı ve bir daha Medine’den ayrılmak istemedikleri için eşi birlikte pasaportlarını yakmışlar ve bundan sonra ölümüne kadar hak hizmetine burada devam etmiştir.

ağırladığını anlatıyordu. Kalacak yeri olmayan Türklerin Salih Dede’nin yanına sığındığını ve bunun gibi sayısız yardım hikâyelerini konu alıyordu.

Geçtiğimiz 2021 yılının Temmuz ayında görevimi tamamlayıp Medine’den Kayseri’ye dönüş yapınca da Salih Dede ile ilgili bilgileri toplamak için yine araştırmalarıma devam ettim. Bu araştırmalar sonucu Salih Dede’nin, gençlik yıllarımdan beri tanıdığım ve gazetecilikte beraber çalıştığım sporcu Duran Köle kardeşimin annesinin babası, yani dedesi olduğunu öğrenince bu bilgi de oldukça önemli oldu benim için. Fakat Salih Dede’nin uzun yıllar önce Medine’ye yerleşmesi ve Kayseri’ye pek gelip gitmemesi sebebiyle Kayseri’de bunları

hatırlayan pek yoktu. Medineli birçok dostun sohbetlerinde kısa kısa da olsa bahsettikleri anıları bu yüzden oldukça değerliydi. Kısaca, samimi ve içten gelen gayretlerini takdir etmeyen, hayırla yâd etmeyen hiç kimseye rastlamadım.

Salih Dede’nin hayatı ile ilgili bazı bilgileri de burada kısaca vermek istiyorum. Türkiye Yazarlar Birliği Kayseri Şube Başkanı değerli ağabeyim Mehmet Hüsrevoğlu’nun “Mevlana’nın Üstadı Seyyid Burhaneddin Hazretleri” kitabında yer alan bilgilere göre Salih Dede’nin hayatındaki önemli olaylar daha çocukluğundan itibaren başlıyor.

Salih Dede, 1915 yılında Kayseri’nin Güneşli beldesi Karahöyük köyünde dünyaya geliyor. Kısa bir süre sonra Çanakale

Savaşı’na giden babasının şehadet haberi geliyor. Böylece küçük bir yaşta yetim kalmanın zorluğunu yaşamaya başlıyor. Aynı şekilde teyzesinin de eşinin şehit olması ile birlikte annesi ve teyzesi ile birlikte yaşamaya başlıyorlar.

Salih Dede daha küçük yaştan itibaren başlayan bu zorlu hayat yolculuğunu 1957 yılına kadar devam ettiriyor. Bu arada zorlu yaşam koşullarını devam ettiren Seyyid Burhaneddin Veli Hazretleri’nin türbesinin hizmetlerini de sürdürüyor. Salih Dede, o zorlu yıllarda, türbelerin, tekkelerin, dergâhların hatta camilerin kapatılıp birçoğunun harabeye çevrildiği yıllarda, Seyyid Burhaneddin Hazretleri’nin türbesine sahip çıkmış ve elinden geldiğince imar etmeye gayret etmiştir.

Bugün çevresi düzenlenerek önemli bir merkez hâline getirilen türbe ve çevresi Salih Dede gibi buralara emek veren mübarek şahsiyetlerin samimi çalışmalarının ve gayretlerinin sonucunda bugünlere kadar gelebilmiştir.

Bugün çevresi düzenlenerek önemli bir merkez hâline getirilen türbe ve çevresi Salih Dede gibi buralara emek veren mübarek şahsiyetlerin samimi çalışmalarının ve gayretlerinin sonucunda bugünlere kadar gelebilmiştir. Tabii Allah dostu bir ismin türbesinin hizmetinde bulunmanın elbette bir karşılığı olacaktır. Seyyid Burhaneddin Hazretleri’nin türbesinin türbedarı olma konusundaki gayreti ve burada sabırla gösterdiği emek, bir büyük mükâfatın yolunun da açılmasına vesile olmuştur. Bu mükâfat, kendisine Medine-i Münevvere’nin yolunun açılması şeklinde tecelli edecektir. Peygamber Efendimizin özlemi ve aşkıyla bir şevk ve istekle arzulanan Medine yolculuğu artık gerçek olmuştur.

1957 yılına gelindiğinde bütün bu yaşam mücadelesi ve hizmetlerinin ardından Suriye üzerinden alınan vize ile Medine-i Münevvere’ye göç etmek mümkün olacaktır. Bu yıllara kadar Kayseri’de devam eden hizmet faaliyetleri bundan sonra Medine’de devam edecektir. Elinden geldiğince, ulaşabildiği kadar Medine’nin fakir ve muhtaç insanlarına kol kanat germek için canla başla mücadele etmiştir. Bir asra yaklaşan, bu uğurda, Peygamber Efendimizin dizinin dibinde, onun hizmetinde geçen ömrü, 23 Kasım 2010 tarihinde Medine’de sona ermiş ve Cennetü’l Baki’ye defnedilmiştir.

Salih Dede ve Halefi Hüseyin Amca’nın Yolları Medine’de Kesişiyor

Salih Dede’nin türlü zorluklarla sürdürdüğü, büyük gayretleri ile etrafını imar ettiği Seyyid Burhaneddin Hazretleri’nin türbesinin hizmetleri onun ardından elbette boş kalmayacaktı. Onun 1957 yılında Medine’ye hicret etmesinin ardından türbenin hizmetlerini yerine getirmeye başlayan, Hüseyin Amca olarak bilinen Hüseyin Alankuş isimli mübarek şahsiyet de Salih Dede gibi Seyyid Burhaneddin Hazretleri’nin türbe hizmetlerini aynı titizlikle devam ettirmiştir. Hüseyin Dede veya Hüseyin Amca olarak bilinen mübarek insan, Salih Dede’nin ardından

türbe hizmetkârı olarak elinden gelen gayreti göstermiştir.

Kısaca Hüseyin Amca ile ilgili de bilgi vermek gerekirse; 1928 yılında Bünyan ilçesine bağlı Pirahmet köyünde dünyaya gelmiştir. Hüseyin Amca gençlik yıllarında duvar ustalığı yaparak geçimini sağlamış, bu tarihlerde aynı zamanda birçok hizmeti gerçekleştirmek mümkün olmuştur. Bu dönemde evinin geçimini sağlarken aynı zamanda ilçe camisinde gönüllü olarak çalışmış, caminin her türlü hizmetine koşturmuş ve elinden gelen samimi gayreti göstermiştir. Bu tarihlerde Üstad Mahmut Sami Ramazanoğlu Hazretleri'nin Kayseri vekili olan Hacı Şaban Kavafoğlu ile tanışan Hüseyin Amca ilçeden Kayseri merkeze taşınmıştır. 1960 yılından sonra da Seyyid Burhaneddin Hazretleri'nin türbesinde ilk önce fahri olarak başladığı türbedarlık görevini daha sonra Kayseri Belediyesi tarafından görevlendirilmesi neticesinde resmî olarak devam ettirmiştir.

Hüseyin Amca uzun yıllar süren türbedarlık görevini büyük bir fedakârlıkla yerine getirir. Fakat bu görevin ardından Salih Dede gibi Hüseyin Amca'nın da Resulullah sevgisi ağır basacaktır. Bunun sonucunda Medine-i Münevvere'ye hicret kararı alınmıştır. 1977'li yıllarda Medine'ye yerleşmiş olan Hüseyin Amca, bu tarihten sonra Medine ve Resulullah aşkı ağır bastığı ve bir daha Medine'den ayrılmak istemedikleri için eşi birlikte pasaportlarını yakmışlar ve bundan sonra ölümüne kadar hak hizmetine burada devam etmiştir. Medine-i Münevvere'de 1982 yılında vefat eden Hüseyin Amca Cennetü'l Baki'ye defnedilmiştir.

Kayseri'de geçirdikleri yıllarda gerek Medine'de gerekse Kayseri'de Salih Dede'ye de Hüseyin Amca'ya da hizmet eden Kayserili şahsiyetlerin hatıraları hâlâ canlıdır. Hüseyin Amca şairlik yeteneği ile de bilinen mübarek bir insandır. Hüseyin Amca zikir meclislerinde kendisine ait olan şu ilahiyi sürekli seslendirirmiştir.

*Tevhit olsun her sözün,
Tevhid'e gel, Tevhid'e...
Aşk ile yansın öz'ün,
Tevhid'e gel, Tevhid'e...*

*Başka şeyi neylersin,
Dil'in Tevhid söylesin...
Daim böyle olasin,
Tevhid'e gel, Tevhid'e...*

*Hakk'a kurbîyyet olur,
Gönüller abad olur...
İşte, necat yoludur,
Tevhid'e gel, Tevhid'e...*

*Bütün esma-yı sultan
Gönülleri yıkayan,
Tazeleyip ser iman,
Tevhid'e gel, Tevhid'e*

Kaçma Tevhid'den oğul

Salih Dede ve Hüseyin Dede'nin Hatıraları Bugün de Seyyid Burhaneddin Hazretleri'nin Mübarek Türbesinde Yaşıyor

Kayseri'nin en önemli manevi mimarlarından olan Seyyid Burhaneddin Hazretleri'nin türbesi şehrimizin adeta çekim merkezidir. Kayserililer birçok işe başlamadan önce öncelikle Seyyid Burhaneddin Hazretleri'ni ziyaret ederler. Bu gelenek büyük bir titizlikle hâlâ devam etmektedir. Fakat Kayserililer olarak Seyyid Burhaneddin Hazretleri'nin manevi mirasına yeterince sahip çıktığımız maalesef söylenemez. Seyyid Burhaneddin Hazretleri gibi, bu mübarek insanlar bu kutlu yolda çalışmış, gayret etmişlerdi. İnşallah ilerleyen zamanlarda Salih Dede ve Hüseyin Amca gibi şahsiyetlerin hayatları ile ilgili daha detaylı eserler ortaya çıkar. Bu Allah dostlarının, mübarek şahsiyetlerin hiçbir dünyalık beklenti içinde olmadan nasıl kendilerini bu türbeye hizmet etmeye adadıkları daha iyi anlaşılırsa bu aynı zamanda Seyyid Burhaneddin Hazretleri'nin manevi mirasına da sahip çıkmak olacaktır.

Bir diğer önemli husus da; bu kutlu insanların, samimi hizmetlerinin karşılığının kendilerine Medine-i Münevvere yollarının sonuna kadar açılması ile verildiğini görmek gerekiyor sanırım. Büyük zorluklarla gidilen bu uzun yolculuk kendilerine nasip olmuş ve bir zamanlar Makarr-ı Ulema şehri olan, Seyyid Burhaneddin Hazretleri'nin ebedî istirahatgâhının bulunduğu bir şehirden Medine'ye varmak nasip olmuştur.

Bu da gösteriyor ki Allah yolunda samimiyetle ve hiçbir karşılık beklemeden, daha doğrusu karşılığını Allah'tan bekleyerek yapılan özverili hizmetler mutlaka büyük bir karşılık görecektir.

Ve Seyyid Burhaneddin Hazretleri'nin Manevi İkliminde Kayseri

Gerek Salih Dede ve gerekse Hüseyin amca adeta Seyyid Burhaneddin Haz-

retleri'ne karşı verdikleri hizmetlerinin mükâfatını Medine'ye gitmenin nasip olması ile aldılar demiştik. Kayseri'nin manevi mimarı Seyyid Burhaneddin Hazretleri bugün Özbekistan sınırları içerisinde bulunan Tirmiz şehrinde dünyaya geldi. Orta Asya bozkırlarından Anadolu'ya ve Kayseri'ye uzanan bu uzun yolculukta çok şeyler yaşadı ve Kayseri'ye çok önemli miraslar bıraktı.

Salih Dede ve Hüseyin amcaya gelene kadar Seyyid Burhaneddin Hazretleri'nin türbesine hizmetkâr olan türbedarlar elbette gelip geçtiler. Fakat Osmanlı'dan sonra, Cumhuriyet döneminde Seyyid Burhaneddin Hazretleri'nin türbesine sahip çıkabilmek o kadar da kolay olmamıştır. Medreselerin, tekke, zaviyelerin kapatılmasının ardından yaşanan olumsuzluklar türbeleri de sıkıntılı bir döneme sokmuştu. Gerek çevresi ve gerekse fiziki yapıları büyük bir yıpranma geçiren bu müstesna mekânlar adeta bir süre kaderlerine terk edilmiştir. Fakat bu süre çok uzun sürmemiş, başta Salih Dede ve Hüseyin Amca olmak üzere bu mübarek mekânlara sahip çıkan Allah dostu zatlar kısa sürede ortaya çıkarak bu mekânların adeta koruyucu melekleri olmuşlar ve yeniden ayağa kaldırılmalarına vesile olmuşlardır.

Kayseri bugün ticareti ve üretimi ile ön plana çıkan bir şehir görünümünde olsa da çok kısa bir süre öncesine kadar Makarr-ı Ulema şehri olarak anılan bir ilim ve irfan merkezi olarak biliniyordu. Elbette ticaret ve ekonomi zekâmızla anılmamızda bir sakınca yok. Fakat geçmişin ilim mirasına maalesef yeterince sahip çıkılmaması üzücü bir durumdur. Seyyid Burhaneddin Hazretleri'nin yanı sıra Selçuklu ve Osmanlı tarihlerine damgasını vuran birçok şahsiyetin yolunun Kayseri'ye düşmesi tesadüf değildir.

Nasıl Mevlana anıldığında akla Konya geliyorsa, Seyyid Burhaneddin Hazretleri'nin ulema olarak kıymetini bilip sahip çıkmamız ve şehrimizin bu manevi mimarının kıymetini hak ettiği

yere çıkarmamız boynumuzun borcu gözüküyor.

Zaman içinde Seyyid Burhaneddin Hazretleri'nin türbesinin çevresinde medfun bulunan salih ve âlim şahsiyetlerin Kayseri'ye olan katkılarının da ortaya çıkarılmasına büyük ihtiyaç duyduğumuzu da belirtmek istiyorum. Bu anlamda Seyyid Burhaneddin mezarlığının bazı bölümlerinde yürütülen kazı çalışmaları inşallah kısa zamanda meyvelerini verecektir. Bu tarihi ortaya çıkarma gayreti tarihi binlerce yıl ötelere giden Kayseri'nin tarihindeki bazı yönlerin aydınlatılmasına da vesile olacaktır.

Bugün, Medine-i Münevvere'de isimlerini öğrenmekten gurur duyduğum Salih Dede ve Hüseyin Amca Medine toprağında medfunlar. Cennetü'l Baki kabristanında Efendimiz aleyhisselamın yanında yatıyorlar. Cenab-ı Hak mekânlarını cennet eylesin. Ahirette Efendimiz aleyhisselamın Livau'l Hak sancağı altında buluşmayı nasip eder İnşallah. Vesselam. ■

KAYSERİ TUĞLA OCAKLANARI

Hüdaverdi Aydoğdu

Ne vakit gecekondularda gezinirken genzimi yakan berbat bir kömür kokusu hissetsem hiç gocunmadan içime çeker, gözümü kapatır, onun beni çağıracağı sisli, puslu âlemine giderim.

Tuğla ocakları...

Filmin birinde hoca öğrencilerine elindeki tuğlayı gösterip “Bu tuğla ne olmak ister?” diye sormuştu. Öğrencilerin her biri farklı şeyler söylediler. Birinin kafasına vurmak, otomobile takoz olarak kullanılmaktan akvaryumda dekor olarak kullanılmasına kadar gitti.

En sonunda hoca “Bu tuğla bir duvarda yer almak ister.” dedi.

Şimdilerde tuğlanın dekoratif amaçlı kullanılmasına her yerde şahit oluyoruz.

Bizim Ateş Tuğlamız...

Her sabah erkenden kalkıp, ilk olarak bahçelerimizin mis gibi kokan tefekleri arasından buz gibi soğuk domates, salatalık, biberden öğle yemeğimiz olacak bir çıkın hazırlayıp üç dört kişilik gruplar hâlinde tuğla ocağının yolunu tutarız. Yarım saati geçkin bir zamanda ulaşıyoruz ocaklara. Yolumuz, Argıncık’tan bugünün

Otuz Ağustos Bulvarı başlangıcı, Uğurevler’in altından Sivas Caddesi’ne kavuşan ince bir patika yol... Sessiz, tenha... Yol boyunca etrafımızı saran uçsuz bucaksız sarı ekin tarlaları ve aydınlık gökyüzünü seyrediyoruz... Çevre yoldan görünen hedefimiz, Sivas Caddesi’ndeki söğüt ağaçları kümesi sisler içinde...

Tuğla ocakları, Sivas Caddesi üzerindeki Çiftkumbet’in batı kısmından bugünün Âşık Veysel Bulvarı’na kadar olan ve oradan Yıldırım Beyazıt Mahallesi’ne kadar uzanan alanda faaliyet gösterirdi. Her sabah saatin yedi olduğunu radyonun “Demirbank İyi Günler Diler” anonsuyla anlardık. Ardından adını henüz bilemediğimiz birinden “Yumurtanın Kulpu Yok-Gözlerimde Uyku Yok” ve “Dağlar Kızı Reyhan” türküleri eşliğinde, domatesler, salatalıklar, biberlerin bir kısmıyla açlığımızı giderir, işe başlardık.

Toprağın, suyun, çamurun, evimizin duvarında yer alacak o canım kırmızı ateş tuğlası olana kadar başından geçenler bizim işimiz, ekme paramızdı...

Toprak; bir metreye yakın bir yükseklikte, dört-beş metre uzunlukta ve birkaç metre eninde, üzerine su dolacak şekilde taraça yapılır ve doyana kadar su verilir. Çamur ertesi güne kadar mayalanmaya bırakılır ve kıvamını bulurdu. Ertesi gün tezgâha atılan çamur, ustanın hünerli ellerinde saniyeler içinde üç gözlü kalıplara birer hamlelik hareketlerle doldurulur ve kalıpların önüne itilirdi. Kalıplar ayağına tez insanlardır. Tezgâhtan aldıkları kalıpları en uzak noktadan başlayarak ustalıklı yere tersyüz ederek bırakırlar, boş kalıbı tezgâha yakın, pudra kadar ince kum havuzunda bulayıp ustanın önüne bırakırlardı. Ustanın tezgâhtaki çamur öbeğinden avuç içleriyle bir hamlede kesip aldığı bezeleri kalıbın üç gözüne doldurmuş, üzerlerini sıyrıştı, kalıpların önüne itiş ve yeni bir hamleyle çamura uzanışı akşama kadar aynı ritim ve hızda devam ederdi. Yemek ve çay molası hariç...

Bazı zamanlar iki usta aynı anda tezgâhın iki ucundan kalıp doldurdu. Ben en hızlısı hangisi diye göz ucuyla bakardım. Onca ritmik salınmaya karşın

ağızlarından sigaralarını eksik etmeyen, hatta külünü dökmeyen ustalar vardı. En iyi usta en çok çamur kesen ustaydı. Ustayı değerlendirmek kalıpcıların işiydi. Çünkü ustanın çabukluğuna yetişmek kalıpcıların hızlı koşması, çok yorulması demekti.

Şimdi düşünüyorum da saatlerce saat sarkacı gibi muntazam bir ritimle çalışmak bayağı bir maharetti.

Yerde (sergi) en fazla iki gün bekleyen tuğlalar artık çocuk yaştaki kafesçilerin ellerine teslimdir. Kafes; her katta sekiz tuğla olmak üzere çaprazlama dokuz kat yükseltip onuncu katta dört tuğlayla kapatılmasıdır. Bu aynı zamanda bir ayak demektir. Çocuk yaştaki biz kafesçiler iyi bir çalışmayla yüz-yüz elli ayak tuğla kafesleyebildik, bu da yedi sekiz lira demekti. Yerdeki tuğlalar kafes olarak dizildiğinde boşalan geniş alan yeni dökümü beklerdi.

Kafeslenen tuğlalar iyice kuruması için bir haftaya yakın bekletilirdi. Ve artık kuruyan tuğlaların ocağa taşınması başlayabilirdi. Ocak; tuğlalarla oluşturulan, on-on beş metre kenar uzunlukta bir kare zeminli piramittir. Piramit, aralıklarla bir kat tuğla bir kat kömür serilerek oluşturulur...

Ocak kurma en keyifli kısımdır işin. Semerciler vardır; sırtlarındaki ahşap semerlere konan yirmi otuz tuğlayı yüklediği gibi fırlayan, suyunu bile yolda içen, günde kaç sefer yapacağı, yevmiyeyi kaç getireceğinin hesabında olan... Semerciyi ocağın başında bekleyen markacının; hiçbir semerciye eksik ya da fazladan marka vermemek dikkat ettiği en önemli şeydi... Kömürçülerin işi biraz daha zor... Sırtlarındaki semere konan iki adet on yedi kiloluk kömür tenekesini cambaz çevikliğiyle piramide çıkarmak... Ama en neşeli olanlar da onlardı galiba ya da bana öyle gelirdi... Belki de “Dağlar kızı Reyhan Reyhan” diye yana yakıla türkü söyleyen kömür semercisiydi de onandırı.

Alüminyum su güğümü ve elinde çinko bir maşrapayla semercileri suya doyuran çocuk benden fazla mı kazanıyordu acaba? Çocukluk işte...

Zirveye yaklaştıkça şarkılar, türküler, espriler... Piramit tamamlandığında bütün yüzeyi çamurla sıvanırdı. Ve nihayet ocağın yakılma vakti. Harekesin dört gözle beklediği bu andır. Herkes bu muhteşem yapının mimarıdır. Çamurcusu, ustası, kalıpcısı, kafesçisi, semercisi, markacısı, sucusu... Belirli aralıklarla en alt kafeslerden kömür tutuşturulur ve için için yanmaya başlar. Bu yanış sıradan bir yanış değildir. Bu aşkla, sevgiyle, muhabbetle yanıştır. Bu yanış şu renksiz, gri çamuru öyle bir hâle getirecek ki onu olgunlaştıracak, kuvvetlendirecek, aşkın rengine büründürecek. O kadar mı? Elbette değil; evimizi ısıtacak, derdimizi, tasamızı, sevincimizi paylaşacak...

Birkaç ay için için yanan piramit ateşin zirveye ulaşmasıyla sona erer. Bir müddet sonra bir ucundan sökülmeğe başlanır. Nar taneleri gibi kıpkırmızı dökülen tuğlalar iyi yanmışsa en çok patronu memnun eder elbette. Onca kişinin müşterek çabasının sonucu Ateş Tuğlası bundan sonra sıcacık bir yuvanın duvarlarından kendi serencamını seyredecektir.

Onca kişinin müşterek çabasının sonucu Ateş Tuğlası bundan sonra sıcacık bir yuvanın duvarlarından kendi serencamını seyredecektir.

nın duvarlarından kendi serencamını seyredecektir.

Bazı tezgâhların radyoları olurdu; ustanın başının üstündeki gölgelik tentesine takılı radyodan “Hastane Önünde İncir Ağacı” diye bir türkü duymuştum da bir hastane bir de incir ağacı hayal etmişim. Oysa incir ağacını görmüşlüğüm dahi yoktu...

Ne zaman radyoda insanın kanını kaynatan bir türkü duyulur; bırakılır takım taklavat, gönlünce bir oyun tutturulurdu.

Birkaç kez gördüğüm bir motor evi bir de derme çatma bakkal vardı. Motordan su pompalanırdı çamur havuzlarına sarı-beyaz şeffaf upuzun naylon hortumlarla. Motorun gazının kokusu bile burnumuza yediğimiz domates, salatalık, biber kadar hoş gelirdi... Motor kasnağına dolanan bir ipin adeta topaç ipi gibi, çevik, kendine has bir şekilde kuvvetlice çekilmesiyle çalışırdı. Bazıları o işin erbabı olmuştu, başkaları yorulana

kadar dener ama nafiye... Bakkaldan çeyrek ekme ve içine birazcık helva o günkü kazancımızı eksiltse de ara sıra kendimize yaptığımız torpildi...

Çifttekümbet’in hemen altında beş-on hanelik bir küme ev vardı, bazen bütün cesaretimizi toplayıp çeşmeden su içmeye oraya giderdik. Bu çeşmenin su ayağı Sivas Caddesi’nin kenarından şehir istikametinde beş-on söğüt ağacını sulardı...

Çifttekümbet’in kuzeyinde cadde-nin solunda tatlı bir tepe vardı, Sivas Caddesi’nin sonundaki bu rampa hâlâ hissedilir. Orada askerler bazı günler eğitim yaparlardı. Galiba Büyükşehir Belediyesinin olduğu yerde, giriş çıkışı caddeye olan askerî birlik vardı, oranın askerleriydiler. Allah Allah nidalarıyla süngü takıp tırmanırılar, sonra Türk Bayrağı açarlardı... Nasıl gururlanırdık... Bazı zamanlar caddenin ortasından şehre yürürdük ve çok az arabaya rastlardık.

Ve şehirde bizi ilk karşılayan, stadyum olurdu.

Şimdilerde yıkılmaya yüz tutmuş sıvasız tuğla duvarlar; çocukluğumu, Dağlar Kızı Reyhan türküsünü, kafasında kocaman fötr şapkasıyla en iyi usta pozundaki Cango İsmet’i hatırlatır. Ne zaman gözüm yediği gösteren bir saat görse; sabahın serinliğinde yediğimiz domatesin, salatalığın, biberin tadını damağımda hisseder, “Demirbank İyi Günler Diler” derim içimden.

Anlıyorum ki eşya sadece bir eşya değildir. Farkında olmadan onunla kurduğumuz ve fakat unutuldu sandığımız duygu bağı, bir yerde ve asla bilemediğimiz bir zamanda; aklımıza, gönlümüze mevsimsiz yağın bir yağmur damlası gibi birden düşüyor...

Ne Ateş Tuğlası sadece tuğladır ne de hafıza-i beşer nisyan ile maluldür...■

Bir Puslu Panoramama

Hüseyin Gündüz

Bundan yıllar evvel, sisli gecelerin düş doğurduğu vakitlerde, İznik-Orhangazi yolu üstünde, kır ata binmiş, yeşil sarıklı, uzun sakallı bir ihtiyar elinde asası ile bir kaybolup bir ortaya çıkıyordu. Ortaya çıktığı vakitler ay ışığı kavaklara düşer, kavak dipleri alabildiğine kekik kokardı. Karanlıkta duvar gibi duran dağların eteğinden atını dörtnala sürer, uzun yeşil sarığının değdiği yerlere yıldız tozları saçardı. Kırklara karışmış kimi ihtiyarlar bu nal seslerini sürekli işittiğini söylerdi. Kimi çocuklar da yıldız tozlarını geceleri gördüklerine inanırdı.

Bundan yine yıllar evvel, havada yağmur vardı, insan üşüyordu. Yağız atlara binmiş iki mürit yeşil sarıklı ihtiyarı görebilmek ve ondan himmet alabilmek ümidiyle bir gece İznik'e girdiler. Havada yağmur vardı, insan üşüyordu. Yağmur altında İznik Gölü, yıldız doğuracakmış gibi kabarr. Böyle vakitlerde İznik Gölü ne kır ata benzer ne de yeşil sarıklı ihtiyara. Böyle vakitlerde İznik Gölü, kır ata binmiş yeşil sarıklı ihtiyar doğuran bir anaya benzer. Elmacık kemikleri soğuktan kızarmış olan mürit atından inip suya baktı. Suda bir suret gördü. "Yeşil sarıklı ihtiyar" diye haykırdı. "Mutlak yolu buradan geçmiş yoksa sureti suda kalmazdı." dedi. Saçı kısa, parmakları böğürtlen dalı kadar kanlı, dudakları diri öteki mürit secdeye varır gibi eğildi suya. İçti suyu. "Yeşil sarıklı ihtiyar buradan geçmiş" diye bağırdı. Sesi karanlık kıyıda taş gibi sekti. "Yoksa İznik Gölü'nün suyu bu kadar tatlı olmazdı." "Bir ermiş elinin değdiği belli, keramettir bu" dedi... Doğru yol üstünde olduklarından emin vaziyette ve sevinçten ve mutluluktan ve umuttan atlarının terkilerini alıp tekrar yola düzüldüler.

Gün ağarmak üzereydi, insan üşüyordu. Müritleri keklik misali kıvrak yapan şey Katırlı Dağları'na ulaşmak arzusuydu. Bir denizin dibini kestirmek ne kadar güçse Katırlı Dağları'nın doruğunu kestirmek de o kadar güçtür. Kır atlı ihtiyarı görebilmek ümidi ile dağ yamacındaki yoldan, taze gün ışıklarıyla ıslak ormanlar arasından tepeye doğru yol aldılar. İri gözleri yorgun, sakalı saz gibi olan mürit Samanlı Dağları'nın sırtlarından Katırlı Dağları'nın kayalıklarına kadar durup dinlenmeden yol alırken biraz gerisindeki yol arkadaşına seslendi. "Biliyor musun, uzun yaz akşamlarında gökyüzü, bir kalıp gibi Artos Dağı'nın üstüne akar. Uğultusuyla akan gökyüzü bir top ışık olur, kurt ve karaca sürülerine karışır. Artos'u dolduran yıldızlar bin bir renge bürünür, gün ışırınca da kelebek olur uçuşur. Yine gökyüzünün kalıp gibi aktığı o gece düşümde gördüm ihtiyarı. Asasını önce yere vurdu, sonra parıldayan yüzünü batıya döndü. Yüzünü döndüğü yere asasını uzattı. Asanın Artos Dağı'ndan Bursa Ovası'na kadar uzadığını gördüm. Ay kararlı, yıldızlar dağıldı. Yeşil sarıklı ihtiyar, uzadıkça uzayan asanın üzerinde ufukta nokta kalana dek sürdü atını..." Öteki

mürit kımlıtsız duran dalların arasından ağaran gün ışığını yeşil sarıklı ihtiyar zannetti. İhtiyarın güneş gibi parladığını ulu kimselerden dinlemişti. Alnından dökülen terleri mendiliyle sildi. Az önceki sözleri işitmemiş gibi "Hızlanalım" dedi. Sabırsızlıkları iyiden iyiye arttı. Tepeye vardıkları vakit yemyeşil uçsuz bir ovayı ayaklarının altında serili buldular. Bu ova müritlerde canlı bir nesneymiş hissi uyandırdı. Gülen yüzüyle, atan kalbiyle, konuşan ağzıyla önce onu bir insan zannettiler. Dağların doruklarından kopup Bursa Ovası'na serilmiş ayçiçek tarlalarının şenlik havasını, diğer yanda sınıra hat çizen zeytin ağaçlarıyla kucaklaşan serçelerin heyecanını yüreklerinde duyular. Beri yanda küçük kümeler hâlinde şeftali bahçelerini, alabildiğine dut ve kestane ağaçlarını bulutlarla bir görünce yeşilin dünyaya buradan yayıldığına emin oldular. Sevinçten ve gördükleri manzaranın coşkusundan kucaklaştılar. Çocukların gece gördüğü yıldız tozlarını onlar adeta gündüz gözleriyle görmüşlerdi. Bursa'nın yeşili gece bile seçilir lakin bu yeşil, sarıklı ihtiyarın buradan geçtiğinin alametiydi. Onun kerameti idi. Saçı kısa olan mürit yoldaşına kısık sesle "İşittim ki, güz mevsimi, kestaneler dikenli yumuklarını hafifçe açıp hint kırmızısına döndüğü vakit yeşil sarıklı ihtiyar ortaya çıkar, elindeki asası ile bereket ihsan ettiği dalları silkelermiş. Dalların keskin dişleri arasında kestaneler toprağa patır patır düşermiş. Ondandır ki Bursa'nın kestanesi kuzu eti gibi yumuşacıkmiş. Kestaneyi odun ateşinde pişirenler yine o ateşin içinde ihtiyarın suretini görmüş." dedi. Dediği vakit dudakları salkım salkım üzüm yemiş gibi tatlandı. Ufka doğru atlarını sürdüler. Ve yine atlarıyla birlikte ufkun içinde kayboldular...

Bundan yine yıllar evvel, gökyüzünde asılı kalmış gibi duran güneş vardı, insanların gölgesi belli belirsizdi. Orhan Bey Camii'nin şadırvanında abdestlerini tazeleyen müritler omuzlarına astıkları heybeleriyle Bursa Kalesi'nin yolunu tuttular. Kaşları kalın mürit önde, ötekisi arkada, usul usul yol aldılar. Kaşları kalın mürit, ellerini heybesine dolamış vaziyette küçük adımlar atarak sallanırçasına ilerliyordu. Öteki mürit mütemediyen ayak uçlarına bakıyor, kızgın demir üstünde yürür gibi ürkek adımlar atıyordu. Hiç konuşmadılar. Sanki dalından bir meyve düşse yürekleri çatlayacaktı. Bütün belirsizliklere mukabil takip ettikleri izler, yeşil sarıklı ihtiyarın Bursa Kalesi dolaylarında olduğuna işaret ediyordu. Çınarların ve dutların gölgelerinde serinleyerek yol aldılar. Sessizliği kalın kaşlı mürit bozdu. "Çınar değil ki uzun yaşayıp olduğumuz yerde yeşil sarıklı ihtiyarın yolunu gözleyelim. Beklemekle olacak iş değil gayrı. Ama umudumuz var ki bin yapraklı çınardır. Kökünü bütün Bursa eline salmışız. Umulur ki ihtiyarın himmeti, bin yapraklı umut çınarımıza, bin çınarlı orman gibi yetişir. Ve bana öyle geliyor ki onun himmetini aldığımız gün onu bulacağız." Öteki mürit onaylayarak başını salladı, alnına düşen saçları topladı. Gökyüzü apaçıktı. Ne bir

Büyükşehir Belediyesi 5'inci Hikâye Yarışması Mansiyon Ödülü

bulut kırıntısı ne bir kuş sürüsü. Yalnızca uzakta, Uludağ'ın üstünde insanın içini ferahlatan kırçilli beyazlık alabildiğine ışıltıyordu. Bu ışıltı, kırçilli beyazlığın üstüne kusursuzca resmedilmiş ihtiyar bir yüze benziyordu. Bir de yol alan bu iki müride bakınca insan, yuvasına yılan girmiş kuşa benzetirdi. İçinde çırpındıkları belirsizlikle ve şehrin gittikçe artan gürültüsüyle birlikte pazar yerine girdiler. Alışık olmadıkları insan kalabalığı arasında buldular kendilerini. Ahşap tezgâhlar, içi sebze dolu çuvallar, yol üstüne serili halılar, el işleme kilimler; karşıdan karşıya birbirinin üstüne çıkmaya çalışır gibi uzanan yamalı çadırlar, çadırların altına yığılmış kalabalıklar... Ahşap tezgâhların üstünde aralıksız bağırarak badem bıyıklı başlar diziliydi. Arada tezgâhtarlığı bırakıp öteki tezgâha bağırarak, şakalaşarak yağlıklar, abacılar, arpacılar... Dağların, ovaların kısacası doğanın duruluğundan şehrin cümbüşüne geçmiş olmanın ruh sıkıntısını yaşadıkları müritler. Lakin pazar yerlerinin de haberleşmenin merkezi olduğunu biliyorlardı. Kalabalığı yarıp birbirini kovalayan yalın ayak, başı kabak çocuklara yeşil sarıklı ihtiyarı sormak istediler. Muvaffak olamadılar. Tezgâhlara baka baka ilerlemeye çalıştılar. Atlı yolcuların kaldırdığı tozlar arasında satıcıların gittikçe tizleşen sesleri de bir süre sonra kayboldu. Gökyüzünde asılı kalmış gibi duran güneş vardı, insanların gölgesi belli belirsizdi. Pazar çıkışına yakın, eski bir duvar dibine iskemlesini dayamış oturan üç kişi, müritlerin dikkatini çekti. Yine onları ayakta dinleyen küçük kalabalıklar vardı. Aralarında koyu bir sohbetin geçtiği yapılan el kol hareketlerinden belliydi. Sıcaktan bunalan müritler biraz olsun dinlenmek ve soluklanmak için iskemledekilerin sözlerine kulak kabartmayı münasip buldular. Ayakta duran küçük kalabalığa karıştılar. “Abdal Murad pirimiz olmasaydı, Bursa fetholunmazdı ağalar. Abdal Murad pirimiz abdallar zümresindedir ki Taptuk Emre'nin himmetini almıştır. Buhara'dan müritleriyle yola çıkıp bu topraklara gelmiş. Gün olunca da Orhan Bey'imizle birlikte Bursa'nın kal'a duvarlarına dayanmışlar. Rivayettir ki ağalar, kimsenin kaldırmaya kuvvet yetiremediği dört arşınlık, altmış okkalık kılıcı Abdal Murad pirimiz kâfir ordusuna ölüm diye indirmiş.” Ayakta duranlardan birkaçı birbirleriyle göz göze gelerek “evet, evet” diyerek hızlıca başlarını salladı. İskemlede oturanlardan diğerine “Dalbatan” diyorlardı. En çok göğsünü kaplayan kıllarıyla ve çukurlarına gömülü küçük gözleriyle dikkat çekiyordu. Burnu kemerli ve sivriydi. Kara sakalına kırlar karışmış. Dal gibi inceydi ve bu inceliğin vermiş olduğu çeviklikle hop oturup hop kalkıyordu. “Hakkınız var ağalar. Lakin Geyikli Baba'yı anmamak olmaz. Bursa'nın fethine geyik sırtında katılmış. Geyiğe binmek için ya deli olmalı ya veli.” dedi. “Orhan Bey'imiz muzaffer olunca İnegöl ve çevresini Geyikli Baba'ya vermek istemiş. ‘Malk mülk sultana yaraşır, bizim gibi fakirlere ne gerek’ demiş. Bize bu kapıları

açan gönül zenginliğimizdir ağalar.” İskemledeki üçüncü kişinin sarığı geniş yenli ve beyazdı. İri sarığının altında ağır ağır sallanan başı ona hususi bir heybet katıyordu. “Amenna ve saddakna” dedi, sözüne devam etti. “Ağalar, Bursa'nın fethi Orhan Bey'imize nasip olduysa Hacı Bektaş-ı Veli'nin himmetiyledir. Halkın gönlünü kazandığı gibi yeniçerinin de gönlünü kazanmış. Hacı Bektaş-ı Veli olmasaydı Orhan Bey'imiz yeni bir ordu kuramazdı. Halk bu mübareğe teveccüh ettiğinden olsa gerek kim bilir belki de duasını almak ümidiyle orduya katılmış. Kurulan ordunun manevi babası olmuş, tüyü yeni biten gençlere dua ihsan edip sırtını sıvazlamış. Mübareğin sırtını sıvazladığı cenkte cezbeye gelmiş. Kâfir iki kılıç salladıysa sırtı sıvazlanan beş sallamış.” dedi. Ayakta duranların en şişmanı vaktin geç olduğuna hükmetmiş olacak ki aceleyle kalabalığı yarıp uzaklaştı. Ayaktaki kalabalık birer ikişer dağılınca müritler de serinlik bir yer bulup oturdular. Konuşmak ihtiyacı duymadılar. Umdukları yeşil sarıklı ihtiyara ait birkaç kelime duymaktı. Ümitlerini yitirmemek için daha çok sustular. Takatleri yerine gelsin diye azıklarından çıkardıkları bir iki lokmayı kursaklarından geçirdiler. Gün batmadan Bursa Kalesi'nin yolunu tuttular...

Bundan yine yıllar evvel, bahar bütün şehri sarmıştı, insanların yüzünde çiçekler açıyordu. Koza Han'a giren müritler kırk beton kubbeden oluşan revakların önünde durdular. Üst kattaki dükkânlar ipek ve ipek ürünleri satılması için ayrılmıştı. Gözlerini ipeklerden alamadılar. Sıra sıra dizili ipekleri önce yeşil sarıklı ihtiyarın sakalı zannettiler. Bütün bunların ipek böceğinden değil de yeşil sarıklı ihtiyarın sakalından toplandığına hükmettiler. Han sakinlerine yeşil sarıklı ihtiyarı sordular. Müspet bir cevap alamadılar. Belirsizliğin onları yıprattığını bilmelerine rağmen dile getirmedi. Dile getirmeyi ar saydılar. Kuzeye açılan firuze çinili süslü kapıdan çıktıkları vakit bahar bütün şehri sarmıştı, insanların yüzünde çiçekler açıyordu. İznik-Orhan Gazi yolundan ayrılmanın, ihtiyarı başka yerlerde aramanın bir hata olduğunu fark ettiler. Lakin duydukları hikâyeler ihtiyarın hep başka yerde olduğuna işaret ediyordu. Son bir umut Yeşil Cami'nin yolunu tuttular. Caminin bezekçisini bulurlarsa yeşil sarıklı ihtiyarı da bulabileceklerini düşündüler. Sakalı saz gibi olan mürit, bezekçinin yani Nakkaş Ali Usta'nın ihtiyardan himmet aldığını duymuştu. Okyanus ortasında bir kara parçası görmüşler gibi yüreklerine ferahlık yayıldı. İçlerine sığmayan tarifsiz heyecanla gördükleri herkese Yeşil Cami'yi sordular. Sora sora buldular.

Minaredeki yeşil süslemeleri görünce hayretten ağızları açık kaldı. Önce bir rüyada olduklarını sandılar. Daha sonra yeşil sarıklı ihtiyarın himmet buyurduğunu hatırladılar. Hayret duygusu yerini teslimiyete bıraktı. Caminin giriş kapısı ve pencere kapakları da ahşaptandı. Ahşap işlemeleriyle birlikte mermer işlemlerinin güzelliğini de ihtiyarın kerametine yor-

dular. Şadırvanda dizili duran cemaate önce Nakkaş Ali Usta'yı sordular. Ustanın yakın zamanda öldüğünü duyunca okyanusun ortasında görmüş gibi oldukları kara parçası sulara gömüldü. İnce bir sızı bütün bedenlerini kapladı. Bizans başlıklı iki sütun ortasındaki alçak kapıdan camiye girdiler. Camiye girdikleri vakit dudakları diri olan mürit “İhtiyar” diye bağırdı. Sesi altıgen külahlı minberden taşıp caminin dört bir yanında yankılandı. Öteki mürit hünkâr mahfilinin önünde çocuk gibi ağladı. “Yine geç kaldık” dedi. Ağlamaları hıçkırıklarla bölündü. “Bu eyvanlar, şahnişinler, müezzin mahfilleri, hünkâr mahfilleri ve mihrap işlemleri Nakkaş Ali'nin hünerinden çok ihtiyarın kerametidir. Geç kaldık. Gonca gülleri, karanfilleri, şakayıkları, hatayileri nakış nakış işlemek himmetsiz olacak iş değil. Uzunca bir sap üzerine oturan lotusların kıvrık yaprakları, baharda boy veren çiçeklerin yapraklarından daha canlı. Firuze sapların birleştiği yerde muttasıl duran dört yapraklı çiçekler, bir bahçevanın bağındaki çiçeklerden daha kokulu. Çiniden bir bahçe burası. Solmayacak, dökülmeyecek çiçeklerin bahçesi. Bu bahçeye ne güz gelir ne gazel...” Ağladılar, kuyunun dibinde kimsesiz kalmış gibi ağladılar, ağlamaktan yoruldu. İkinci namazı için cemaat toplanınca aralarına karıştılar. Namazlarını kıldılar. Camiden çıktıklarında yüreklerinde bir ferahlık hissettiler. Ağlamanın verdiği ferahlıktı bu. Kucaklaştılar...

Sakalı saz gibi olan mürit yeşil sarığını düzeltti. Öteki mürit kir atına bindi. Sakalı saz gibi olan mürit atını İznik-Orhangazi yoluna, öteki mürit Bursa Kalesi'ne sürdü. Bir kaybolup bir ortaya çıktılar. Ortaya çıktıkları vakit ay ışığı kavaklara düştü, kavak dipleri alabildiğine kekik koktu. Karanlıkta duvar gibi duran dağların eteğinden atlarını dörtnala sürdüler, uzun yeşil sarıklarının değdiği yerlere yıldız tozları saçtılar.

Bundan yıllar evvel... ■

Kayseri ve Kayseri Arkeoloji Müzesindeki Hitit Dönemine Ait Eserler

Erkan Küp Kayseri Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları; yayınevi olarak araştırma, inceleme, edebiyat, tarih, kültür ve sanat alanında çıkardığı eserler arasına yeni bir eser daha ekleyerek yayın hayatına devam etmektedir. Mustafa Erdoğan'ın araştırma-inceleme konusunda akademik tez çalışması olan "Kayseri ve Kayseri Arkeoloji Müzesindeki Hitit Dönemi'ne Ait Eserler" isimli eserine dergimizin bu sayısında "Kitabiyat" kısmında yer verdik. Erdoğan; medeniyetler şehri olan Kayseri'mizi tarihî bir yönden ele alarak Kayseri'de Eski Çağ döneminde Hitit İmparatorluğu'nun bıraktığı izleri araştırarak tespit ettiği bilgileri bu kitapta

Kayseri'de ve Kayseri Arkeoloji Müzesindeki Hitit Dönemine Ait Eserler

Mustafa Erdoğan

toplamaştır. Anadolu'nun kavşak noktası olan Kayseri, eski çağlarda da bu özelliğini korumuş ve birçok medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Yüzyıllar boyunca geçen zaman diliminde Anadolu top- raklarında kurulan medeniyetler birçok iz bırakmıştır. Geçmişten günümüze kadar geçen süreçte insanlığın izlerini her alanda görmekteyiz.

Anadolu'nun eski çağ tarihinde yapılan incelemeler ve araştırmalarda Kayseri tarihi, en eski zamandan beri her dönemde önemini korumuştur. Kayseri, her köşesi çeşitli uygarlıkların kalıntılarının birbiriyle kucaklaştığı Anadolu'nun en köklü ve en eski yerleşim alanlarından biridir. Bir dönem Anadolu coğrafyasının tek hâkimi olan Hititler, Kayseri ve çevresinde de pek çok tarihî mekânda antik dönemi aydınlatan önemli eserler bırakmıştır.

Bu şekilde Kayseri farklı kavim ve devletlerin kültürel, tarihî izlerini kendi coğrafyasında barındırmaktadır.

Kitap dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde ana başlıkta Kayseri'nin tarihi ve coğrafyası anlatılmıştır. Alt başlıklarda Kayseri şehrinin kuruluş ve gelişim evresi kısmında Hatti, Frig, Hellenistik, Roma, Bizans dönemleri ve Türk akınları anlatılmıştır.

MÖ 2 binlerde Anadolu ve Mezopotamya arasında önemli bir ticaret merkezi olan ve Anadolu'da en eski yazılı belgeler çivi yazılı kil tabletleri barındıran Kültepe-Kaniş detaylı bir şekilde işlenmiştir. Kayseri'ye (Caesarea-Mazaka) ulaşan ticaret yolları ve Eski Çağ'da buradan Anadolu'nun çeşitli yerlerine giden ticaret yollarından bahsedilmiştir.

İkinci bölümde Hitit İmparatorluğu Tarihi ana başlığı altında alt başlıklarla Hititlerin Anadolu'da olduklarına dair arkeolojik kanıtlar, Kayseri'de Hitit izleri, Hitit krallarının kendi dönemlerindeki faaliyetleri ve tarihte ilk uluslararası barış antlaşması olan Kadeş Antlaşması'ndan bahsedilmiştir. Yine aynı bölümde Hitit İmparatorluğu'nun tarihi, saray teşkilatı, idari ve askerî teşkilat, yazı, dil ve edebiyatı, ekonomisi, dini, hukuku, sanatı ve mimarisi konuları işlenmiştir.

Üçüncü bölümde; Kayseri Arkeoloji Müzesi ve Kayseri Kalesi ana başlık altında konu edilmiştir. Bu bölümde ana başlığı takip eden alt başlıklarda Kayseri'de müzecilik tarihi, Kayseri Arkeoloji Müzesinin kuruluşu, tarihî gelişimi ve müzenin günümüzdeki hâlinin tanıtılması amacı ile iç ve dış mekânlarından fotoğraflarla bahsedilmiştir. Kitapta konu ile alakalı olarak Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanlığı

arasında imzalanan 30.04.2012 tarihli protokol ile Kayseri Kalesi'nin iç kısmına yeni bir müze yapılmasının kararlaştırılması, Kayseri Arkeoloji Müzesinin şu anki yeni yerinin 2019 yılının Eylül ayında çalışmalarını bitirilerek Kültür ve Turizm Bakanlığı'na teslim edilmesi hakkında bilgiler verilmiştir. Yine aynı bölümde Kayseri kalesi tarihi, iç kale, dış kale ve günümüzde Kayseri Kalesi içindeki mekânlardan bahsedilmiştir.

Dördüncü bölümde ise Kayseri Arkeoloji Müzesinde bulunan Hitit dönemine ait eserler incelenmiştir. 53 Hitit eserinin müzedeki envanter kayıtlarından ve kaynak incelemelerinden yararlanılarak araştırılması yapılmıştır. Araştırılması yapılan Hitit dönemine ait 53 eserden; 3 tane halka gövdeli kap, 1 tane iri testi, farklı formlara ait 6 tane gaga ağızlı testi, farklı biçimlerde yapılmış 19 tane damga mühür, 9 tane Geç Hitit Dönemi'ne ait Hieroglif Yazılı Kitabe, 2 tane orthostat kabartma, 1 tane sfenks başı, 1 tane aslan başı, 5 tane kolcuklu balta, 2 tane kil tablet ve son olarak da Kayseri ve çevresinde yer alan 4 tane kaya anıtı çalışmada incelenmiştir. Kayseri Arkeoloji Müzesinde bulunan, araştırmada yer alan diğer dönemlere ait 2 adet silindir mühür Asur Ticaret Kolonileri Çağı'na, 1 adet testi, 2 adet maşrapa, 1 sürahi örneği Demir Çağı'na aittir. 3 adet idol Erken Tunç Çağı'na aittir. Araştırmada diğer dönemlerle beraber toplamda 62 adet eserin incelenmesi yapılmıştır. Farklı dönemlerden eserlerin çalışmada yer alması; hem eserler arasında kültürel etkileşimi belirtmek hem de Kayseri Arkeoloji Müzesini tanıtmak amacıyla yapılmıştır. Araştırılması yapılan eserlerin hangi amaçla kullandığı, nasıl yapıldığı, zamanla şekil ve formunun nasıl değiştiği de belirtilmiştir. Bu kısım la alakalı kitap- taki bilgilerden örnek olarak bahsetmek gerekirse: Hitit seramikleri çömlekçi ustaları tarafından çömlekçi çarkında şekillendirilip fırınlarda pişirilerek elde

edilmiştir. Seramik, hamuruna demir, kil, kum, taş ya da pişmiş çömlek kırıkları eklenerek farklı malzemelerden yapılmıştır. Çömlekçi çarklarında seramiklere şekil vermek için kemik, taş ve tahta gibi malzemeler kullanılıyordu. Hitit seramikleri daha çok Kızılırmak kavsi içinde bulunmaktadır. Bu dönem seramikleri; çoğu tek renkli, kırmızı, kahverengi

renkli, motifleri düz, dalgalı şeritli, zikzaklar, içleri taranmış üçgenler, eşkenar dörtgenler ve siluet gövdeli kuşlardan oluşur. Gündelik işlerde kullanılmayan seramikler; madeni kaplar taklit edilerek mezarlara bırakılmıştır. Dar ve uzun boyunlu kaplar, oval ya da küresel tip karınlı, kulplu huni formunda çömlekler; yağ, şarap gibi sıvı maddelerin taşınması

ve depolanmasında kullanılmıştır. Kol biçimli kaplar olan boru şeklinde silindirik uzun gövdeli, halka dipli seramikler kült törenlerinde, içki adaklarında ve libasyon amaçlı kullanılmıştır. Kitapta, Kayseri Arkeoloji Müzesinde teşhirde bulunan, Hitit dönemine ait eserlerin tespiti ve ayrımı yapılarak bu şekilde diğer bölümdeki eserler de ayrıntılı olarak anlatılmıştır. Müze içerisinde eserlerin tespiti ve ayrımı yapıldıktan sonra envanter bilgileri tespit edilmiş olup çeşitli bilgiler elde edilmiştir. Eserlerin envanter numarası, eser adı, tanımı, fotoğrafı, cinsi, çıkış yeri, müzeye getiriliş tarihi, müzeye geliş şekli ve eserlerin ölçüleri tespit edilerek kitapta yer almıştır.

Kayseri Arkeoloji Müzesindeki Hitit dönemine ait eserlerin araştırılması, eserlerin kullanım amaçları, kronolojisi, gelişim evreleri ve eserlerin çeşitliliği kitapta ortaya konulmuştur. Aynı zamanda Kayseri ve çevresinin Anadolu arkeolojisi bakımından Hitit dönemi izleri araştırılarak kitaba eklenmiştir.

Çalışmada Hititlerin Kayseri ve çevresindeki etkileri araştırılarak bilgiler sunulmuş, Hitit eserlerinin incelenmesi yapılarak günümüze kadar ulaşılmış kalıntıları kültürel açıdan irdeleyip gelecek nesillere aktarmak amaçlanmıştır. ■

Kayseri Baklavası

HAZIRLANIŞI

Şeker ve suyu tencereye ilave edip kısık ateşte iyice kaynatın. Kaynarken içine limon suyunu ilave edip iki dakika daha kaynatıp altını kapatın.

Zeytinyağı, limon suyu, sirke ve yumurtaları bir kaba alıp karıştırın.

Karıştırdığınız malzemelere unu ekleyerek yoğurun ve yumuşak bir hamur hazırlayın. Hamurdan 45-50 adet beze çıkartın. Bezelerin üzerini örtüp 30 dakika dinlendirin.

Üzerlerine nişasta serpererek tek tek açın. Aralarına nişasta serpererek hamurları üst üste dizin.

Üstünü örterek 30 dakika dinlendirin. Eritilmiş tereyağı ile tepsiyi yağlayın ve dinlenmiş hamurları oklava ile incecik açarak tepsiye yayın. Her kata eritilmiş tereyağını serpiştirin.

Hamurların yarıdan biraz fazlasını tepsiye yerleştirdikten sonra cevizi serpiştirin.

Kalan yufkaları da aynı şekilde yayın ve kalan tereyağının kalanını en üstüne dökün.

Tepsideki yufkaları üçgen şekilde dilimleyin.

140 derece fırında bir saate yakın pişirin.

Ilık şerbeti yavaş yavaş döküp, soğuyunca servis edin...■

Malzemeler

- 1,5 kilo un
 - 6 adet yumurta
 - 1,5 bardak su
 - 1,5 bardak zeytin yağı
 - ½ çay bardağı limon
 - 6 su bardağı dövülmüş ceviz içi
 - 800 gr tereyağı
 - 1 su bardağı zeytinyağı
- ### Şerbeti için
- 2 kg şeker
 - 1,5 litre su
 - 2 dilim limon
 - 5 su bardağı buğday nişastası

Afiyet olsun...

KENT
ekmek

Sağlıklı bir vücut için

ÇAVDAR
ekmeği

KENT
ekmek

ÇAVDAR
ekmeği

450g e

www.kaytur.com.tr

Instagram Facebook Twitter kayturkayseri

KÜLTÜR SANAT GÜNCESESİ

İki yılı aşkın süredir devam eden Covid-19 salgını tüm hayatımızı adeta felç etmişti. Sağlığın, hayatta kalmanın diğer her şeyin önüne geçtiği ilginç günler yaşandı dünyada. Kısıtlandık, sosyal hayatımızda alışkın olduğumuz normaller neredeyse hayal oldu. Kâbus gibi çöken günlerin ardından, salgının tedirgin edici günlerini geride bıraktık. Evlerimize kapanıp kaldığımız o kara günlerin ardından, günlük güneşlik, özlediğimiz yaz günlerine yeniden kavuştuk. Bayramlar eski bildiğimiz bayramlar gibi geçti. Toplumun her kademesinde bir canlanma yaşıyoruz. Elbette kültür sanat etkinlikleri de özlediğimiz, aradığımız etkinliklerdi. Her ne kadar kısıtlı imkânlar içerisinde bu tür etkinlikleri gerçekleştirmeye çalışsak da, virüs korkusu yaşamadan, maske-mesafe kaygısı gütmeden bir araya gelebilmek hepimizi ayrıca mutlu etti. Uzun süren kısıtlanışlığın ardından serbestçe konsere gitmek, tiyatro izlemek, sergi gezmek hakikaten kıymetini daha iyi anladığımız etkinlikler hâline geldi. Dolayısıyla sağlıkla ilgili kaygılar ortadan kalkınca kalabalıklar coşku ile bir araya gelmeye başladılar. Sanatçılar da izlerçevreleri ile aynı coşku ile bir araya gelebilmenin tadını çıkarıyorlar. Malum olduğu üzere 15 Temmuz 2016'da

hain bir darbe teşebbüsü ile karşı karşıya kalmıştık. 15 Temmuz gecesi, iradesine tasallut eden hainlerin karşısına canını siper ederek çıkan bir halk destanı yazılmıştı. Tehlike geçene kadar günlerce, gecelerce devam eden nöbetlerde birlik ve beraberliğin ne demek olduğunu yakinen idrak ettiğimiz günler yaşamıştık. Nitekim 15 Temmuz tarihi o günden sonra Demokrasi ve Milli Birlik Günü ilan edildi. Millettin iradesine sahip çıkmanın heyecanını hatırladığı bir gün olarak kutlanıyor. Bu yıl virüs engeli ortadan kalktığı için ayrı bir heyecanla meydana buluştuk. Kurban bayramı tatili, yurt dışında yaşayan gurbetçilerimizin izin dönemleri ile bir araya gelince şehrimizde ayrı bir hareketlilik yaşanıyor. Hem 15 Temmuz etkinlikleri hem de gurbetçilerimiz için düzenlenen etkinliklerle şehrin meydanında unutulmaz günler yaşandı.

Şehir Kültür Sanat dergisi de her sayısında yeniden okurla buluşmanın heyecanı ile yayınına devam ediyor. Yaz aylarındaki etkinlikler hâline geldi. Dolayısıyla sağlıkla ilgili kaygılar ortadan kalkınca kalabalıklar coşku ile bir araya gelmeye başladılar. Sanatçılar da izlerçevreleri ile aynı coşku ile bir araya gelebilmenin tadını çıkarıyorlar. Malum olduğu üzere 15 Temmuz 2016'da

BÜYÜKŞEHİR'DEN 15 TEMMUZ PROGRAMI

Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Memduh Büyükkılıç, Kayseri Valisi Gökmen Çiçek ile birlikte KAYMEK tarafından hazırlanan "15 Temmuz Türkiye Aşkına Sanat Sergisi"ni açtı. Başkan Büyükkılıç, "O gece sabahlara kadar nöbet tutan her birinize minnet duyuyorum, teşekkür ediyorum. Kayserili hemşehrilerim, iyi ki varsınız." dedi.

Kayseri Büyükşehir Belediyesi bünyesinde faaliyet gösteren Kayseri Mesleki Eğitim ve Kültür A.Ş. (KAYMEK), 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü etkinlikleri kapsamında "15 Temmuz Türkiye Aşkına Sanat Sergisi"ni tarihî Kayseri Kalesi'nde açtı. Açılış törenine Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Memduh Büyükkılıç'ın yanı sıra Kayseri Valisi Gökmen Çiçek, protokol ve vatandaşlar katıldı.

Kayseri "Biz buradayız, biz bayrağımız için, devletimiz için varız!" dedi

Saygı duruşu ve İstiklal Marşı'nın okunmasıyla başlayan törende konuşan Başkan Büyükkılıç, "15 Temmuz'un 6'ncı yıldönümünde, bu ülkeye ihanet eden şebekeye karşı ay yıldızlı Türk bayrağına, vatanına, milletine, devletine sahip çıkan ülke insanları, en güzel örneği sergilemiştir. O ihanete karşı dimdik durmuştur. Birlik, beraberlik ve dayanışma ile kardeşlik anlayışı içerisinde 200 binin üzerinde Kayserili hemşehrimize 'Biz buradayız, biz bayrağımız için, devletimiz için varız. Sayın Cumhurbaşkanımızın önderliğinde bu ülkeyi ihanet edenlere karşı korumak için varız.' dedi, yakışanı yaptı. Sabahlara kadar nöbet tutan her birinize minnet duyuyorum, teşekkür ediyorum. Kayserili hemşehrilerim, iyi ki varsınız!" dedi.

Başkan Büyükkılıç, 15 Temmuz hain darbe girişiminin 6'ncı yılı olduğunu belirterek, komiser yardımcılarını Cennet Yiğit ve Kübra Doğanay'ın da aralarında olduğu 251 şehide Allah'tan rahmet diledi.

15 TEMMUZ TÜRKİYE AŞKINA SANAT SERGİSİ

Kayseri Büyükşehir Belediyesi bünyesinde faaliyet gösteren Kayseri Mesleki Eğitim ve Kültür A.Ş. (KAYMEK), 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü etkinlikleri kapsamında "15 Temmuz Türkiye Aşkına Sanat Sergisi"ni açtı. Büyükşehir'in "15 Temmuz Türkiye Aşkına Sanat Sergisi" 23 el sanatı branşında 60 adet sanat eseri ile 15 Temmuz destanını anlattı.

Büyükşehir Belediyesi her yıl olduğu gibi bu yıl da 15 Temmuz ruhunu tüm Kayseri'de yaşatan etkinliklere imza attı. Büyükşehir KAYMEK A.Ş. 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü etkinlikleri kapsamında, tarihî Kayseri Kalesi'nde, birlik ve beraberlik içerisinde verilen onurlu bir mücadele olan 15 Temmuz Destanı'nı anlatan "15 Temmuz Türkiye Aşkına Sanat Sergisi" isimli anlamlı bir çalışma düzenledi.

15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü resmi programı içerisinde yer alan özel sergide, KAYMEK öğretmenlerinin ve ilçe sosyal yaşam merkezlerinde el sanatları eğitimi alan kursiyerlerin 23 el sanatı branşında

icra ettikleri 60 adet sanat eseri yer aldı.

Sergide, diorama ve hazır giyim teknikleriyle çalışılmış ve 15 Temmuz'un büyük kahramanı olan şehit Ömer Halisdemir'in silueti ile 251 şehidin isminin ve resminin yer aldığı Türkiye haritası ve birbirinden kıymetli daha birçok eser 15 Temmuz destanını anlattı.

Sergide yer alan 60 sanat eseri, Kumaş Boyama, Alüminyum Kabartma, Ahşap Yakma, Makine Nakışı, Maraş İşi, Kâğıt Rölyef, Kâğıt Telkâri, Kırkyama, Dekoratif Macun Uygulama, Diorama, Çini Boyama, Cam Altı Boyama, Seramik Şekillendirme, Hazır Giyim, Alüminyum Folyo, Dekoratif El Sanatları, İğne Oyası, Akriik Boyama, Hüs-n-i Hat, Filografi, Tel Sarma, Kurdele Nakışı ve Ev Tekstili el sanatları branşlarında hazırlandı.

Ayrıca ziyaretçiler sergi içerisinde açılan "KAYMEK'te Öğreniyorum" standında uygulamalı olarak ebru sanatı yaptılar.

AVRUPA'DAKİ TÜRKLER KAYSERİ BÜYÜKŞEHİR'İN ÇOŞKULU FESTİVALİ İLE KAYSERİ'DE BULUŞTU

Tarihî Kayseri Kalesi Kültür ve Sanat Merkezi'nde gerçekleşen açılış törenine Başkan Büyükkılıç'ın yanı sıra Kayseri Valisi Gökmen Çiçek, milletvekilleri, bürokratlar ve sivil toplum kuruluşları katıldı.

Gurbetçiler, tarihi kaleye asılan "Yurtdışında yaşayan vatandaşlarımız memleketinize hoş geldiniz" pankartları ile karşılandı. Mehteran marşları ile başlayan etkinlik, saygı duruşunda bulunulması ve İstiklal Marşı'nın okunmasıyla devam etti.

Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Memduh Büyükkılıç, açılış töreninde yaptığı konuşmada, festival havasında bir etkinlik olduğunu belirterek, eniştesinin de Almanya'ya ilk giden kişilerden olduğunu, bu şekilde binlerce örneğin yer aldığını ifade etti. Başkan Büyükkılıç, geçtiğimiz aylarda yaptığı Hollanda ziyaretinden bahsederek, Yozgatlı, Sivaslı, Nevşehirli, Niğdeli, Adanalı, Kahramanmaraşlı hemşehrileri ile görüştüğünü, gurbetçileri çevredeki tüm iller ile birlikte bir cazibe merkezi olarak Kayseri'de buluşturduklarını vurguladı.

Saat kulesi, irtibat bürosu oldu

Vali Çiçek, Başkan Büyükkılıç'ı da kürsüye davet ederek, özel olarak tasarlanmış Osmanlı kıyafetleri giyen personel uygulaması başlattığı için Büyükkılıç'a teşekkür etti. Başkan Büyükkılıç da Abdulhamid Han hazretleri zamanında yapılan Saat Kulesi'nin altını yurtdışındaki vatandaşlar için irtibat bürosu olarak düzenledikleri müjdesini verdi.

"Valimize ve belediye başkanımıza çok teşekkür ediyoruz."

Kültür ve Turizm Bakanlığı Yurtdışı Türkler ve Akraba Toplulukları Başkanı Abdullah Eren, Başkanlığın 2010 yılında kurulduğundan ve 12 yaşında bir kurum olduklarından bahsederek yaptıkları çalışmalar ve faaliyetler hakkında bilgiler verdi. Kayseri Ticaret Odası Başkanı Ömer Gülsoy da ticaret şehri Kayseri'nin medeniyet, hayırseverlik, gastronomi, turizm ve gurbetçi dostu şehir olduğunu söyleyerek, gurbetçilere fırsat buldukça anavatanlarına gelmeleri tavsiyesinde bulundu.

Avrupa Kayserililer Birliği Genel Başkanı Muzaffer Polat ise dernek hakkında bilgi vererek Kayseri sevdalıları olarak 2013 yılında derneği kurduklarını, Avrupa'da 5 teşkilat, Almanya'da 8 şube açtıklarını ve 3 bine yakın üyeleri olduğunu ifade etti.

Başkan ile vali, katmer pişirdi, msket oynadı

Konuşmaların ardından protokol tarafından, kale içerisinde KAYMEK'in hazırladığı, 1970'li, 1980'li, 1990'lı yıllarda sokaklarda oynanan çocuk oyunlarını sanatsal olarak yansıtan "70'ler 80'ler 90'lar Sokakta Oynuyor Çocuklar" isimli sergi ve "Sıladan Gurbete Fotoğraf Sergisi"nin açılışı yapıldı. Sergileri ilgiyle gezen Başkan Büyükkılıç ile Vali Çiçek, futbol ve msket oynayıp katmer ve bazlama pişirerek gurbetçilere ikram etti.

Spor A.Ş. tarafından hazırlanan sportif faaliyetleri de gezen protokol, miniklerin oyunlarına ortak oldu.

İlçe stantlarında yöresel ürünler tanıtıldı

Kale içerisinde etkinlik kapsamında tüm ilçeler tarafından stantlar açılarak yöresel ürünler tanıtıldı. Vali Çiçek ile Başkan Büyükkılıç, protokol ile birlikte ilçe belediye stantlarını da gezerek baldan kabak çekirdeğine, kayısıdan cıvıklıya kadar ikram edilen ürünleri tattı.

KAYMEK'le Öğreniyorum isimli ebru ve bebek yapımı etkinlikleri, Robotik Kodlama, Akıl Oyunları ve Geleneksel El Sanatları stantları, özel olarak tasarlanmış Osmanlı kıyafetleriyle tarihe uzanan fotoğraf çekim alanı, Sırdaşın Olayım standı ile yüz boyama etkinlikleri de düzenlendi.

GURBETÇİLER KÜLTÜR TURLARI İLE KAYSERİ'Yİ KEŞFEDİYOR

13-31 Temmuz Avrupa'daki Türkler Kayseri Buluşması programı ile kültür sanat faaliyetlerine bir yenisini daha ekledi. Avrupa'daki Türkler Kayseri Buluşması etkinliği kapsamında gurbetçi vatandaşlara yönelik, Koramaz Vadisi ve Kültepe Kaniş Karum'a kültür gezisi düzenlendi. Tamen ücretsiz olan gezilerde gurbetçilere Kayserililer de eşlik ederken, gurbetçiler UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi'nde yer alan doğa harikası Koramaz Vadisi'ni ve Kayseri tarihini 6 bin yıl önceye dayandıran belgelerin gün ışığına çıkarıldığı Kültepe Kaniş-Karum ören yerini gezdiler.

Kültür gezileri düzenleniyor

Çok zengin bir tarihe sahip olan Kayseri'nin bu zengin kültür değerlerinden Cumhuriyet Meydanı ve yakın çevresinde bulunan tarihî mekânları gurbetçilere tanıtmak üzere Büyükşehir Belediyesi tarafından "Kültür Yolu" projesi kapsamında gezi de düzenlendi.

Katılımcılar, dünyanın en önemli kültür varlıklarından birisi olan Gevher Nesibe tıp kompleksinden başlayan kültür yolu gezisinde Cumhuriyet Meydanı'ndan geçip Yoğunburç'a, tarihî Kayseri Lisesi'ne ve Kayseri Mahallesi'ne ulaşan bir tarihî yolculuk yaptı.

Gurbetçi vatandaşlar, böylesi anlamlı ve güzel organizasyonu hazırlayan, başta Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Memduh Büyükkılıç olmak üzere emeği geçen herkese teşekkür ettiler.

Öte yandan 13-31 Temmuz tarihleri ara-

sında, yurt dışından gelen vatandaşlarla tüm Kayserilileri buluşturan festival gibi etkinlikte, birbirinden ünlü sanatçıların verdiği konserlerin yanı sıra mehteran gösterileri, çocuk tiyatroları, yarışmalar, spor etkinlikleri, dinletiler, söyleşiler gibi faaliyetler yer aldı.

Çok özel sergi ve stantlar büyük ilgi görüyor

Ayrıca KAYMEK tarafından birçok etkinlik de tarihî Kayseri Kalesi Kültür ve Sanat Merkezi içerisinde yapıldı. Bu kapsamda şenlikte, 1970'li, 1980'li, 1990'lı yıllarda sokaklarda oynanan çocuk oyunlarını sanatsal olarak yansıtan "70'ler 80'ler 90'lar Sokakta Oynuyor Çocuklar" isimli sergi, Sıladan Gurbete Fotoğraf Sergisi, KAYMEK'le Öğreniyorum isimli ebru ve bebek yapımı etkinlikleri, Robotik Kodlama, Akıl Oyunları ve Geleneksel El Sanatları stantları, özel olarak tasarlanmış Osmanlı kıyafetleriyle tarihe uzanan fotoğraf çekim alanı, Sırdaşın Olayım standı ile yüz boyama etkinlikleri de düzenlendi.

BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ 6'NCI HİKÂYE YARIŞMASI'NIN KAZANANLARI BELLİ OLDU

Kayseri Büyükşehir Belediyesi tarafından her yıl geleneksel olarak düzenlenen ve bu yıl altıncısı gerçekleştirilen hikâye yarışmasının sonuçları açıklandı. Yarışmada birinciliği "Bir Çift Göz" adlı hikâyesi ile Emine Ecran Çeliksü kazandı.

Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Memduh Büyükkılıç yönetimindeki Büyükşehir Belediyesi, örnek şehircilik hizmetlerinin yanı sıra, kültür ve sanat faaliyetleri kapsamında önemli çalışmalar yaparken, geleneksel hale gelen ve altıncısı düzenlenen "Hikâye Yarışması" ile kültür, sanat ve edebiyat alanında dikkat çekiyor.

773 HİKÂYE KATILDI

Kayseri Büyükşehir Belediyesi tarafından okur-yazarlığa destek olmak ve teşvik etmek adına altıncısı düzenlenen hikâye yarışmasına 773 hikâye katıldı. Ön jüri tarafından gözden geçirilip sayısı 59'a düşürülen hikâyelerin; alanında söz sahibi kalemlerden oluşan seçici kurul üyeleri, Erciyes Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Atabey Kılıç, Prof. Dr. Abdullah Harmancı, Yazar Necip Tosun, Yazar Cemal Şakar, Yazar Güray Süngü, Yazar Hüda verdi Aydoğdu ve Yazar Mustafa İbakorkmaz tarafından değerlendirme ve derecelendirmesi yapıldı.

Yarışmanın sonucu jüri üyelerinin de katıldığı toplantı ile duyuruldu. Kayseri Lisesi Milli Mücadele Müzesi'nde gerçekleşen toplantıda, kazananları Erciyes Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Atabey Kılıç açıkladı.

Kayseri Büyükşehir Belediyesi tarafından düzenli olarak tertip edilen hikâye yarışmasının altıncısının sonuçlandığını belirten Prof. Dr. Atabey Kılıç, "2017 yılında başlayan ve hiç ara vermeden süregelen bir yarışma hikâyemiz var. Kayseri Büyükşehir Belediyesi, özellikle son dönemde Memduh Başkan'ımızın destekleri ile bu güzel faaliyeti devam ettiriyor ve Türkiye'de de ses getiren bir

faaliyet olduğunu söyleyebiliriz. Hem düzenli olması hem de her yarışma sonunda seçilen yaklaşık 30-40 kadar hikâyenin aynı sene içerisinde kitap olarak basılıyor olması önemli bir özellik. Kazananları tebrik ediyorum." diye konuştu.

Prof. Dr. Kılıç, bu zamana kadar 10 binin üzerinde hikâyenin başvurduğunu ve jüri olarak değerlendirmeye aldıklarını ifade etti.

İŞTE 6. HİKÂYE YARIŞMASININ KAZANANLARI

Jürinin titiz bir çalışma yürüttüğünü kaydeden ve yarışma sonuçlarını açıklayan Prof. Dr. Kılıç, birinciliği "Bir Çift Göz" adlı hikâyesi ile Emine Ecran Çeliksü'nün kazandığını, Şebnem Özkoroğlu'nun "Her Şey Döner" adlı hikâyesiyle ikinci, Elif Kesikoğlu'nun da "Hatırlamak ya da Gömlek Değişimi" adlı hikâyesiyle üçüncülüğü elde ettiğini belirtti.

Öte yandan, Ali Söyler "Cümle Fanist" isimli hikâyesiyle dördüncü, Fatih Alibaz Dursun "Pederin Evi" isimli hikâyesiyle beşinci, İrem Nisa Öz de "Yük" adlı hikâyesiyle altıncı olarak mansiyon elde etti.

18 BİN TL'LİK ÖDÜL DAĞITILACAK, HİKÂYE KİTAP OLARAK BASILACAK

Ödüllü hikâye yarışmasında, birinciye 6 bin, ikinciye 5 bin, üçüncüye 4 bin ve üç adet mansiyon ödülü olarak 1000'er TL olmak üzere toplam 18 bin TL, hikâye dünyasına gönül vermiş yarışmacılara destek ve teşvik için sunulacak. Ayrıca yarışmada dereceye giren hikâyeler ile jüri tarafından seçilen hikâyeler, Büyükşehir Belediyesi tarafından kitap haline getirilerek ücretsiz dağıtılırken, böylelikle Kayseri Büyükşehir Belediyesi benzer yarışmalara göre farkını bir kez daha göstermiş oluyor.

BÜYÜKŞEHİR'İN 5'İNCİ ŞİİR YARIŞMASI "DADALOĞLU" TEMALI YAPILACAK

Büyükşehir Belediyesi, kültür sanat alanında da vatandaşlardan yoğun ilgi gören ve beğeni toplayan etkinliklerine, 5'incisini düzenlediği Şiir Yarışması ile devam ediyor.

Kayseri'de kültür sanat faaliyetlerine hız kesmeden devam ettiklerini vurgulayan Başkan Büyükkılıç, konu ile ilgili yaptığı açıklamada, "Başta gençlerimiz olmak üzere hemşehrilerimizin düzenlediğimiz etkinlik, faaliyet ve yarışmalara olan ilgisi bizleri bu konuda daha çok motive ediyor ve bizler de daha fazlası için gayret gösteriyoruz." dedi.

Büyükkılıç; Büyükşehir Belediyesi tarafından her yıl geleneksel olarak düzenlenen Şiir Yarışması'nın bu yıl beşincisinin gerçekleştirileceğini belirterek, "Dadaloğlu teması ile düzenleyeceğimiz beşinci şiir yarışmamızın başvuruları 20 Haziran Pazartesi günü başlıyor. Şiir yarışmamızın konusunu ise 'gurbet' olarak belirledik. Edebiyata gönül vermiş şiir âşıklarını yarışmamıza katılmaya davet ediyorum." ifadelerini kullandı.

Son katılım tarihi 23 Eylül 2022 Cuma olan 5'inci Dadaloğlu Şiir Yarışması'nda, birinci, ikinci ve üçüncü ile 3 adet mansiyon derecesini, Kayseri Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter Yardımcısı Serdar Öztürk, Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanı Salih Özgöncü, Prof. Dr. Mehmet Narlı, Prof. Dr. Nurullah Genç, Prof. Dr. Ömür Ceylan, Ali Günvar, Ali Ural, Hayati İnanç, Vedat Ali Tok ve Yavuz Bülent Bakiler'in yer alacağı seçici kurul belirleyecek. Yapılacak titiz değerlendirme sonucunda belirlenecek birincilik derecesi için ödül 6 bin TL, ikincilik derecesi için 5 bin TL, üçüncülük derecesi için ise 4 bin TL olurken, 3 katılımcı da 1000'er TL mansiyon ödülü almaya hak kazanacak.

BÜYÜKŞEHİR, GEÇMİŞ DEĞERLERİ, GENÇLERLE BULUŞTURUYOR

Büyükşehir Belediyesi, gençlere yönelik düzenlediği yarışmalarda hem geçmiş değerlere vefa gösteriyor hem de gençlerin geleceğine yatırım yapıyor. Bu kapsamda, Büyükşehir Belediyesi şiir yarışmalarının birincisi Âşık Seyrani, ikincisi Yaman Dede, üçüncüsü Kadı Burhaneddin ve dördüncüsü ise Ahmet Remzi Akyürek anısına düzenlenmişti.

Başkan Büyükkılıç, Şehre Kazandırılan 4 Adet Kütüphane ve 3 Adet Teknoloji Atölyesi Açılış Törenine Katıldı

Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Memduh Büyükkılıç, AK Parti Yerel Yönetimlerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Mehmet Özhasseki, Vali Gökmen Çiçek ve şehir protokolü ile birlikte Melikgazi Belediyesi tarafından şehre kazandırılan Akıl Küpü Çalışma İstasyonu ile birlikte 4 kütüphane ve 3 teknoloji atölyesinin açılış törenine katıldı. Başkan Büyükkılıç, "Hizmeti ayağa götürme anlayışımızla, ilçelerimizle dayanışma içerisinde çalışmalarımızı sürdüreceğiz" dedi.

Açılış töreninde konuşan Başkan Büyükkılıç, Kayseri'de birliğin, beraberliğin ve dayanışmanın en güzel örneklerini yaşadıklarını ifade ederek, "hizmeti ayağa götürme" anlayışı içerisinde hep birlikte daima çalışacaklarını dile getirdi.

Başkan Büyükkılıç, konuşmasına şöyle devam etti:

"Hizmeti ayağa götürme anlayışı ile ilçelerimizle, dayanışma içerisinde çalışmalarını sürdürüyoruz. Önceden de modern belediyeçilik anlayışı sergileyen, bunun yanında kamu kurum kuruluşlarıyla yerel yönetimlerin, sivil toplum örgütlerinin dayanışmasının Allah'a şükürler olsun en güzel örneklerini sergileyen bir şehirdir. Bu uyum kültürünün zenginleştirerek, kazandırılarak daha da ileri taşınması adına bu çalışmalarını yapmamız gerektiğini buradan paylaşmak istiyorum. Tabii ki Kayseri'mizde altyapı hizmetleri bitince bu konularla ilgili çalışmalar yapılması gerektiğinin hepimiz farkındayız. Bu anlam içerisinde zaman zaman kültürel, sportif, turizm, eğitim açısından eksiklerimiz varsa, yeni gelişmelere katkı sağlamamız gerekiyorsa, hizmeti ayağa götürme anlayışı içerisinde, bu bizim görevimiz değildir mantığını bir kenara bırakıp, her konu bizim konumuzdur anlayışı içerisinde çalışmalarını sürdürmeye devam edeceğiz."

BÜYÜKKILIC, "16 İLÇEMİZLE DAİMA DAYANIŞMA İÇERİSİNDEYİZ"

Melikgazi ve Kocasinan ilçelerinin şehrin amiral gemileri olduğunu belirten Büyükkılıç, 16 ilçeye dayanışma içerisinde olduklarını ve taşrada da aynı şekilde çalışmalar sürdürdüklerini ifade ederek, "Melikgazimiz, Kocasinanımız tabii ki gelişen şehrimizin en önemli amiral gemileri ama bunun yanında 16 ilçe belediyemizle dayanışma içerisinde taşrayı imar ediyoruz. Oralarda da sportif ve kültürel çalışmalar yapıyoruz. Bu konuda Haseki Bakanımızın zamanında yapmış olduğu kadın gençlik merkezleriyle adeta modern belediyeçiliğin örnekleri sergilendi. Her ilçeye gittiğimizde bunu rahatlıkla görebiliyoruz. Bizlerde bu zenginliklere daha da zenginlik katma suretiyle bu çalışmalarını yapıyoruz. Kayseri'yi kütüphaneler şehri, müzeler şehri yapma suretiyle bu çalışmalarına her türlü desteği sağlıyoruz. Dayanışma içerisinde bu zenginlikleri kazandırıyoruz. Yapılan bu değerli ve anlamlı çalışmadan dolayı değerli başkanımıza ve kıymetli ekibine yeniden teşekkür ediyorum. Sağ olun. Var olun. Allah'a emanet olun" diye konuştu.

Programda konuşan AK Parti Yerel Yönetimlerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Mehmet Özhasseki, "Bugün burada Melikgazi Belediyesi tarafından gerçekleştirilen 7 tesisinin şehrimize hayırlı olmasını Cenabı Allah'tan niyaz ediyorum. Sağ olsunlar belediye başkanlarımız o kadar çok hizmet yapıyorlar ki, bir taraftan kendi üstlerine düşen görevlerini hakkıyla ifa ediyorlar, şehrin altyapısıyla, üstyapısıyla uğraşıyorlar. Park yapıyorlar, bahçe yapıyorlar, okul yapıyorlar. Bir taraftan da gördüğümüz gibi akıl küpü adı verdikleri teknoloji atölyeleri ve kütüphaneler yapıyorlar. Bundan sonra da daha çok kültür sanat eğitim faaliyetleri ile de daha çok ilgilenmeye devam edecekler" dedi.

ÂŞIK SEYRANI İÇİN "UNESCO" VURGUSU

Develi Belediyesi tarafından Mustafa Aksu Kültür Merkezi'nde gerçekleşen kongreye Başkan Büyükkılıç'ın yanı sıra Develi Kaymakamı Sinan Aslan, Develi Belediye

Başkanı Mehmet Cabbar, Erciyes Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mustafa Çalı, Kayseri Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Kurtuluş Karamustafa, Abdullah Gül Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Cengiz Yılmaz, Kayseri İl Kültür ve Turizm Müdürü Şükrü Dursun ve yurt dışı ile yurt içinden gelen 100'ün üzerinde bilim insanı katıldı. Saygı duruşu ve İstiklal Marşı'nın okunmasıyla başlayan programda Develi tanıtım filmi izletildi.

"Âşık Seyrani'yi UNESCO'ya taşıyacak çalışmalar yapmak bizim için önemlidir"

Âşık Seyrani'yi UNESCO'ya taşıyacak çalışmaların önemine işaret eden Dr. Büyükkılıç, "Âşık Seyrani denince doğruluk, dürüstlük, hak ve hakikat gelir, halk şairi olarak anılır, bilinir. Çekinmemiş, hiçbir zaman eğilmemiş, hak ve hakikati söylemiş. Dadaloğlu, Yunus Emre ne kadar değerliyse Seyrani de bir o kadar önemlidir. Yunus Emre ne kadar ulusal ve uluslararası paylaşıldıysa, Âşık Seyrani'yi de UNESCO'ya taşıyacak çalışmalar yapmak bizim için önemlidir. Gastronomi, Koramaz Vadisi, Sultan Sazlığı gibi Âşık Seyrani'nin de uluslararası boyuta taşınması hepimiz için önemlidir. Burada yapılacak kongre ile Seyrani'mizi uluslararası boyutta UNESCO'nun değerleri arasına alacağız, Belki bir UNESCO ilanı ile Seyrani yılı da böylece çıkmış olacak." ifadelerini kullandı.

Develi Belediye Başkanı Mehmet Cabbar ise kongreye desteklerinden dolayı başta Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Memduh Büyükkılıç olmak üzere emeği geçenlere teşekkür ederek geleneksel hâle getirdikleri kongrede 100'ün üzerinde akademisyenin bildirimlerini sunacağını söyledi. Develi Kaymakamı Sinan Aslan da bilim insanlarının hazırlayacağı bildirimlerinin kitaplaşacağını belirtti.

Erciyes Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mustafa Çalı Âşık Seyrani'nin edebiyat dünyasında önemli bir konumda olduğunu söyleyerek, kongrenin başarılı geçmesini temenni ederken, Kayseri Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Kurtuluş Karamustafa da bilim dünyası ve Develi açısından kongrenin hayırlara vesile olmasını diledi. Abdullah Gül Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Cengiz Yılmaz ise yaptığı konuşmada, çok önemli, faydalı bir kongre olacağını söyledi. Konuşmaların ardından plaket takdimi yapılırken, kongre kapsamında Kayseri Olgunlaşma Enstitüsü tarafından hazırlanan Ahilik ve Selçuklu Kıyafetleri Sahne Sunumu ve Bayırbucağ Türkmenlerinden sanatçı Adil Şan konseri gerçekleştirildi.

KARDEŞ ŞEHİR MOSTAR'DA EBRU ATÖLYE ÇALIŞMASI

Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı Dr.

Memduh Büyükkılıç öncülüğünde sosyal belediyeçilik anlayışını sürdüren Büyükşehir Belediyesi, KAYMEK Mostar ve Mostar Yunus Emre Enstitüsü işbirliğinde, Mostar Dzamal Bijedic Üniversitesi İç Mimarlık Fakültesi'nin yetenekli öğrencileriyle Ebru atölye çalışması gerçekleştirdi.

Ebru atölye çalışması kapsamında, Mostar Dzamal Bijedic Üniversitesi İç Mimarlık Fakültesi'nin öğrencileri ebru yapımı için ne tür malzemeler kullanıldığını uygulamalı öğrenirken, atölye çalışmalarında geleneksel sanatımız olan ebru hakkında bilgiler de verildi.

BAŞKAN BÜYÜKKILIÇ KAYMEK YAZ KURSLARINDA ÖĞRENCİLERLE BULUŞTU

Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Memduh Büyükkılıç, KAYMEK yaz kursları kapsamında kurs gören gençlerle bir araya geldi. “Genç dostu” belediye olarak her zaman gençlere sunulan hizmetlerin çok önemli olduğunu ifade eden Başkan Büyükkılıç, yaptığı ziyarette gençlerle sohbet etti. Başkan Dr. Büyükkılıç konuşmasında, KAYMEK’in gurur kaynağı bir kuruluş olduğunu ve başarıdan başarıya koştuğunu ifade etti.

“Genç dostu şehir olarak cumhurbaşkanımızın elinden ödül aldık”

Kayseri’nin otuz Büyükşehir içerisinde yatırıma en çok pay ayıran şehir olduğunu söyleyen Büyükkılıç, kaynakların her yerde aynı olduğunu ama önemli olanın kaynakların yönetimi olduğunu belirtti. Başkan Büyükkılıç, yaz kursları kapsamında kurs gören gençlerle yakından ilgilenerek sınıfları da ziyaret etti.

8 BİN 300 KİŞİYE EĞİTİM HİZMETİ

Şehir merkezinde ve tüm ilçelerdeki onlarca tesisle hizmetlerini yürüten, şehirde yenilikçi eğitim ve kursların adresi olan KAYMEK, yaz okullarında hemen her alanda eğitim ve öğretim faaliyetlerini tüm hızıyla sürdürüyor.

4 Temmuz’da başlayan Yaz Okulu 26 Ağustos’ta sona erecek

Sanat ve Mesleki Eğitim Kurs Merkezlerinde 8 farklı tesiste sanatsal, mesleki ve kişisel gelişim kursları düzenleyen KAYMEK’in Kayseri’deki öğrencilerin akademik, sosyal, sportif, sanatsal ve kültürel gelişimlerine katkı sunacak etkinliklerle dolu yaz okulu, 4 Temmuz’da başlayıp 26 Ağustos’ta sona eriyor.

18 farklı alanda, 8’i yeni olmak üzere 50 farklı branşta kurs

KAYMEK aracılığı ile 18 farklı alanda; Çocukta Beslenme Eğitimi, Çocuklar İçin Resim Sanat Eğitimi, İşaret Dili Jargon

Eğitimi, Kayseri Turizmi Tanıtım Kursu, Seyahat İşletmeciliği Geliştirme ve Uyum Eğitimi, Meddata Hastane Otomasyon Sistemi Eğitimi ve Ön Büro Elemanı Kursu gibi 8’i yeni olmak üzere 50 farklı branşta kurs düzenleniyor. Kursların sonunda katılımcılara MEB onaylı sertifika veya KAYMEK Katılım Belgesi verilecek. Ayrıca Sanat ve Mesleki Eğitim Kurslarına katılan kursiyerler için sergiler ve seminerler gibi sanatsal ve kültürel etkinliklere de yer verilecek.

Sınavlara hazırlık kursları da yer alıyor

KAYMEK, Gençlik Merkezlerindeki yaz okullarında 11 tesisle hizmet veriyor. 8. Sınıfa geçmiş olan öğrencilere LGS’ye hazırlık kapsamında müfredata uygun bir şekilde Türkçe ve Matematik derslerini sunarak öğrencilerin dönem içerisindeki hazır bulunuşluklarını destekleyen KAYMEK; 12. sınıfa geçmiş veya lise mezunu olan öğrencilere, YKS’ye hazırlık kapsamında müfredata uygun bir şekilde hızlandırılmış Türkçe ve Matematik dersleri vererek öğrencilerin sınav için ön hazırlıklarına destek veriyor.

Milli ve manevi yönden güçlü, topluma faydalı, erdemli bireyler yetiştirilecek

8-14 yaş grubundaki gençlere Kur’an-ı Kerim ve Değerler Eğitimi de verilerek milli ve manevi yönden güçlü; vatan, millet ve tarih şuuru gelişmiş, topluma faydalı, erdemli bireyler yetiştirilmesi hedeflenen kurslarda ayrıca Tarih Okumaları, Türk İslam Bilginleri, Robotik Kodlama ve Akıl Oyunları dersleri sunularak motivasyona dayalı öğrenim gerçekleştirmeleri sağlanıyor. LGS, YKS hazırlık kurslarında ve 8-14 yaş grubu kurslarında eğitim gören bütün öğrencilere her hafta bir etkinlik yapılarak onların renkli ve verimli bir yaz geçirmeleri sağlanıyor. Bilim Merkezi Gezisi ile öğrenciler bilime ve bilimsel gelişmelere ilgi duyarken; doğa yürüyüşü ile ekolojik denge, doğal yaşam ve doğanın insan dâhil bütün canlılar için önemi kavratılarak gençlerin doğaya sahip çıkması hedefleniyor. Sinema etkinliği ile keyifli vakit geçiren öğrenciler, seçilen özel filmler ile iyiye, güzele ve doğruya yönlendirilirken kültür gezisi ile tarihini, kökünü, kültürünü tanıyor, buz pateni ve yüzme etkinlikleri ile hem eğleniyor hem de derslere motive oluyor. Kişisel Gelişim, Sanatsal ve Mesleki eğitim çerçevesinde, LGS hazırlık ile 8-14 yaş grubundaki öğrencilere Taş Boyama, Ahşap Boyama, Kukla Yapımı ve Bebek Yapımı gibi sanatsal dersler de verilerek onların sanatsal ve psikomotor gelişimleri destekleniyor.

KAYMEK, İlçe Halk Eğitim Müdürlükleri ve İlçe Müftülükleri ile işbirliği içerisinde yaz okulu faaliyetlerini yürütüyor.

Gençlerin hayatına yön verecek seminerler

Gençlerin hayatına yön verecek seminerler de düzenleyen KAYMEK, öğrencilerin sadece eğitim hayatına değil kişisel gelişimlerine ve toplumsal faydaya da önem vererek, kurum ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde düzenlediği seminerlerle gençlerin hayatına yön vermeyi amaçlıyor. Temizlik ve sağlık alanındaki sorumlulukların öğrencilere aktarılması ve sağlıklı nesiller için Kızılay Toplum Merkezi tarafından öğrencilere Hijyen Semineri, Yeşilay tarafından Sigara ile Mücadele Semineri, Kayseri İl Emniyet Müdürlüğü tarafından Bağımlılıkla Mücadele Semineri verilirken Diyanet İşleri Başkanlığı’na bağlı olan Dini Yüksek İhtisas Merkezi ile işbirliği çerçevesinde öğrencilere “Değerler Eğitimi” konulu seminerler de düzenleniyor. Spor A.Ş.’nin verdiği diyetisyen desteğiyle Sağlıklı Yaşam Seminerleri yapılıyor. Büyükşehir Belediyesi İtfaiye Daire Başkanlığı Eğitim Şube Müdürlüğü de olası yangınların sebepleri ve yangına karşı alınması gereken önlemlere yönelik Yangın Önleme ve Söndürme Tatbikatları gerçekleştiriyor.

İlçelerde de yaz okulu faaliyetleri tam gaz

KAYMEK tarafından şehir merkezinde olduğu kadar ilçelerde de yaz okulu faaliyetleri yapılıyor. Bu kapsamda bütün ilçelerde bulunan 15 İlçe Sosyal Yaşam Merkezinde gerçekleşen yaz okulunda, 28 farklı branşta kurs düzenleniyor. LGS ve YKS hazırlık öğrencilerine hızlandırılmış Türkçe ve Matematik dersleri verilerek öğrencilerin sınav başarı düzeylerinin artırılması hedefleniyor. 8-14 yaş grubuna ise Kur’an-ı Kerim, Temel Dini Bilgiler ve Değerler Eğitimi veriliyor. Ayrıca tesis imkânları dâhilinde bütün öğrencilere yönelik Robotik Kodlama ve Akıl Oyunları dersleri veriliyor. Futbol, Yüzme, Jimnastik, Tenis,

Oyun Salonu Etkinlikleri, Parkur Yarışları, Okçuluk, Voleybol, Basketbol, Badminton ve Kick Box gibi sportif faaliyetler; Resim, Ebru, Takı Tasarım, Bağlama, Gitar, Keman ve Halk Oyunları gibi sanatsal faaliyetler; kültür, tarih ve bilim gezileri ile doğa yürüyüşleri gibi sosyal ve kültürel etkinlikler düzenlenerek öğrenciler eğlendirilmek suretiyle eğitiliyor.

Pek çok alanda Kayserililerin eğitim, kültür ve sanat ihtiyacına cevap veren ve hizmet yelpazesini her geçen yıl zenginleştiren KAYMEK; Sanat ve Mesleki Eğitim Kurs Merkezlerinde 2 bin 300, Gençlik Merkezlerinde 3 bin ve İlçe Sosyal Yaşam Merkezlerinde ise 3 bin olmak üzere yaz okullarında toplamda 8 bin 300 kişiye eğitim hizmeti sunuyor.

BİLGİ YARIŞMASINDA FİNAL HEYECANI

KAYMEK A.Ş. gençlere yönelik eğitim ve kültür sanat faaliyetlerine verilen önem doğrultusunda ilgi gören çalışmalarını sürdürüyor. KAYMEK A.Ş. bu kapsamda düzenlediği KAYMEK Gençlik Merkezleri Bilgi Yarışması’nın final karşılaşmasını gerçekleştirdi. KAYMEK Gençlik Merkezleri TOKİ Tesisi’nde gerçekleşen bilgi yarışmasının final müsabakasına vatandaşlar yoğun ilgi gösterdi.

Ortaokul ve lise kategorisinde, bilginin yarıştığı final müsabakasında gençler nezaketleri, saygıları ve birikimleriyle başta öğretmenleri olmak üzere bütün salonun takdirini kazandı. Ortaokul kategorisinde KAYMEK Yeşil Mahalle tesisini temsilen yarışan öğrenciler Nisa İlkaya ile Vuslat Nafiye Büber 1’inci olurken, lise kategorisinde KAYMEK İhtisas tesisini temsilen yarışan öğrenciler Selahattin Cebeci ve Ahmet Talha Polat kendi gruplarında birinci oldular.

BULGARİSTAN’DA KAYSERİ KÜLTEPE RÜZGÂRI

Büyükşehir Belediyesi’nin desteklediği Kültepe-Kaniş Karum’da yürütülecek

“Kayseri Müzesi’ndeki Eski Kaniş Eserlerinin Restorasyonu ve Tanıtımı İçin Sürdürülebilir Türk-İtalyan ve Yunan Ortak Projesi” ile “Eski Kaniş Kültürel Mirası ve Kültepe Kazıları’nın 70 Yıllık Hikâyesinin Dijitalizasyonu için Sürdürülebilir Türk-Bulgar Ortak Projesi” Avrupa Birliği’nce kabul edildi.

Eski Kaniş Kültürel Mirası ve Kültepe Kazıları’nın 70 Yıllık Hikâyesinin Dijitalizasyonu için Sürdürülebilir Türk-Bulgar Ortak Projesi kapsamında Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter Yardımcısı Hamdi Elcuman, Bulgaristan’ın başkenti Sofya’da Arkeoloji Müzesi’nde gerçekleştirilen toplantıya katıldı. Genel Sekreter Yardımcısı Elcuman’a, Tarihçi Yazar Halit Erkiletlioğlu, Kültepe Kazı Heyeti Başkanı Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu, Kent Tarihi ve Tanıtımı Başkanı Gürcan Senem ile proje ortaklarından Diana Kasmetska, Prof. Dr. Diana Gergova eşlik etti.

Kültepe Kazı Heyeti Başkanı Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu ise Kültepe’nin geçmişi hakkında detaylı bir sunum yaparak Kültepe’nin dünya ve Kayseri tarihi açısından önemini anlattı. Kulakoğlu, yine proje kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlerle ilgili bir sunum yaptı.

Son derece verimli geçen toplantı sonunda Bulgar akademisyen ve arkeologlar Kayseri tarihi ve belediyenin kazılara verdiği destekler ile ilgili övgü dolu sözler sarf ederken toplantıda izleyicilere Kayseri Büyükşehir Belediyesi tarafından hazırlanan “Zenginlikler Şehri Kayseri” adlı tanıtım filmi izletildi.

BÜYÜKŞEHİR'İN "ÖDÜLLÜ" MÜZESİ ZİYARETE AÇILDI

Kayseri Büyükşehir Belediyesi tarafından modern müzecilik teknikleri ile restorasyonu gerçekleştirilen Ahi Evran Esnaf ve Sanatkarlar Müzesi'nin açılışı yapıldı.

Melikgazi ilçesi Tacettin Veli Mahallesi'nde bulunan Ahi Evran'ın yaşadığı mahallede hizmet verdiği yapı olarak kabul edilen zaviye, dönemin Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı Mehmet Özhaseki zamanında onarımı yapılarak 2002 yılında Kayseri Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliğince Ahi Evran Esnaf ve Sanatkarlar Müzesi olarak faaliyete geçmişti. 20 yıl sonra ise Dr. Memduh Büyükkılıç'ın talimatıyla günümüz müzecilik anlayışına ve teknolojisine uygun olarak müzenin restorasyonu yapıldı, teşhir ve tanzimi yenilendi.

Ahi Evran Esnaf ve Sanatkarlar Müzesi'nin açılış törenine Kayseri Valisi Gökmen Çiçek, AK Parti Genel Başkan Yardımcısı, Yerel Yönetimler Başkanı Mehmet Özhaseki, Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Memduh Büyükkılıç, şehrin ileri gelenleri ve çok sayıda davetli ile vatandaşlar katıldı.

12 farklı alanda, yaklaşık 300 eser Müzenin açılışında konuşan Başkan Büyükkılıç, yeni müzecilik teknikleri ile yeni yüzüne kavuşan müzede bakırcılık, kalaycılık, demircilik, bıçakçılık, marangozluk, dericilik, eyercilik, berberlik, terzilik, urgancılık,

halıcılık ve ayakkabıcılık olmak üzere 12 farklı alanda, yaklaşık 300 eserle buradaki çalışmaların sergilendiğini söyledi.

Kayseri'nin açık hava müzesi olan zenginliğiyle gastronomi, tarih, kültür alanlarında yapılan çalışmalarla şehri ön plana çıkardıklarını belirten Büyükkılıç, Kayseri'de, Erciyes'te kayak turizminden Koramaz Vadisi'ne ve İncesu'da bulunan mozaiklere kadar görülmeye değer önemli eserler olduğunu anlattı.

"Kayseri'yi müzeler şehri yapma yolunda çalışıyoruz"

Büyükkılıç, Kayseri'yi müzeler şehri yapma yönünde çalışmalar sürdürdüklerini ifade ederek, "7,5 milyon yıllık fosillerin sergilenacağı Paleontoloji ve Fosil Müzesi'ni oluşturmaya çalışırken, Kent Müzesi, Veli Altınkaya Basın Müzesi, Mimar Sinan Müzesi

ve Kültepe Tablet Müzesi gibi birbirinden önemli çalışmalar yaptığımızı hatırlatmak istiyorum." dedi.

Başkan Büyükkılıç, Cumhuriyet Meydanı'nda gerdanlık gibi duran tarihî Kayseri Kalesi Kültür Sanat Merkezi'nde Özhaseki'nin tavsiyeleri doğrultusunda özellikle hafta sonları etkinlikten etkinliğe koşulduğunu söyledi.

"Mucizeler şehri Kayseri"

Kayseri Valisi Gökmen Çiçek ise açılıştan açılışa koştuğunu belirterek, "Belediyelerimizin yaptığı açılışlarda hemşehrilerimizle kaynaşma fırsatı buluyorum. Bundan dolayı da çok mutluyum. Özellikle Kayseri'ye ilk geldiğimde bu şehir için kendi içimde şöyle bir his uyanmıştı, mucizeler şehri Kayseri demiştim. Mucizeler şehri derkenki kastım, bozkırın ortasında bambaşka bir medeniyet inşa edilmiş ve son yıllarda da bu medeniyet kendisini inanılmaz derecede üst seviyelere taşımış. Hep beraber, bir seferberlik şeklinde bu güzellikleri tüm dünyaya göstermemizin vakti geldiğini düşünüyorum." diye konuştu.

Konuşmaların ardından dualar eşliğinde müzenin açılışı gerçekleştirilirken daha sonra protokol müzeyi ilgiyle gezdi.

KEYKUBADİYE SARAYI ESERLERİ SELÇUKLU MÜZESİ'NE TAŞINDI

Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Memduh Büyükkılıç, Büyükşehir Belediyesi, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ve Keykubadiye Sarayı Kazı Başkanlığı işbirliği ile düzenlenen ve Türk kültürüne önemli katkılar sağlayacak olan "Keykubadiye Sarayı Buluntuları Sergisi"ni açtı.

Selçuklu Uygurlığı Müzesi içerisinde gerçekleştirilen Keykubadiye Sarayı Buluntuları Sergisi açılışına Başkan Büyükkılıç'ın yanı sıra İl Kültür ve Turizm Müdürü Şükrü Dursun, Kayseri Pancar Ekicileri Kooperatifi

Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Akay, Keykubadiye Sarayı Kazı Heyeti Başkanı Prof. Dr. Ali Baş, Kültepe Kaniş Karum Kazı Başkanı Prof. Dr. Fikri Kulakoğlu, Erciyes Üniversitesi (ERÜ) Güzel Sanatlar Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Aygül Aykut ve Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter Yardımcısı Hamdi Elcuman ile daire başkanları katıldı.

Saygı duruşu ve İstiklal Marşı'nın okunmasıyla başlayan programda Sultan Alaeddin Keykubat'ın vefatının 785. yıldönümü dolayısıyla Kur'an-ı Kerim tilaveti gerçekleştirildi.

BİLİM MERKEZİ, KONYA BİLİMFEST'TE İLGI ODAĞI OLDU

Kayseri Bilim Merkezi'nin, 9'uncusu düzenlenen Konya Bilimfest'teki standı ilgi odağı oldu. Türkiye'deki 6 TÜBİTAK destekli Bilim Merkezi'nden birisi olan Kayseri Bilim Merkezi, bilimsel bilgilerin öğretildiği adeta bir okul olarak görevini üstlenirken, yurt içinde gerçekleşen bilim festivallerine de katılarak vatandaşlarla buluştu.

Bu kapsamda, Kayseri Bilim Merkezi, 23-26 Haziran tarihleri arasında Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından Konya Bilim Merkezi'nde gerçekleştirilen 9'uncu Konya Bilimfest'te yerini aldı.

3 gün boyunca süren festivalde katılımcıların yoğun ilgisini gören Kayseri Bilim Merkezi standında, festivale gelen ziyaretçilerle birbirinden farklı atölye çalışmaları gerçekleştirildi. Yapılan atölye çalışmaları özellikle gençlerin büyük ilgisini çekti.

BÜYÜKŞEHİR BİLİM MERKEZİ, AZERBAJCAN TEKNOFEST'TE YERİNİ ALDI

Türkiye'nin en önemli bilim merkezlerinden biri olan Kayseri Büyükşehir Belediyesi Bilim Merkezi, dünyanın en büyük Havacılık, Uzak ve Teknoloji Festivali olan ve Türkiye dışında ilk kez Azerbaycan'da başlayan TEKNOFEST'te yerini aldı. Bilimsel ve teknolojik alt yapısı ile bireylerin yaparak, yaşayarak, deneyerek, dokunarak bilimsel süreçleri anlamalarını ve öğrenilen bu bilgilerin kalıcı hâle gelmesini sağlamayı hedefleyen Kayseri Bilim Merkezi, ulusal ve uluslararası gerçekleşen festivallerde adını duyurmaya devam ediyor. Bilime, eğitime, öğrenmeye ve öğrencilere ayrı bir önem veren Kayseri Büyükşehir Belediyesi Bilim Merkezi, Havacılık, Uzak ve Teknoloji festivali TEKNOFEST Azerbaycan, başkent Bakü'de Crystal Hall'da Güneş Gözlemi ve Roboarena etkinliklerini yaparak ziyaretçilerin beğenisini topladı. Bilime, eğitime, öğrenmeye yönelik etkinliklerle gençlerin her zaman önünü açan Büyükşehir Belediyesi, milli teknolojiyi geliştirmeyi hedefleyen TEKNOFEST için Azerbaycan Bakü'deki festivale katıldı. Bilim ve teknoloji dolu etkinlikler düzenleyen Büyükşehir Belediyesi Bilim Merkezi, festivalde Güneş Gözlemi ve Roboarena etkinliklerini gerçekleştirdi. Bilim Merkezi'ndeki etkinliklere ziyaretçilerin ilgisi oldukça yoğundu. Etkinlikleri büyük beğeni toplayan festival dört gün sürdü.

BÜYÜKŞEHİR'İN BİLİM KAMPLARI COŞKULU BAŞLADI

Büyükşehir Belediyesi bünyesinde, bilimi çocuklara sevdirmek ve bilimsel bilgileri öğretmek gayesiyle çalışmalarını sürdüren Kayseri Bilim Merkezi tarafından gerçekleştirilen Bilim Kampları ile çocuklar bir taraftan eğlenirken, diğer taraftan bilgiye dayalı bilimsel konularda deneyim sahibi de oluyor. Bu kapsamda düzenlenen Bilim Kampları'nın ilk gününde bilimsel etkinliklerin yanı sıra çocuklara ikramlıklar sunulurken, Organik ürünlerin yetiştirildiği Cırgalan Hobi Bahçesi de gezildi.

BİRBİRİNDEN FARKLI ETKİNLİKLERLE DOLU

Bilim Kampları, 8-10 yaş ile 11-13 yaş aralığındaki çocuklara hizmet verirken, birbirinden farklı imkânlar da sunuyor. Kamplar, tanışma-drama, scratch ile kodluyorum, doğayı keşfediyorum, güneş dünya ay modeli, maddelerin kimyası, tasarım atölyesi, oryantring, blok kod atölyesi, suyun kimyası, algodoo ile fen deneyleri, doğa mikroskopumda ve sanat atölyesi gibi etkinlikleri içeriyor.

BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİNDEN ERKİLETE YENİ KÜTÜPHANE

Kayseri Büyükşehir Belediyesi; Erkilet'e açtığı yeni kütüphane ile Kayseri'yi kütüphaneler şehri yapma konusunda hızlıca ilerliyor. Böylelikle Büyükşehir Belediyesi yeni açtığı kütüphane ile Kayseri'de 9. şubesine ulaştı. Erkilet'te 800 kişi kapasiteli, 15 bin kitabın yer aldığı yeni kütüphane yapım çalışmaları bitti. Okuyan ve okutan şehir Kayseri'yi kütüphaneler şehri yapma gayreti devam ediyor. Kayseri Büyükşehir Belediyesi tarafından Kocasinan ilçesi, Osmangazi Mahallesi, Erkilet Bulvarı üzerinde, 800 kişi kapasiteli, 15 bin basılı kitabın, 22 bin e-kitabın yer alacağı Kayseri Büyükşehir Belediyesi Erkilet Kütüphanesi'nin kurma çalışmaları tamamlandı. Erkilet'te öğrencilerimizin ihtiyaçlarına cevap vermek ve taleplerini yerine getirmek amacıyla burada bir kütüphane ortamı oluşturuldu. Büyükşehir Belediyesi; Kayseri'ye zengin kitap varlığı ve kaliteli tefrişatı ile çağın standartlarına uygun modern kütüphane olarak "öğrenci dostu belediye" sloganıyla her zaman gençlere hizmet vermektedir. Faaliyete giren Kayseri Büyükşehir Belediyesi Erkilet Kütüphanesi, 15 bin basılı kitap, 22 bin e-kitap, elektronik kütüphane, 3 bin sesli kitap, 100 süreli yayın, 800 kişi kapasiteli, bilgisayar bölümü, sesli çalışma alanı, çocuklara yönelik masal odası, çocuk kütüphanesi bölümü, kafeterya, gençlerimize yönelik grup çalışma odası, ücretsiz internet hizmetleri ile Kayseri halkına hizmet verecek.

Kayseri'de ve Kayseri Arkeoloji Müzesindeki Hitit Dönemine Ait Eserler

Kayseri Büyükşehir Belediyesi
Kültür Yayınlarından Çıktı!

KAYSERİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KÜLTÜR YAYINLARI
KAYSERİ TARİH ARAŞTIRMALARI OKURLARIYLA BULUŞTU...

